

Rapport

Datum: 23 maart 2006

Rapportnummer: 2006/109

Klacht

Verzoekers klagen over de handelwijze van ambtenaren van het regionale politiekorps Zeeland tijdens en na de aanhouding van verzoeker op 22 november 2002.

Verzoekers klagen er met name over dat de politie:

- verzoeker heeft aangehouden;
- tijdens die aanhouding het verzoek van verzoekster om te wachten tot haar zoontje in hun woning was, heeft genegeerd en is doorgegaan met de aanhouding;
- de aanhouding teveel in de openbaarheid heeft laten plaatsvinden;
- meteen na verzoekers aanhouding verzoeksters vragen - over de reden van de aanhouding en de plaats waar verzoeker naartoe werd gebracht - niet heeft beantwoord;
- verzoeker in strijd met de hiervoor geldende regels heeft geboeid voordat hij werd overgebracht naar het politiebureau;
- verzoeker tijdens zijn insluiting niet vaak genoeg heeft gecontroleerd;
- verzoeker tijdens zijn insluiting niet in de gelegenheid heeft gesteld in contact te komen met zijn advocaat;
- verzoeker tijdens de verhoren suggestieve vragen heeft gesteld en hem onwaarheden heeft voorgehouden;
- verzoekster niet tijdig heeft ingelicht over het feit dat verzoeker na zijn aanvankelijke insluiting op een politiebureau was overgebracht naar een andere plaats, waardoor zij geen kleding en verzorgingspullen voor verzoeker kon afgeven;
- op 23 november 2002 heeft geweigerd een aangifte van belediging op te nemen van verzoekster;
- op 23 november 2002 heeft geweigerd een klacht van verzoekster over de politie op te nemen, en
- verzoeksters klacht van 24 november 2002 pas op 2 juli 2004 heeft afgedaan.

Beoordeling

I. Algemeen

Op 22 november 2002 vond rond 18 uur een incident plaats tussen verzoeker en zijn ex-partner, mevrouw M. Hierop deed M. aangifte bij de politie. Verzoeker is nog dezelfde avond aangehouden en in verzekering gesteld. Op 24 november 2002 is hij 's avonds in vrijheid gesteld.

Verzoeker en zijn echtgenote - verzoekster - zijn het niet eens met de wijze waarop de politie tijdens en na de aanhouding van verzoeker is opgetreden.

II. Ten aanzien van verzoekers aanhouding

1. Verzoeker klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Zeeland hem op 22 november 2002 hebben aangehouden. Volgens verzoeker was er geen danwel onvoldoende reden om hem aan te houden. Ook is hij van mening dat de politie partijdig c.q. vooringenomen is opgetreden door wél hem, maar niet op enig moment in de periode 2001/2002 (ook) mevrouw M. aan te houden.

2.1. Het verbod van onrechtmatige vrijheidsontneming houdt voor bestuursorganen in dat zij buiten de bij of krachtens de wet bepaalde gevallen niemand zijn vrijheid mogen ontnemen.

2.2. Bedreiging is strafbaar gesteld in artikel 285 van het Wetboek van Strafrecht (Sr). In artikel 285b Sr is belaging (ook wel: stalking) strafbaar gesteld. Artikel 350 Sr houdt in een strafbaarstelling van vernieling (zie Achtergrond, onder 1.).

2.3. Artikel 27 van het Wetboek van Strafvordering (Sv) bepaalt dat iemand als verdachte van het plegen van een strafbaar feit kan worden aangemerkt indien er een redelijk vermoeden van schuld bestaat (zie Achtergrond, onder 2.).

3. Uit het onderzoek is het volgende gebleken.

Nadat verzoeker en mevrouw M. in november 2001 hun relatie hadden verbroken, was er sprake van een problematische verstandhouding tussen hen. In verband hiermee hebben verzoeker en M. reeds vóór 22 november 2002 over en weer aangifte gedaan wegens belaging.

Op 22 november 2002 meldde mevrouw M. telefonisch bij de politie dat zij bij een cafetaria was bedreigd door verzoeker. Hierop zijn politieambtenaren P1 en P2 ter plaatse gegaan. M. vertelde hen dat verzoeker haar kort daarvoor - toen zij haar kinderen in haar auto naar een sportveld bracht - in zijn auto was gevolgd. Toen zij stopte, was verzoeker naar haar toegekomen. Hij had gezegd "ik maak je van kant", en had hierbij met zijn hand een snijdende beweging langs zijn hals gemaakt. Vervolgens had verzoeker met kracht tegen een portier van haar auto geschopt. Hierbij was volgens M. het portier beschadigd.

Na overleg van P1 en P2 met hulpofficier van justitie P3 op het politiebureau, is besloten om verzoeker aan te houden. P1 en P2 zijn hierop naar verzoekers woning gegaan, en hebben verzoeker om 19.12 uur op de oprit van zijn woning op heterdaad aangehouden op verdenking van bedreiging, belaging en vernieling.

In een achteraf door P1 en P2 opgemaakt proces-verbaal van bevindingen staat vermeld dat zij destijds ter plaatse hebben geconstateerd dat het portier van M.'s auto licht was ingedeukt c.q. beschadigd op de plaats waar verzoeker volgens M. met kracht tegenaan had getrapt.

4. P1 heeft verklaard dat hij er vóór 22 november 2001 al van op de hoogte was dat er problemen waren tussen verzoeker en M., en dat de politie hier al meerdere keren bemoeienis mee had gehad. Ook heeft hij verklaard dat er inmiddels zoveel incidenten waren geweest, dat er voldoende aanleiding was om meteen in actie te komen als er weer iets zou voorvallen.

P2 heeft verklaard dat verzoeker destijds is aangehouden op verdenking van belaging omdat M. al eerder bij de politie had gemeld dat verzoeker haar regelmatig lastigviel. Verder heeft P2 verklaard dat ook als er geen voorgeschiedenis was geweest, verzoeker toen zou zijn aangehouden wegens bedreiging. Er was voor gekozen om verzoeker op heterdaad aan te houden - in plaats van hem uit te nodigen later op het politiebureau te komen voor het afleggen van een verklaring - omdat verzoekers vader, die destijds bij de politie werkte, zich anders met de zaak zou hebben bemoeid.

P3 heeft verklaard dat hij destijds, als dienstdoende hulpofficier van justitie, heeft besloten dat verzoeker moest worden aangehouden. Hij werkte destijds pas drie weken in het betreffende gebied. Voor zover P3 zich kon herinneren, had M. destijds telefonisch gemeld dat verzoeker haar had klemgereden en bedreigd. Toen P1 en P2 ter plaatse met M. spraken, bleek dat er niet zozeer sprake was geweest van klemrijden maar dat verzoeker M. wel had bedreigd en een deuk in haar auto had getrapt. Toen P1 en P2 voor overleg naar het politiebureau kwamen, hoorde P3 voor het eerst dat er eerder incidenten waren geweest tussen verzoeker en M. Op grond van alle voorhanden zijnde informatie had hij vervolgens besloten dat verzoeker op heterdaad moest worden aangehouden op verdenking van vernieling, bedreiging en stalking.

5. Gezien hetgeen M. aan P1 en P2 heeft verteld toen dezen na haar melding ter plaatse waren gekomen en gelet op de bij de politie bekende voorgeschiedenis, is de Nationale ombudsman van oordeel dat op 22 november 2002 jegens verzoeker sprake was van een redelijk vermoeden van schuld aan bedreiging, vernieling en belaging. Ook is de Nationale ombudsman van oordeel dat de politie er - gezien de ernst van de feiten waarvan verzoeker werd verdacht en de voorgeschiedenis - terecht voor heeft gekozen verzoeker op heterdaad aan te houden. Aan het voorgaande doet niet af dat verzoeker van mening is dat de politie partijdig c.q. vooringenomen is opgetreden door wél hem, maar niet op enig

moment in de periode 2001/2002 (ook) mevrouw M. aan te houden.

Alles overziend is de Nationale ombudsman van oordeel dat de politie in dit geval niet heeft gehandeld in strijd met het verbod van onrechtmatige vrijheidsontneming.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

III. Ten aanzien van het niet wachten met de aanhouding tot verzoeksters zoontje binnen was

1. Verzoekster klaagt erover dat de politie tijdens verzoekers aanhouding haar verzoek om te wachten tot haar zoontje in hun woning was, heeft genegeerd en is doorgegaan met de aanhouding. Verzoekster heeft hierbij aangevoerd dat zij de politieambtenaren, nadat deze hadden meegedeeld dat verzoeker was aangehouden, tweemaal heeft gevraagd te wachten met de aanhouding totdat haar negenjarig zoontje binnen was. In eerste instantie had één van de politieambtenaren gezegd inderdaad te zullen wachten totdat haar zoontje binnen was, maar tot verzoeksters stomme verbazing waren ze gewoon verder gegaan met hun handelingen. Volgens verzoeker vroeg verzoekster hem - nadat hem was meegedeeld dat hij werd aangehouden - om zijn huissleutels. Toen hij zich voorover in zijn auto bukte om te kijken of de sleutels daar lagen, had één van de politieambtenaren zijn arm op zijn rug gedraaid. Verzoekster had vervolgens gevraagd of een dergelijke manier van aanhouden kon wachten tot haar zoontje in de woning was. De politieambtenaar had daarmee ingestemd, maar was gewoon doorgegaan en had verzoeker de handboeien omgedaan.

2. Het vereiste van correcte bejegening houdt onder meer in dat bestuursorganen burgers als mens respecteren en hen beleefd behandelen. Dit brengt onder meer met zich mee dat de politie dient te voorkomen dat kinderen getuige zijn van politieoptreden jegens hun (stief)ouders, voor zover dit redelijkerwijs mogelijk is. Ook brengt dit met zich mee dat indien de politie iets (toe)zegt, zij hier in beginsel naar dient te handelen.

3. In het werkjournaal dat de politie over deze zaak heeft bijgehouden, heeft P1 op 22 november 2002 vermeld dat verzoeker direct nadat hem was meegedeeld dat hij was aangehouden, zijn vader wilde bellen. Hierop hadden ze verzoeker zijn mobiele telefoon aan verzoekster laten geven. Verzoekster wilde haar zoontje weghalen. Ook hadden ze verzoeker zijn sleutel aan verzoekster - die er bij bleef staan - laten geven.

4. In het "meldingsformulier geweldaanwending" heeft P3 op 17 december 2002 vermeld dat verzoeker na zijn aanhouding zijn vader wilde bellen. Verzoeker gaf zijn telefoon aan verzoekster, die riep of dit allemaal in het bijzijn van haar zoontje moest. P1 had hierop gevraagd of verzoekster haar zoon in de woning wilde laten gaan. Hierop had verzoekster van verzoeker de huissleutel gekregen en was zij naar de woning gelopen. Op dat moment werd verzoeker door P1 geboeid.

5. De korpsbeheerder heeft zich op dit punt onthouden van het geven van een oordeel over de klacht. De reden hiervoor is gelegen in het feit dat de politieambtenaren stellen dat verzoekster in de gelegenheid is gesteld haar zoontje naar binnen te brengen, maar dat verzoekster van deze gelegenheid geen gebruik heeft gemaakt. De verklaringen van de politie en verzoekster zijn op dit punt tegenstrijdig waardoor de gang van zaken achteraf niet meer is vast te stellen, aldus de korpsbeheerder.

6. P1 heeft verklaard dat er niets is gebeurd wat verzoekster niet had kunnen voorkomen. Zij heeft de kans gehad haar zoontje naar binnen te laten gaan, maar heeft hiervan geen gebruik gemaakt. In plaats van dat verzoekster haar zoontje naar binnen bracht, bleef ze buiten staan.

P2 heeft verklaard zich niet meer te kunnen herinneren of verzoekster destijds heeft gevraagd even te wachten met de aanhouding tot haar zoontje binnen was. Overigens had verzoekster op ieder moment haar zoontje naar binnen kunnen brengen aangezien zij immers niet werd aangehouden, aldus P2, die hieraan toevoegde dat verzoekster er zelf voor heeft gekozen om buiten te blijven in plaats van meteen haar kind binnen te brengen.

7. De Nationale ombudsman overweegt enerzijds dat achteraf niet meer exact is vast te stellen wat destijds door de betrokkenen is gezegd, en - meer in het bijzonder - of de politie destijds heeft toegezegd met (het vervolg van) de aanhouding te zullen wachten tot verzoeksters zoontje in de woning was. Anderzijds overweegt de Nationale ombudsman dat verzoekster kennelijk niet zo spoedig mogelijk haar zoontje in de woning heeft gebracht, terwijl zij hiertoe - nu zij zelf niet werd aangehouden - wel in de gelegenheid was. In zoverre is de Nationale ombudsman van oordeel dat het de politie niet kan worden verweten niet met verzoekers aanhouding te hebben gewacht tot verzoekster haar zoontje in de woning had gebracht. Alles overziend komt de Nationale ombudsman tot het oordeel dat er onvoldoende aanleiding is om aan te nemen dat de politie op dit punt heeft gehandeld in strijd met het vereiste van correcte bejegening.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

IV. Ten aanzien van de openbaarheid van de aanhouding

1. Ook klagen verzoekers erover dat de politie de aanhouding teveel in de openbaarheid heeft laten plaatsvinden. Verzoekster heeft hierbij aangevoerd dat de gehele buurt kon meegenieten van het schouwspel van de aanhouding. Verzoeker heeft op dit punt naar voren gebracht dat hij, nadat hij was geboeid, in de richting van een gereedstaande politieauto werd geduwd. Deze politieauto stond op ongeveer 200 meter van de woning geparkeerd. Inmiddels was de hele buurt uitgelopen en kon iedereen meegenieten van het schouwspel.

2. Het vereiste van correcte bejegening houdt onder meer in dat bestuursorganen burgers als mens respecteren en hen beleefd behandelen. Dit houdt onder meer in dat de politie een aanhouding zo mogelijk niet al te zeer in de openbaarheid moet laten plaatsvinden.

3. In het werkjournaal dat de politie over deze zaak heeft bijgehouden, heeft P1 op 22 november 2002 vermeld dat verzoeker de hele straat bij elkaar gilte en kermde toen hij begon te wringen in de gelockte handboeien.

4. Volgens de korpsbeheerder is de politieauto waarmee verzoeker naar het politiebureau werd overgebracht, uit tactische overwegingen niet pal voor de woning van verzoeker geparkeerd. Overigens bedroeg de afstand van de woning naar de politieauto geen 200 meter. Verder schreef de korpsbeheerder dat de politieauto niet alsnog voor de woning is gereden om escalatie te voorkomen. Uit veiligheidsoogpunt was het - mede door de (verbale) aanwezigheid van verzoekster - noodzakelijk om verzoeker zo snel mogelijk van de woning weg te geleiden, naar de politieauto.

5. P1 heeft verklaard dat hij en P2 hun auto destijds op ongeveer 100 meter afstand van verzoekers woning hadden geparkeerd omdat ze de situatie eerst te voet wilden verkennen. Toen ze voor het huis langsliepen bleek dat verzoeker en zijn gezin op het punt stonden met hun auto te vertrekken. Hierdoor was directe actie geboden en is verzoeker op de oprit aangehouden. Overigens hadden volgens P1 maar een paar woningen uitzicht op de oprit, waren er op dat moment geen mensen buiten en was het al donker. Toen verzoeker werd geboeid begon hij te kermen; volgens P1 is het mogelijk dat hierdoor alsnog de aandacht van enkele omwonenden werd getrokken. De auto van P4 en P5, die als back-up voor mogelijke assistentie in de buurt waren, bleek niet geschikt voor het vervoer van een (geboeide) verdachte. Het betrof namelijk een tweedeurs jeep met een klein achterbankje. Om die reden zijn P1 en P2 toen met verzoeker naar hun eigen auto gelopen.

Volgens P2 was het toeval dat verzoeker destijds buiten is aangehouden. Dit kwam doordat verzoeker net met zijn auto de garage uitreed toen hij en P1 kwamen aangelopen. Zelf hadden ze hun auto een stukje verderop neergezet omdat ze niet wilden dat verzoeker doorhad dat de politie voor hem kwam, omdat hij dan waarschijnlijk zijn vader zou hebben gebeld en dit de hele gang van zaken zou hebben verstoord. Als er al buurtbewoners waren die de aanhouding hadden gezien, waren het er niet veel geweest. Verder hadden ze verzoeker met zijn tweeën lopend naar de auto gebracht omdat hij aan het duwen en trekken was. Hierdoor was het ook geen optie dat één van hen alsnog de politieauto voor de woning zou rijden. Volgens P2 waren er destijds twee collega's als back-up in de buurt, maar hadden zij niet daadwerkelijk bij de aanhouding geassisteerd.

P4 heeft verklaard dat zij en P5 als back-up in de buurt stonden geparkeerd toen P1 en P2 naar verzoekers woning liepen om verzoeker aan te houden. Na de aanhouding hadden P1 en P2 verzoeker lopend naar hun ongeveer 100 meter verderop staande auto gevoerd.

Verzoeker had toen luidruchtig op de politie gescholden waardoor het mogelijk was dat dit de aandacht van buurtbewoners had getrokken. Overigens was het P4 niet opgevallen of er inderdaad mensen waren die de aanhouding hadden gezien.

P5 heeft verklaard dat hij en P4 destijds op korte afstand van verzoekers woning stonden om zonodig assistentie te verlenen bij de aanhouding. Volgens P5 was het logisch dat verzoeker buiten werd aangehouden en dat hem niet werd gevraagd om bijvoorbeeld eerst mee naar binnen te gaan. Verder hoefde verzoeker maar ongeveer 25 à 30 meter geboeid over straat te lopen naar de politieauto waarmee P1 en P2 hem naar het politiebureau hebben vervoerd. Ook woonde verzoeker in een gehucht, waardoor naar schatting twee woningen uitzicht hadden op de oprit waar verzoeker werd aangehouden, aldus P5.

6. Verzoeker heeft nog laten weten dat hij volgens een door hem gedane meting destijds 150 meter over straat heeft moeten lopen naar de politieauto van P1 en P2.

7. De Nationale ombudsman kan het billijken dat de politieambtenaren tevoren hun auto uit het zicht van verzoekers woning hebben geparkeerd om te voorkomen dat verzoeker zou doorhebben dat de politie voor hem kwam (waarop hij mogelijk zijn vader zou hebben gewaarschuwd). Toen verzoeker vervolgens net zijn oprit wilde afrijden toen P1 en P2 bij zijn woning kwamen aanlopen, was het niet te vermijden dat verzoeker op die oprit werd aangehouden. Wat betreft het lopend overbrengen van verzoeker naar de verderop geparkeerde politieauto acht de Nationale ombudsman het aannemelijk dat geen dan wel weinig buurtbewoners hiervan getuige waren c.q. hebben kunnen zijn. In die zin is er geen reden om aan te nemen dat de aanhouding zich teveel in de openbaarheid heeft afgespeeld. Voor zover de aandacht van buurtbewoners is getrokken doordat verzoeker luidkeels protesteerde, valt dit de politie niet aan te rekenen.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

V. Ten aanzien van het niet beantwoorden van vragen

1. Verzoekster klaagt er voorts over dat de politie meteen na verzoekers aanhouding haar vragen - over de reden van de aanhouding en de plaats waar verzoeker naartoe werd gebracht - niet heeft beantwoord.

2. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Dit vereiste is onder meer uitgewerkt in artikel 27 van de Ambtsinstructie, waarin is bepaald dat de politie een familielid of een huisgenoot van een ingeslotene zo spoedig mogelijk op de hoogte stelt van de insluiting. Indien de ingeslotene meerderjarig is, gebeurt dit slechts op verzoek van de ingeslotene. Onder ingeslotene wordt verstaan degene die rechtens van zijn vrijheid is beroofd (zie Achtergrond, onder 3.).

3. Nu verzoekster bij de aanhouding van haar echtgenoot aanwezig was, staat vast dat zij ervan op de hoogte was dat hij was aangehouden. Verder schreef verzoekster in haar klachtbrief aan de politie (zie Bevindingen, onder A.17.) dat zij hoorde dat de politieambtenaren verzoeker vertelden dat hij werd aangehouden vanwege een incident dat kort daarvoor met mevrouw M. was voorgevallen. Ook schreef verzoekster dat een vrouwelijke politieambtenaar haar desgevraagd had meegedeeld dat verzoeker naar het politiebureau in D2 werd overgebracht, nadat een andere politieambtenaar had geweigerd te vertellen waar verzoeker naartoe werd gebracht. In die zin was verzoekster op de hoogte van de reden van de aanhouding en van de plaats waar verzoeker naartoe werd gebracht. Om die reden is de Nationale ombudsman van oordeel dat de politie op dit punt niet heeft gehandeld in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking door geen nadere vragen van verzoekster te beantwoorden.

De onderzochte gedraging is op dit punt in zoverre behoorlijk.

VI. Ten aanzien van het boeien van verzoeker

1. Verder klaagt verzoeker erover dat de politie hem in strijd met de hiervoor geldende regels heeft geboeid voordat hij werd overgebracht naar het politiebureau.

Volgens verzoekers wilde verzoeker, nadat hij was aangehouden en toen hij naast zijn auto stond, de huissleutels aan verzoekster geven. Toen de sleutels niet in zijn jaszak bleken te zitten, bukte hij om in de tunnelbak van de auto te kijken of de huissleutels daar lagen. Op dat moment draaide één van de politieambtenaren verzoekers linkerarm op zijn rug en deed hem handboeien om. Hierbij werd zoiets gezegd als "we moeten wel, want je laat ons een beetje schrikken en daar houden we niet van". Volgens verzoekers was er geen enkele reden om verzoeker te boeien, aangezien hij zich niet tegen zijn aanhouding verzette. Het omdoen van handboeien zou uit gewoonte zijn gebeurd, omdat de politie dit altijd doet bij het vervoer van een arrestant. Een en ander was echter niet in overeenstemming met het bepaalde in artikel 22 van de Ambtsinstructie. Ook wees verzoeker erop dat er geen veiligheidsfoullering had plaatsgevonden. Verder bracht hij naar voren dat hij nooit eerder is aangehouden voor een strafbaar feit en dat hij zich nooit recalcitrant had opgesteld tegenover de politie. Ook wees verzoeker erop dat hij later, toen hij naar D3 en naar Middelburg werd overgebracht, niet was geboeid.

2.1. Het boeien van een persoon betekent een inbreuk op het recht op onaantastbaarheid van het menselijk lichaam, welk recht in artikel 11 van de Grondwet is neergelegd. Bij of krachtens de wet kunnen beperkingen op dit grondrecht worden gemaakt. Ten aanzien van personen aan wie rechtens de vrijheid is ontnomen, is in artikel 15, vierde lid, van de Grondwet meer in het algemeen bepaald dat zij kunnen worden beperkt in de uitoefening van hun grondrechten voor zover deze zich niet met de vrijheidsontneming verdraagt. Ook in artikel 8 van het Europees verdrag voor de rechten van de mens (EVRM) is bepaald dat een inbreuk op ieders recht op respect voor zijn privé-leven - waaronder mede wordt

verstaan zijn lichamelijke integriteit - moet zijn voorzien bij wet.

2.2. In artikel 22 van de Ambtsinstructie is bepaald dat politieambtenaren een persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd ten behoeve van het vervoer handboeien kunnen aanleggen indien de feiten of omstandigheden dit redelijkerwijs vereisen met het oog op gevaar voor ontvluchting, dan wel met het oog op gevaar voor de veiligheid of het leven van de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, van de ambtenaar of van derden. Deze feiten of omstandigheden kunnen slechts gelegen zijn in de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, of in de aard van het strafbare feit op grond waarvan de vrijheidsbeneming heeft plaatsgevonden, een en ander in samenhang met de wijze waarop en de situatie waarin het vervoer plaatsvindt (zie Achtergrond, onder 4.).

3. Verzoeker heeft op 3 december 2002 aangifte gedaan tegen P1 en P2 ter zake van mishandeling, omdat zij hem zo hardhandig zouden hebben geboeid dat hij hierdoor letsel had opgelopen. Nadat de aangifte was geseponeerd heeft verzoeker tegen deze sepotbeslissing een klaagschrift ingediend bij het gerechtshof te Den Haag. Op 20 oktober 2003 wees het gerechtshof het beklag af. Er was onvoldoende bewijs dat P1 en P2 zich schuldig hadden gemaakt aan mishandeling. Voor zover verzoeker letsel had opgelopen, was dit naar het oordeel van het gerechtshof het gevolg van zijn eigen handelen.

4. De korpsbeheerder acht de klacht op dit punt niet gegrond. Verzoeker was door de moeilijkheden rond de verbroken relatie met mevrouw M. al bekend bij de politie. Verder was het binnen de politie algemeen bekend dat verzoeker licht ontvlambaar is. De politieambtenaren durfden het daarom niet aan om verzoeker ongeboeid op de achterbank van de politiepersonenauto te vervoeren.

De korpsbeheerder verwees in zijn oordeel voorts naar rapport 2003/150 van de Nationale ombudsman, waarin is overwogen dat de politieambtenaar in een specifiek geval de afweging moet maken of de aanwezige veiligheidsrisico's het aanbrengen van boeien naar redelijk inzicht rechtvaardigen. Ten behoeve van deze afweging kan de betreffende politieambtenaar indien hij daartoe de mogelijkheid heeft voorafgaand aan de aanhouding informeren naar de concrete feiten en omstandigheden die het mogelijk gebruik van handboeien na de aanhouding redelijkerwijs kunnen rechtvaardigen. Volgens de korpsbeheerder beschikten de politieambtenaren al over voldoende informatie om een afweging te kunnen maken om te boeien.

5. Op 22 november 2002 heeft P1 in het werkjournaal dat de politie over deze zaak bijhield vermeld dat bij verzoeker na diens aanhouding handboeien zijn omgelegd in verband met het transport en de veiligheid.

6. P1 heeft verklaard dat van verzoeker bekend was dat hij labiel was, dat hij die avond geweld had gebruikt en dat hij zich bij eerdere voorvallen niet meewerkend had opgesteld. Verder is verzoeker qua postuur een grote kerel. Vanaf het moment dat verzoeker werd

meegedeeld dat hij was aangehouden, zag P1 een spanningsopbouw bij hem. Om te voorkomen dat ze in een ruzie met verzoeker terecht zouden komen, hadden ze verzoeker geboeid. Behalve de aard van de feiten waarvoor verzoeker was aangehouden, verzoekers verleden (dus dat hij bekend stond als labiel en niet meewerkend) was er volgens P1 nog een concrete aanleiding om verzoeker te boeien, namelijk het feit dat verzoeker in een gewone surveillanceauto - een auto zonder tussenschot - naar het politiebureau werd overgebracht.

P2 heeft verklaard dat hij vóór de aanhouding had gehoord dat verzoeker een onberekenbaar persoon is met een kort lontje. Daarom wisten ze eigenlijk van tevoren al dat ze verzoeker gingen boeien. Net als P1 heeft P2 verklaard dat er meteen nadat verzoeker was aangehouden, bij hem een spanningsopbouw was te zien. Hoewel verzoeker zich niet echt tegen zijn aanhouding verzette, wilde hij duidelijk niet graag meegaan. Volgens P2 was het mogelijk dat over het boeien tegen verzoeker was gezegd "we moeten wel, want je laat ons een beetje schrikken en daar houden we niet van". Verzoeker werd namelijk geboeid toen hij na zijn aanhouding iets uit zijn auto wilde pakken. Verder heeft P2 verklaard dat verzoeker misschien niet zou zijn geboeid als hij en P1 in een politieauto met tussenschot naar verzoekers woning waren gekomen. Waarom verzoeker later bij de overbrenging naar D3 en naar Middelburg niet was geboeid, wist P2 niet.

P4 heeft verklaard dat verzoeker al was aangehouden en geboeid toen zij en P5 - die aanvankelijk een eindje verderop wachtten - bij de woning aan kwamen lopen.

P5 heeft verklaard dat hij vanaf ongeveer 50 à 60 meter afstand zag hoe verzoeker werd aangehouden. Het leek erop dat verzoeker niet wilde meewerken aan zijn aanhouding, omdat hij wat begon te draaien. Hij vond het dan ook niet raar dat P1 en P2 verzoeker hadden geboeid. P1 en P2 hadden P4 en hem niet om assistentie gevraagd aangezien dit niet nodig was.

7. Gezien de aard van de feiten waarvoor verzoeker werd aangehouden en de door beide politieambtenaren genoemde spanningsopbouw bij verzoeker na diens aanhouding, in combinatie met het feit dat verzoeker in een auto zonder tussenschot naar het politiebureau werd overgebracht, kan de Nationale ombudsman het billijken dat P1 en P2 verzoeker handboeien hebben aangelegd ten behoeve van het vervoer naar het politiebureau in D2. Hieraan doet niet af dat verzoeker later ongeboeid is overgebracht naar D3 en naar Middelburg.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

VII. Ten aanzien van het niet controleren tijdens de insluiting

1. Ook klaagt verzoeker erover dat de politie hem tijdens zijn insluiting niet vaak genoeg heeft gecontroleerd. Hij stelt hierbij dat hij na aankomst op het politiebureau op 22 november 2002 om 19.30 uur direct om medische hulp heeft gevraagd. Volgens verzoeker had hij hierna elk kwartier moeten worden gecontroleerd. Nadat GGD-arts D. hem op 22 november 2002 rond 22.15 uur had bezocht, had hij tot het moment dat hij op 24 november 2002 's avonds in vrijheid werd gesteld elk uur moeten worden gecontroleerd.

2.1. Het vereiste van professionaliteit houdt in dat ambtenaren met een bijzondere training of opleiding jegens burgers overeenkomstig de standaarden van hun beroepsgroep handelen. Meer in het bijzonder mag van politieambtenaren worden verwacht dat zij de regels wat betreft de medische zorg voor ingeslotenen zorgvuldig in acht nemen. De zorg voor ingeslotenen brengt immers een grote verantwoordelijkheid met zich mee.

2.2. Op grond van het bepaalde in artikel 33 van de Ambtsinstructie moet de politie de aanwijzingen van een arts over de zorg voor de gezondheid van een ingeslotene opvolgen. In artikel 34 van de Ambtsinstructie is bepaald dat ingeslotenen regelmatig moeten worden gecontroleerd, met dien verstande dat in het geval de arts is gewaarschuwd, de ingeslotene ten minste elk kwartier in de cel wordt gadeslagen. In het geval medische hulp is verstrekt, wordt de ingeslotene zo vaak geobserveerd als de arts heeft voorgeschreven. Deze observaties moeten worden geregistreerd. Op grond van het bepaalde in artikel 35 van de Ambtsinstructie moet bij een overplaatsing van een ingeslotene de rapportage van de arts, die bestemd is voor een arts die de behandeling zal overnemen, worden meegegeven (zie Achtergrond, onder 3.).

3. Uit het onderzoek is het volgende gebleken.

Verzoeker is op 22 november 2002 om 19.12 uur aangehouden en overgebracht naar het politiebureau in D2. Om 21 uur is hij in verzekering gesteld en vanaf 21.15 uur is hij verhoord. Dit verhoor is om 22.15 uur onderbroken omdat verzoeker werd bezocht door GGD-arts D. Dit bezoek duurde tot 23.10 uur. De arts vond dat er weliswaar geen medische bezwaren waren tegen de insluiting, maar dat verzoeker psychisch labiel was. Hij schreef voor dat verzoeker elk uur gecontroleerd moest worden. Ook schreef arts D. op het formulier "onderzoek en advisering van ingesloten personen", naast aanwijzingen over verzoekers suikerziekte, onder meer het volgende: "graag overdragen GGD-arts Torentijd, z.n. die inschakelen, die z.n. D. bellen via meldkamer of piketlijst". Na het bezoek van D. werd het verhoor hervat. Kort hierna is het verhoor afgerond en is verzoeker overgebracht naar het politiebureau in D3. Om 1.30 uur ging voor hem de nachtrust in. Om 2 uur, 3 uur en 4.15 uur werd hij gecontroleerd. Ook om 5.33 en 6.51 uur is hij gecontroleerd. Op enig moment hierna is verzoeker overgebracht naar het politiecellencomplex in PI Torentijd in Middelburg, waar hij rond 8.35 uur werd ingesloten. Hierbij werd in de arrestantenadministratie als bijzonderheid ingevoerd dat verzoeker suikerpatiënt is. Er is niet ingevoerd dat verzoeker moest worden gecontroleerd. Om 11.50 uur kreeg verzoeker

zijn lunch, waarna hij tot 12.10 uur bezoek kreeg van de reclassering. Aansluitend werd hij bezocht door GGD-arts K., die geen aanwijzingen gaf over het controleren van verzoeker. Rond 19.30 uur is verzoeker weer bezocht door GGD-arts K. Hij gaf geen aanwijzingen over het controleren van verzoeker.

De volgende dag rond 11.30 uur is verzoeker weer bezocht door GGD-arts K. Hij gaf geen aanwijzingen over het controleren van verzoeker. K. heeft verzoeker 's avonds weer bezocht. Hij vond het toen nodig dat verzoeker naar het ziekenhuis werd overgebracht. Hierop is verzoeker om 21.30 uur in vrijheid gesteld en vervolgens per ambulance naar het ziekenhuis overgebracht.

4. De korpsbeheerder vindt de klacht op dit punt niet gegrond omdat verzoeker in de nacht van 22 op 23 november, nadat voor hem om 1.30 uur de nachtrust was ingegaan, elk uur is gecontroleerd.

5. P1 heeft verklaard dat hij zich niet kan voorstellen dat verzoeker na zijn aanhouding op 22 november 2002 's avonds lang alleen heeft gezeten in een cel of verhoorkamer, aangezien verzoeker die avond vrij uitgebreid is verhoord.

P2 heeft verklaard dat verzoeker op 22 november 2002 tussen 19.30 en 22.15 uur waarschijnlijk in de verhoorkamer en in de ophoudkamer heeft gezeten. Als verzoeker alleen in de ophoudkamer had gezeten, zou hij nog steeds direct contact hebben gehad met de aanwezige politieambtenaren omdat het politiebureau in D2 vrij klein is. Vrij snel na het bezoek van de GGD-arts was verzoeker overgebracht naar het politiebureau in D3.

6. In reactie op de verklaring van P2 heeft verzoeker naar voren gebracht dat hij op 22 november 2002 tussen 19.30 uur en 22.15 uur veelvuldig alleen heeft gezeten in een afgesloten ruimte, zonder dat hij werd gecontroleerd. Contact met de aanwezige politieambtenaren was slechts mogelijk door op een bel te drukken.

7.1. De Nationale ombudsman acht het aannemelijk dat verzoeker kort na aankomst op het politiebureau op 22 november 2002 om 19.30 uur heeft gevraagd om een arts. Verzoeker had vanaf dat moment, tot hij om 22.15 uur werd bezocht door GGD-arts D., elk kwartier moeten worden gecontroleerd. Op grond van hetgeen verzoeker naar voren heeft gebracht en hetgeen onder 3. staat vermeld, acht de Nationale ombudsman het aannemelijk dat verzoeker in de periode van 19.30 tot 21 uur op enig moment langer dan een kwartier alleen in een afgesloten ruimte heeft gezeten zonder te zijn gecontroleerd. Voorts overweegt de Nationale ombudsman dat verzoeker vanaf 23.10 uur, zoals door D. voorgeschreven, elk uur moest worden gecontroleerd. Na 23.10 uur is verzoeker nog korte tijd verhoord, waarna hij werd overgebracht naar D3, waar om 1.30 uur de nachtrust in ging voor verzoeker. Er is geen reden om aan te nemen dat verzoeker in de periode van 23.10 uur tot 1.30 uur langer dan een uur alleen is geweest. In die zin hoefde hij toen niet te worden gecontroleerd. Vanaf 1.30 uur tot hij werd overgebracht naar Middelburg is

verzoeker meerdere keren gecontroleerd. Hierbij is de controletermijn van een uur enkele keren met ongeveer vijftien minuten overschreden. Bij de insluiting van verzoeker in het politiecellencomplex in Middelburg is kennelijk niet doorgegeven dat verzoeker elk uur moest worden gecontroleerd. Hierdoor is verzoeker van 8.35 tot 11.50 uur, toen hij zijn lunch kreeg, niet gecontroleerd. Om 12.10 uur werd verzoeker bezocht door GGD-arts K. Gezien het voorgaande is de Nationale ombudsman van oordeel dat de politie heeft gehandeld in strijd met het vereiste van professionaliteit door verzoeker in de periode van 22 november 2002 om 19.30 uur tot 23 november 2002 om 12.10 uur niet vaak genoeg te controleren en door bij de overplaatsing van verzoeker naar Middelburg niet door te geven dat verzoeker elk uur moest worden gecontroleerd.

In zoverre is de onderzochte gedraging op dit punt niet behoorlijk.

7.2. GGD-arts K. heeft bij zijn bezoek aan verzoeker op 23 november 2002 om 12.10 uur niet voorgeschreven dat verzoeker moest worden gecontroleerd. Ook bij zijn volgende bezoeken heeft K. dit niet voorgeschreven. Om die reden gaat de Nationale ombudsman ervan uit dat vanaf 23 november 12.10 uur het eerder door arts D. gegeven voorschrift is komen te vervallen. Voor zover verzoeker na genoemd tijdstip niet is gecontroleerd, is dan ook niet gehandeld in strijd met het vereiste van professionaliteit.

In zoverre is de onderzochte gedraging op dit punt behoorlijk.

VIII. Ten aanzien van het contact met de advocaat

1. Verzoeker is op 22 november 2002 om 19.12 uur aangehouden, waarna hij om 21 uur in verzekering is gesteld. Op 24 november 2002 is hij rond 21.30 uur in vrijheid gesteld. Hij klaagt erover dat de politie hem gedurende zijn insluiting niet in de gelegenheid heeft gesteld in contact te komen met zijn advocaat. Verzoeker stelt hierbij dat hij zowel op 23 als op 24 november 2002 tegen de verhorende politieambtenaren heeft gezegd dat hij contact wilde met de hem toegewezen advocaat. Hierop zou zijn gereageerd met de opmerking dat het een piketadvocaat was, die wel andere prioriteiten zou hebben. Volgens verzoeker had de politie actie moeten ondernemen toen er geen piketadvocaat verscheen, terwijl hij aangaf wel prijs te stellen op bijstand van een raadsman. Verzoeker stelt verder dat hij zich sterk benadeeld voelt doordat hij, voordat hij werd verhoord, geen contact heeft gehad met de hem toegevoegde raadsman.

2.1. Het recht van een verdachte op verdediging wordt beschouwd als een van de grondslagen van een eerlijk proces, en omvat mede het recht op rechtsbijstand. In artikel 18 van de Grondwet is het recht op rechtsbijstand vastgelegd. Dit recht is ook vastgelegd in artikel 6, lid 3 onder c van het EVRM en in artikel 14, derde lid onder b van het IVBPR.

2.2. Het recht op rechtsbijstand is voorts vastgelegd in artikel 28 Sv. Op grond van het bepaalde in dit artikel behoort de verdachte, telkens wanneer hij dat verzoekt, zoveel

mogelijk in de gelegenheid te worden gesteld zich met zijn raadsman in verbinding te stellen. Na inverzekeringstelling krijgt een verdachte die geen gekozen raadsman heeft ingevolge het bepaalde in artikel 40 Sv een (piket)advocaat toegevoegd. Bij verhindering of ontstentenis van de toegevoegde raadsman wordt op grond van artikel 45 Sv zo nodig aan de verdachte onverwijld een andere raadsman toegevoegd door het bureau rechtsbijstandvoorziening. Op grond van artikel 50 Sv heeft de raadsman vrije toegang tot een verdachte die rechtens van zijn vrijheid is beroofd. Artikel 57, eerste lid Sv bepaalt dat de officier van justitie, of de hulpofficier, de verdachte moet horen alvorens een bevel tot inverzekeringstelling te geven. Het tweede lid kent aan de verdachte de bevoegdheid toe zich bij dit verhoor door een raadsman te doen bijstaan. Voor andere verhoren in het stadium van het opsporingsonderzoek bevat het Wetboek van Strafvordering geen voorschriften. Hieruit kan worden afgeleid dat bij politieverhoren de verdachte niet het recht toekomt om zich door een raadsman te doen bijstaan (zie Achtergrond, onder 5.).

3. De korpsbeheerder achtte de klacht op dit punt niet gegrond. De meldkamer had op 24 november 2002 om 16.55 uur direct voldaan aan het verzoek de piketcentrale te waarschuwen. Uit informatie van de piketcentrale bleek dat die direct na ontvangst van de melding de piketadvocaat in kennis hadden gesteld. Omdat de piketadvocaat zich echter nog niet had gemeld, had de meldkamer getracht zelf contact te leggen met de betreffende advocaat, maar dit was niet gelukt. Volgens de korpsbeheerder viel achteraf niet vast te stellen of het verzoek om een advocaat al op 23 of pas op 24 november 2002 was gedaan.

4. Uit het onderzoek is gebleken dat de meldkamer van het regionale politiekorps Zeeland op 22 november 2002 om 21.45 uur de piketcentrale Haaglanden in kennis heeft gesteld van de inverzekeringstelling van verzoeker. Op 24 november 2002 heeft medewerker P9 van de meldkamer op verzoek van P2 omstreeks 16.55 uur telefonisch bij de piketcentrale Haaglanden geïnformeerd naar de advocaat van verzoeker. De piketcentrale liet hierop weten dat de melding van 22 november 2002 direct na ontvangst was doorgezonden aan advocaat mr. N. te D3. P9 heeft vervolgens getracht deze advocaat telefonisch te bereiken, hetgeen niet was gelukt.

Verzoeker is op 23 november 2002 ongeveer van 16 tot 17.10 uur verhoord, terwijl hij op 24 november 2002 vanaf 15.15 uur is verhoord.

5. P1, die verzoeker op 22, 23 en 24 november 2002 heeft verhoord, heeft verklaard dat de politie op dit punt aan haar verplichtingen heeft voldaan. Omdat verzoeker niet om een voorkeursadvocaat vroeg, is de piketcentrale over verzoekers insluiting geïnformeerd nadat verzoeker was voorgeleid aan de hulpofficier van justitie. Tijdens de verhoren in het weekeinde - op 23 en 24 november 2002 - had verzoeker gezegd dat er nog geen advocaat bij hem was langs geweest. Hierop had hij geantwoord dat de piketadvocaat kennelijk andere prioriteiten had. Volgens P1 komt het in het weekeinde vaker voor dat de piketadvocaat op zich laat wachten. Verder zat verzoeker zonder beperkingen in PI Torentijd en kon hij dus gewoon bellen. Voor zover P1 wist had verzoeker contact gehad

met zijn vader en had dus ook langs die weg een advocaat gewaarschuwd kunnen worden.

P2 heeft samen met P1 op 22 en 24 november 2002 verzoeker verhoord. Hij heeft verklaard dat de politie er niets aan kon doen dat de piketadvocaat, die op 22 november 2002 in kennis was gesteld van de inverzekeringstelling van verzoeker, niet was gekomen. Door op 24 november 2002 bij de meldkamer na te vragen wat er aan de hand was en door vervolgens zelf te proberen de advocaat te bellen, had hij aan zijn verplichtingen voldaan, aldus P2.

P6, die op 23 november 2002 samen met P1 verzoeker heeft verhoord, heeft verklaard zich niet te kunnen herinneren of verzoeker tijdens het verhoor om een advocaat heeft gevraagd.

6. Verzoeker heeft er in reactie op hetgeen onder 4. staat vermeld nog op gewezen dat hij op 22 november 2002 om 21 uur in verzekering is gesteld, maar dat de piketcentrale hierover pas om 21.45 uur is ingelicht. Ook wees hij erop dat niet P2, zoals deze heeft verklaard, op 24 november 2002 heeft geprobeerd de piketadvocaat te bellen, maar dat dit P9 is geweest.

7. Gezien het grote belang dat in internationale verdragen en in nationale wetgeving wordt gehecht aan rechtsbijstand voor verdachten, is de Nationale ombudsman van oordeel dat van de politie een actieve opstelling mag worden verwacht in het geval een verdachte van rechtsbijstand verstoken dreigt te blijven doordat een piketadvocaat niet (tijdig) reageert op een melding van een inverzekeringstelling. In dit geval is de piketadvocaat via de piketcentrale op 22 november 2002 om 21.45 uur in kennis gesteld van de inverzekeringstelling. Op 23 november 2002 werd verzoeker vanaf 15.15 uur verhoord. Hierbij gaf hij aan dat hij prijs stelde op rechtsbijstand maar dat de piketadvocaat nog niet bij hem was langs geweest. Naar het oordeel van de Nationale ombudsman had het in de rede gelegen dat de verhorende politieambtenaren op dat moment - en niet pas ruim 24 uur later bij het volgende verhoor - via de meldkamer hadden laten navragen of de melding goed was doorgegeven aan de piketcentrale en de piketadvocaat. Nu dit niet is gebeurd, heeft de politie het recht op rechtsbijstand van verzoeker geschonden.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

IX. Ten aanzien van de wijze van verhoren

1. Ook klaagt verzoeker erover dat de politie hem tijdens de verhoren suggestieve vragen heeft gesteld en hem onwaarheden heeft voorgehouden. Zo was er gesuggereerd dat er op een gegeven moment een politieambtenaar was meegereden in de auto van M., terwijl dit niet het geval was geweest. Volgens verzoeker probeerde de politie op deze manier kennelijk een bekennende verklaring van hem los te krijgen. Ook waren er tijdens de

verhoren vragen gesteld die betrekking hadden op het tegen verzoekers vader ingestelde strafrechtelijk onderzoek, en had de politie zelfs geprobeerd hem een voor zijn moeder belastende verklaring te laten afleggen. Verder stelde verzoeker dat hij, ondanks het feit dat hij geen contact had gehad met een advocaat, toch een verklaring had afgelegd omdat hij dacht dat hij dan sneller vrijgelaten zou worden. Van een in vrijheid afgelegde verklaring als bedoeld in artikel 29 van het Wetboek van strafvordering was echter geen sprake.

2.1. Tijdens verhoren in het kader van een opsporingsonderzoek moet worden gestreefd naar het verkrijgen van waarheidsgetrouwe informatie over een mogelijk strafbaar feit. Daarbij kan het noodzakelijk zijn betrokkene stevig aan de tand te voelen; (te)veel druk kan echter ook leiden tot verklaringen die niet in overeenstemming zijn met de waarheid. In verband hiermee is in artikel 14, derde lid, onder g van het Verdrag inzake burgerlijke en politieke rechten (IVBPR) bepaald dat een verdachte niet kan worden gedwongen tegen zichzelf te getuigen of een bekentenis af te leggen. Het grondrecht van een eerlijke berechting ("fair trial"), vastgelegd in artikel 6 van het Europees verdrag voor de rechten van de mens (EVRM), omvat onder meer het beginsel dat een verdachte niet mag worden gedwongen om door het afleggen van een verklaring mee te werken aan een tegen hem gericht opsporingsonderzoek of strafvervolgning.

2.2. Eerdergenoemd recht op een eerlijke berechting is uitgewerkt in artikel 29 Sv: de verhorend ambtenaar mag de verdachte niet onder een zodanige druk zetten dat niet meer kan worden gezegd dat hij zijn verklaring in vrijheid heeft afgelegd (zie Achtergrond, onder 6.). Dit pressieverbod draagt er aan bij dat de verdachte zijn tevens in artikel 29 Sv vervatte zwijgrecht kan uitoefenen. In artikel 29, derde lid Sv wordt voorts voorgeschreven dat verklaringen van verdachten zoveel mogelijk in hun eigen woorden worden weergegeven in het proces-verbaal. Dit geldt meer in het bijzonder voor een bekennende verklaring (zie Achtergrond, onder 6.). Hiermee wordt beoogd dat niet de zienswijze van de verhorende ambtenaar, maar die van de verdachte in het proces-verbaal wordt vervat.

3. De korpsbeheerder heeft zich op dit punt onthouden van het geven van een oordeel over de klacht omdat over de wijze van verhoren en het stellen van suggestieve vragen achteraf geen objectieve feiten kunnen worden vastgesteld.

4. Verzoeker is van mening dat de korpsbeheerder wel een oordeel over zijn klacht had kunnen geven als bij de verhoren gebruik was gemaakt van een van tevoren opgesteld verhoorplan, zoals te doen gebruikelijk in recherchezaken. Tijdens een dergelijk verhoor moeten volgens verzoeker niet alleen de antwoorden van de verdachte, maar ook de aan hem gestelde vragen worden genoteerd. Hierdoor zou achteraf vast te stellen zijn of het verhoor op correcte wijze had plaatsgevonden. Verzoeker voegde hieraan nog toe dat hem uiteraard kon worden verweten dat hij zijn verklaringen had ondertekend. De reden hiervoor was echter gelegen in het feit dat hij dacht zo eerder in vrijheid te worden gesteld.

5. P1 heeft verklaard de klacht op dit punt niet terecht te vinden. Aangezien verzoekers vader een kleine rol speelde in een aantal stalkingincidenten, was het logisch dat dit ter sprake was gekomen tijdens de verhoren. Overigens was verzoeker met betrekking tot de rol van zijn vader en moeder steeds op zijn verschoningsrecht gewezen. Volgens P1 was verzoeker niet voorgehouden dat op een gegeven moment een politieambtenaar was meegereden in de auto van M. Wel achtte P1 het mogelijk dat verzoeker bepaalde opmerkingen van hem en zijn collega-verhoorders niet goed had begrepen. Verder had verzoeker tijdens de verhoren over bepaalde dingen die hem werden voorgehouden gezegd dat die niet waar waren. Hij had die dingen dus ontkend. Verzoeker had zijn verklaringen bij vol besef ondertekend, aldus P1, die hieraan toevoegde dat verzoeker niet was voorgehouden dat hij eerder zou vrijkomen als hij meewerkte.

P2 heeft verklaard dat hij en P1 voor het laatste verhoor een verhoorplan hadden opgesteld naar aanleiding van hetgeen verzoeker de dagen ervoor had verklaard. Tijdens de verhoren was verzoeker geconfronteerd met tegenstrijdigheden, mogelijk had hij dit gezien als suggestieve vragen. Verder heeft P2 verklaard dat verzoekers vader en moeder slechts ter sprake waren gekomen voor zover zij een rol hadden gespeeld bij enkele stalkingincidenten. Wat betreft verzoekers verwijt dat hij zijn verklaringen niet in vrijheid heeft afgelegd, wees P2 erop dat aan verzoeker geen beloftes zijn gedaan in de trant van dat hij eerder zou vrijkomen als hij zou meewerken.

P6 heeft verklaard dat hij en P1 verzoeker tijdens het verhoor op 23 november 2002 vragen hebben gesteld naar aanleiding van de aangifte van mevrouw M. Hierbij waren niet alleen het incident van 22 november 2002 maar ook eerdere incidenten ter sprake gekomen. P6 kon zich niet herinneren dat verzoeker destijds kritiek had gehad op de vraagstelling. Wel ontkende verzoeker bepaalde feiten die hem waren voorgehouden. Verder verklaarde P6 dat verzoeker niet was voorgehouden dat hij eerder zou vrijkomen als hij maar meewerkte.

6. In reactie op de verklaringen van P1, P2 en P6 heeft verzoeker aangevoerd dat uit de processen-verbaal van verhoor blijkt dat hem is gevraagd naar een incident tussen zijn moeder en M. Nu hij zelf niet bij dit incident betrokken was, en hij ten aanzien van dit incident dus niet als verdachte kon worden aangemerkt, had hem slechts naar dit incident gevraagd mogen worden in een afzonderlijk getuigenverhoor. Verder voerde verzoeker aan dat de verhorende politieambtenaren hem inderdaad niet hadden beloofd dat hij eerder zou vrijkomen als hij zou meewerken. Wél hadden zij echter gezegd dat het de zaak zou vertragen als hij pas een verklaring wilde afleggen nadat hij zijn (niet verschenen) raadsman had gesproken.

7. Uit de processen-verbaal van verhoor blijkt dat verzoeker op 22 november 2002 is verhoord over het incident naar aanleiding waarvan hij was aangehouden. Op 23 november 2002 is hij weer verhoord over dit incident. Ook kwamen tijdens dit verhoor eerdere incidenten met mevrouw M. aan de orde. Hierbij kwam tevens de rol die zijn vader

en moeder bij een incident hadden gespeeld, ter sprake. Verzoeker is daarbij op zijn verschoningsrecht gewezen. Tijdens het verhoor op 24 november 2002 kwamen incidenten die zich vóór 22 november 2002 hadden afgespeeld aan de orde. Hierbij heeft verzoeker onder meer verklaard dat hij bij een bepaald incident zijn vader heeft gebeld, die toen is gekomen.

Voor de tekst van verzoekers verklaringen zoals deze in de processen-verbaal van verhoor zijn opgetekend, wordt verder verwezen naar de Bevindingen onder A.6., A.11. en A.13.

8. Uit hetgeen verzoeker heeft aangevoerd en uit hetgeen in de processen-verbaal van verhoor staan vermeld, leidt de Nationale ombudsman af dat verzoeker tijdens de verhoren is geconfronteerd met (mogelijke) tegenstrijdigheden. Er is geen aanleiding te veronderstellen dat de verhorende politieambtenaren verzoeker hierbij op ongeoorloofde wijze onder druk hebben gezet. Ook kan de Nationale ombudsman het billijken dat tijdens de verhoren de rol van verzoekers vader en moeder bij enkele incidenten aan de orde is gesteld. Voorts is gesteld noch gebleken dat de politieambtenaren verzoeker hebben voorgehouden dat hij eerder zou vrijkomen als hij zou meewerken aan de verhoren. De enkele opmerking dat het de zaak zou vertragen als hij pas een verklaring zou afleggen nadat hij een advocaat had gesproken, levert geen inbreuk op van hetgeen in artikel 29 Sv staat vermeld. Ook het feit dat in de processen-verbaal van verhoor niet alle door de politieambtenaren aan verzoeker gestelde vragen zijn vermeld, levert geen inbreuk op van het bepaalde in dit artikel.

Verder staan met betrekking tot verzoekers stelling dat hem was voorgehouden dat een politieambtenaar was meegereden in de auto van M., de verklaringen haaks op elkaar, zodat over deze opmerking geen oordeel kan worden gegeven.

Al met al is de Nationale ombudsman van oordeel dat de politie op dit punt niet heeft gehandeld in strijd met het in artikel 29 Sv uitgewerkte recht op een eerlijke berechting.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

X. Ten aanzien van het inlichten van verzoekster

1. Verzoeker is na zijn aanhouding op 22 november 2002 's avonds laat overgebracht van het politiebureau in D2 naar het politiebureau in D3. De volgende ochtend is hij overgebracht naar het politiecellencomplex in PI Torentijd in Middelburg. Verzoekster klaagt erover dat de politie haar niet tijdig heeft ingelicht over deze overbrenging, waardoor zij geen kleding en verzorgingsspullen voor verzoeker kon afgeven. Zij stelt hierbij dat zij in de ochtend van 23 november 2002 naar D3 is gereden om kleding en verzorgingsspullen voor verzoeker af te geven. Op het politiebureau in D3 kon zij deze spullen echter niet meer afgeven omdat verzoeker toen al onderweg was naar Middelburg. Verzoekster meent dat de politie ervoor moet zorgen dat ingeslotenen de nodige verzorging - zoals schoon

ondergoed - krijgen en heeft er geen goed woord voor over dat dit niet is gebeurd.

2. De korpsbeheerder heeft zich op dit punt, overeenkomstig het advies van de klachten-commissie, onthouden van het geven van een oordeel. Volgens de korpsbeheerder valt uit de Ambtsinstructie niet op te maken dat de politie de familie van een ingeslotene moet inlichten als deze naar een ander politiecellencomplex wordt overgebracht. Het was de klachtencommissie uit onderzoek gebleken dat verdachten die in PI Torentijd worden ingesloten - indien zij hierom verzoeken en er geen ernstige bezwaren zijn - de gelegenheid krijgen bij hun insluiting contact op te nemen met hun familie. Het risico van zoek zijn is hierdoor beperkt. Uit de feiten was echter niet op te maken of verzoeker een dergelijk verzoek had gedaan, aldus de korpsbeheerder.

3. P1 heeft verklaard dat het politiebureau in D3 geschikt is om arrestanten één nacht te laten verblijven. Als iemand langer vast blijft zitten, wordt hij overgebracht naar het Huis van Bewaring in Middelburg. De politie meldt de betreffende arrestanten aan bij de parketpolitie, die de overbrenging verzorgt. Vooraf is niet precies aan te geven hoe laat de parketpolitie iemand komt ophalen. P1 achtte het daardoor mogelijk dat verzoekster wel was gebeld om te zeggen dat verzoeker naar Middelburg werd overgebracht, maar dat zij op dat moment al onderweg was naar D3. Overigens verklaarde P1 tevens dat zonodig aan de partner van een arrestant wordt gevraagd om kleding en verzorgings-spullen te komen brengen. Als verzoekster in D3 spullen had willen afgeven voor verzoeker, had de politie deze spullen naar Middelburg kunnen brengen. Volgens P1 gebeurde dit wel vaker.

P2 heeft verklaard dat het in het algemeen niet gebruikelijk is dat de politie uit zichzelf de partner van een arrestant inlicht over de overbrenging naar een ander cellencomplex. Verder achtte P2 het waarschijnlijk dat verzoeker in D3 was opgehaald door de parketpolitie, die van tevoren niet aangeeft hoe laat ze iemand komen ophalen.

4. Verzoekster heeft meegedeeld dat zij op 23 november 2002 's ochtends naar het politiebureau in D2 had gebeld. Verzoeker bleek toen al te zijn overgebracht naar het politiebureau in D3. Hierop was zij naar D3 gereden, waar bleek dat verzoeker al naar Middelburg was gebracht. In D3 werd haar meegedeeld dat zij daar geen spullen kon afgeven voor verzoeker, maar dat zij de spullen zelf maar naar Middelburg moest brengen. Uiteindelijk had verzoeker drie dagen in dezelfde kleding gelopen terwijl hij vastzat, aldus verzoekster. Overigens was verzoeker door personeel van het betreffende district, en niet door de parketpolitie, van D3 naar Middelburg gebracht.

5. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman is het niet mogelijk gebleken vast te stellen welke politieambtenaar verzoekster in de ochtend van 23 november 2002 op het politiebureau in D3 te woord heeft gestaan.

6.1. Zoals de korpsbeheerder terecht heeft opgemerkt, bestaat er geen verplichting voor de politie om de partner van een arrestant in te lichten over diens overbrenging naar een

ander politiecellencomplex.

6.2. In de interne regels van het regionale politiekorps Zeeland betreffende de zorg voor ingeslotenen is niets bepaald omtrent de verstrekking van schone kleding aan arrestanten. Wel is bepaald dat dagelijks voor de douche-/wasbeurt aan ingeslotenen een zogenaamde badset wordt uitgereikt. Deze badset bestaat onder meer uit een handdoek, een washandje, een kam, zeep, shampoo en een wegwerpscheermesje.

7. Gelet op het voorgaande is de Nationale ombudsman van oordeel dat de politie niet onjuist heeft gehandeld door verzoekster niet tijdig in te lichten over de overbrenging van verzoeker naar Middelburg. Voor zover verzoekster erover klaagt dat verzoeker in de dagen na zijn aanhouding niet de beschikking heeft gekregen over schone kleding, wijst de Nationale ombudsman erop dat de politie gedurende de ongeveer 50 uur dat verzoeker ingesloten is geweest, niet verplicht was verzoeker schone kleding te verstrekken. Naar mag worden aangenomen heeft verzoeker wel, zoals voorgeschreven, dagelijks de beschikking gehad over verzorgingspullen.

Al met al bezien is de onderzochte gedraging op dit punt behoorlijk.

XI. Ten aanzien van de weigering een aangifte op te nemen

1. Verzoekster stelt dat zij, toen zij op zaterdag 23 november 2002 op het politiebureau in D3 spullen wilde afgeven voor verzoeker, tevens aangifte wilde doen van belediging. Zij klaagt erover dat de politie toen heeft geweigerd deze aangifte van belediging van haar op te nemen. De betreffende politieambtenaar adviseerde haar op maandag terug te komen. Hierbij werd niet uitgelegd waarom haar aangifte op dat moment niet in D3 kon worden opgenomen, terwijl dit politiebureau 24 uur per dag is opengesteld voor publiek.

2.1. Het beginsel van fair play houdt voor bestuursorganen in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten.

2.2. In artikel 161 Sv is bepaald dat een ieder die kennis draagt van een strafbaar feit, bevoegd is hiervan aangifte te doen. Op grond van artikel 163 Sv zijn opsporingsambtenaren verplicht om een aangifte van een strafbaar feit op te nemen. Als een strafbaar feit niet wordt vervolgd, kan de rechtstreeks belanghebbende daarover op grond van artikel 12 Sv schriftelijk beklag doen bij het gerechtshof (zie Achtergrond, onder 7.). Gelet op het voorgaande, acht de Nationale ombudsman weinig ruimte aanwezig voor een uitzondering op de verplichting om zo'n aangifte op te nemen. Dit heeft te maken met het feit dat toetsing door de voor opsporing verantwoordelijke organisatie, het Openbaar Ministerie, bij voorbaat onmogelijk is als gebeurtenissen die mogelijk voor een strafrechtelijke afdoening in aanmerking komen, niet in een aangifte worden opgenomen. Omstandigheden waarin geen aangifte hoeft te worden opgenomen kunnen gelegen zijn in het feit dat het een aangifte betreft die past in een langere reeks van voorvallen, waarbij

bepaalde politieambtenaren zijn belast met het onderzoek naar die betreffende voorvallen. In een dergelijk geval kan het aangewezen zijn dat de aangifte wordt opgenomen door deze politieambtenaren.

3. Volgens de korpsbeheerder geldt als uitgangspunt dat een ieder te allen tijde aangifte kan doen tijdens de openingsuren van de politiebureaus. Op dit uitgangspunt zijn echter uitzonderingen mogelijk. Als uitzondering diende volgens de korpsbeheerder te gelden de hier aan de orde zijnde situatie, waarin de aangifte verband hield met een langlopende ruzie tussen ex-partners, in combinatie met de aanhouding van een kind van een politie-inspecteur die destijds in hetzelfde district werkzaam was. In een dergelijke situatie acht de korpsbeheerder het gewenst dat een beperkt aantal medewerkers zich actief met de situatie bemoeit. De korpsbeheerder achtte de klacht op dit punt dan ook ongegrond. De korpsbeheerder verwees hierbij naar rapport 2001/139 van de Nationale ombudsman. In dit rapport werd vastgesteld dat het wenselijk is dat een klacht tegen de politie door een leidinggevende wordt opgenomen, aldus de korpsbeheerder.

4. Verzoekster heeft naar voren gebracht dat indien de politie haar destijds op juiste wijze had geïnformeerd over de reden waarom het op dat moment niet mogelijk was haar aangifte op te nemen, zij zich daarin had kunnen vinden.

5. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman is het niet mogelijk gebleken vast te stellen welke politieambtenaar verzoekster in de ochtend van 23 november 2002 op het politiebureau in D3 te woord heeft gestaan.

6. Hoewel niet is komen vast te staan welke politieambtenaar verzoekster op 23 november 2002 te woord heeft gestaan, acht de korpsbeheerder de klacht niet gegrond. Als reden hiervoor voerde de korpsbeheerder aan dat het gezien de voorgeschiedenis wenselijk was dat een beperkt aantal politieambtenaren zich actief met deze zaak bezighield. De Nationale ombudsman kan zich hierin vinden, maar is tevens van oordeel dat de reden voor het niet (meteen) opnemen van haar aangifte aan verzoekster had moeten worden meegedeeld, en dat een afspraak met haar had moeten worden gemaakt voor het alsnog opnemen van die aangifte. Nu dit kennelijk niet is gebeurd, ziet de Nationale ombudsman reden de gedraging op dit punt af te keuren wegens schending van het beginsel van fair play.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

7. Hierbij wordt voor de volledigheid nog opgemerkt dat rapport 2001/139 van de Nationale ombudsman betrekking heeft op de situatie waarin iemand aangifte wilde doen tegen de politie. In een dergelijk geval is het inderdaad wenselijk dat de aangifte wordt opgenomen door een hogergeplaatste politieambtenaar. Verzoekster wilde geen aangifte doen tegen de politie maar tegen een burger. Om die reden is de verwijzing van de korpsbeheerder naar rapport 2001/139 niet relevant, en had deze achterwege kunnen blijven.

XII. Ten aanzien van de weigering een klacht op te nemen

1. Verzoekster stelt verder dat zij, toen zij op zaterdag 23 november 2002 op het politiebureau in D3 spullen wilde afgeven voor verzoeker en aangifte wilde doen, tevens een klacht wilde indienen over de wijze waarop de politie tijdens de aanhouding van verzoeker was opgetreden. Zij klaagt erover dat de politie toen heeft geweigerd verzoeksters klacht op te nemen. De betreffende politieambtenaar had gezegd dat de klacht op dat moment niet kon worden opgenomen omdat er geen chef aanwezig was, aldus verzoekster.
2. Het beginsel van fair play houdt voor bestuursorganen in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten. Dit beginsel brengt met zich mee dat politieambtenaren mondelinge klachten die aan de publieksbalie van een politiebureau worden ingediend, moeten noteren. Omstandigheden waarin geen klacht hoeft te worden opgenomen kunnen gelegen zijn in het feit dat de klacht betrekking heeft op de politieambtenaar bij wie deze wordt ingediend.
3. Vanwege het feit dat de klacht verband hield met de aanhouding van een kind van een politie-inspecteur die destijds in hetzelfde district werkzaam was, achtte de korpsbeheerder het gewenst dat een beperkt aantal medewerkers zich actief met die situatie bezighield. Volgens de korpsbeheerder kon de situatie gelijk worden gesteld met de situatie zoals deze vermeld staat in rapport 2001/139 van de Nationale ombudsman. In dit rapport werd vastgesteld dat het wenselijk is dat een klacht tegen de politie door een leidinggevende wordt opgenomen, aldus de korpsbeheerder. Hij achtte de klacht op dit punt niet gegrond.
4. Verzoekster heeft naar voren gebracht dat indien de politie haar destijds op juiste wijze had geïnformeerd over de reden waarom het op dat moment niet mogelijk was haar klacht op te nemen, zij zich daarin had kunnen vinden.
5. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman is het niet mogelijk gebleken vast te stellen welke politieambtenaar verzoekster in de ochtend van 23 november 2002 op het politiebureau in D3 te woord heeft gestaan.
6. In dit geval weigerde de dienstdoende politieambtenaar kennelijk de klacht op te nemen omdat hij vond dat niet hijzelf, maar een leidinggevende politieambtenaar de aangewezen persoon was om verzoeksters klacht op te nemen. De Nationale ombudsman acht het voorstelbaar dat de dienstdoende politieambtenaar zich enigszins ongemakkelijk voelde bij het idee een klacht op te nemen over de aanhouding van het kind van een politie-inspecteur die destijds in hetzelfde district werkzaam was. Naar het oordeel van de Nationale ombudsman vormde deze omstandigheid echter onvoldoende reden om af te wijken van het uitgangspunt dat iedere politieambtenaar klachten kan - en moet - opnemen.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

7. Zoals onder XI.7. werd opgemerkt, heeft rapport 2001/139 van de Nationale ombudsman betrekking op de situatie waarin iemand aangifte wilde doen tegen de politie. In een dergelijk geval is het inderdaad wenselijk dat de aangifte wordt opgenomen door een hogergeplaatste politieambtenaar. Verzoekster wilde echter een klacht indienen tegen de politie, en geen aangifte. Om die reden was de verwijzing van de korpsbeheerder naar rapport 2001/139 niet relevant en had deze achterwege kunnen blijven.

XIII. Ten aanzien van de klachtafhandelingsduur

1. Bij brief van 24 november 2002 diende verzoekster een klacht in bij de politie. Zij klaagt erover dat de korpsbeheerder haar klacht pas op 2 juli 2004 heeft afgedaan.

2.1. Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat bestuursorganen slagvaardig en met voldoende snelheid optreden.

2.2. Uit hetgeen in artikel 9 van de destijds van kracht zijnde Klachtenregeling politiekorps Zeeland (zie Achtergrond, onder 8.) staat vermeld, volgt dat de termijn voor klachtafhandeling maximaal veertien weken bedraagt in de gevallen waarin de klachtencommissie advies uitbrengt over de zaak.

2.3. In artikel 13 van deze Klachtenregeling (zie Achtergrond, onder 8.) staat vermeld dat de klachtbehandeling wordt opgeschort indien met betrekking tot de gedraging waarover wordt geklaagd, aangifte is gedaan of een klacht bij de hoofdofficier van justitie is ingediend, dan wel een procedure bij een rechterlijke instantie aanhangig is. De opschorting geldt zolang op die aangifte of klacht, respectievelijk in die procedure nog niet onherroepelijk is beslist.

3. De klacht die verzoekster op 24 november 2002 bij de politie indiende, had onder meer betrekking op het feit dat zij niet als getuige was gehoord inzake de beschuldigingen die mevrouw M. tegen verzoeker had geuit.

Op 28 november 2002 deelde de korpschef verzoekster mee de klachtbehandeling op te schorten omdat haar klacht geheel of gedeeltelijk in relatie kon worden gebracht met een lopend strafrechtelijk onderzoek. Bij brief van 2 juni 2003 deelde de korpsbeheerder verzoekster mee dat het strafrechtelijk onderzoek inmiddels was afgerond. Op grond van het strafrechtelijk onderzoek zag de hoofdofficier van justitie geen aanleiding om maatregelen te nemen of tot vervolging over te gaan, en de klachtbehandeling kon dus worden hervat.

Op 18 september 2003 nam de klachtencommissie de klacht in behandeling, waarna de klacht is behandeld tijdens een hoorzitting op 16 oktober 2003. De klachtencommissie bracht op onbekende datum advies uit aan de korpsbeheerder over de klacht. Bij brief van

2 juli 2004 deelde de korpsbeheerder zijn oordeel over de klacht mee aan verzoekster.

4. De Nationale ombudsman gaat ervan uit dat de korpsbeheerder de behandeling van verzoeksters klacht heeft opgeschort in verband met het strafrechtelijk onderzoek dat liep naar aanleiding van de aangifte van mevrouw M. tegen verzoeker. Nu verzoeksters klacht deels betrekking had op het feit dat zij niet als getuige was gehoord inzake de beschuldigingen die mevrouw M. tegen verzoeker had geuit, mocht de korpsbeheerder de klachtbehandeling inderdaad op grond van het bepaalde in artikel 13 van de Klachtenregeling opschorten. Nadat de korpsbeheerder verzoekster in juni 2003 had meegedeeld dat de klachtbehandeling werd hervat, duurde het echter nog ruim een jaar voordat de korpsbeheerder zijn oordeel over de klacht gaf. Er zijn geen feiten of omstandigheden aangevoerd die deze ruime overschrijding van de in de Klachtenregeling genoemde termijn van veertien weken kunnen verklaren of rechtvaardigen. Op dit punt is gehandeld in strijd met het vereiste van voortvarendheid.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Zeeland, is niet gegrond ten aanzien van:

- verzoekers aanhouding;
- het niet wachten tot verzoeksters zoontje binnen was;
- de openbaarheid van de aanhouding;
- het niet beantwoorden van verzoeksters vragen;
- het boeien van verzoeker;
- het niet controleren van verzoeker na 23 november 2002 om 12.10 uur;
- de wijze van verhoren;
- het niet inlichten van verzoekster over verzoekers overbrenging;

gegrond ten aanzien van:

- het niet controleren van verzoeker vanaf zijn aanhouding tot 23 november 2002 om 12.10 uur, wegens strijd met het vereiste van professionaliteit;

- het verzoeker niet in de gelegenheid stellen in contact te komen met zijn advocaat, wegens strijd met het recht op rechtsbijstand;
- het niet opnemen van verzoeksters aangifte, wegens strijd met het vereiste van fair play;
- het niet opnemen van verzoeksters klacht, wegens strijd met het vereiste van fair play;
- de duur van de klachtbehandeling; wegens strijd met het vereiste van voortvarendheid.

Onderzoek

Op 12 juli 2004 ontving de Nationale ombudsman zowel een verzoekschrift van de heer X als een verzoekschrift van zijn echtgenote, mevrouw Y. Met instemming van verzoekers zijn de twee verzoekschriften samengevoegd in één dossier.

De verzoekschriften bevatten een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Zeeland. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Zeeland (de burgemeester van Middelburg), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tevens werd de korpsbeheerder een aantal specifieke vragen gesteld.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Middelburg over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier van justitie maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Van zes betrokken politieambtenaren is tijdens het onderzoek een verklaring opgenomen. Ook werd desgevraagd informatie ontvangen van het arrondissementsparket te Middelburg en van het gerechtshof te Den Haag.

Tijdens het onderzoek kregen de korpsbeheerder en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder, P5 en P6 deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. De reacties van P1 en P2 gaven geen aanleiding het verslag te wijzigen of aan te vullen. De reactie van verzoeker gaf wel aanleiding het verslag op een enkel punt aan te vullen. P3 en P4 gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. feiten

1. Nadat verzoeker (verder ook: X) en mevrouw M. hun relatie hadden verbroken, was er sprake van een verstoorde verstandhouding tussen hen. Er zijn meerdere incidenten geweest en ook is over en weer aangifte gedaan.

2. Op 22 november 2002 deed mevrouw M. rond 18 uur een telefonische melding bij het regionale politiekorps Zeeland. Deze melding is als volgt vastgelegd in een mutatie:

"Meldster wordt min of meer bedreigd - door X - deze rijdt daar rond - bij cafetaria (...)."

3. Naar aanleiding van deze melding zijn politieambtenaren P1 en P2 ter plaatse gegaan. Nadat zij met mevrouw M. hadden gesproken, hebben zij overlegd met politieambtenaar P3, die destijds als hulpofficier van justitie fungeerde. Besloten werd om verzoeker aan te houden. Uit het door P1 en P2 opgemaakte proces-verbaal van aanhouding blijkt dat verzoeker op 22 november 2002 om 19.12 uur door hen is aangehouden op grond van de artikelen 285 lid 1, 350 lid 1 en 285B van het Wetboek van Strafrecht. Als "reden van de aanhouding" staat in het proces-verbaal het volgende vermeld:

"De verdachte volgde in een personenauto wederrechtelijk de personenauto van zijn ex-relatie met haar twee kinderen vanaf D4 in de richting van D1. Het was hem bekend rond welke tijd zij een route reed in de omgeving van D1 vanwege sport van haar kinderen. Toen zij, teneinde hem te ontlopen, van hem wegstuurde de (...)weg te D1 in, kwam hij toen zij stopte klaarblijkelijk opzettelijk naar haar toe en sprak haar aan. Hiermee maakte hij (wederom) opzettelijk inbreuk op haar persoonlijke levenssfeer, met het kennelijke doel haar vrees aan te jagen. De verdachte bedreigde haar met een misdrijf tegen het leven gericht c.q. met zware mishandeling door te zeggen: 'Ik maak je van kant', waarbij hij met zijn hand een snijdende beweging langs zijn hals maakte. Vervolgens heeft de verdachte wederrechtelijk met kracht en klaarblijkelijk opzettelijk tegen het linker portier van haar personenauto geschopt, welk portier hierdoor werd beschadigd. Nadat zijn ex-relatie een café binnen kon vluchten met haar beide kinderen, is de verdachte teruggekeerd naar zijn eigen woning, waar hij op heterdaad werd aangehouden."

4. Om 19.15 uur heeft mevrouw M. bij hulpofficier van justitie P3 aangifte gedaan tegen verzoeker wegens belaging, met het verzoek om tegen verzoeker strafvervolgung in te stellen (belaging is een zogenoemd klachtdelict). Rond 20.30 uur die avond heeft politieambtenaar P2 de volgende verklaring van mevrouw M. opgenomen in een proces-verbaal van aangifte:

"Vanavond 22 november 2002 omstreeks 17.50 uur, reed ik met mijn personenauto vanaf mijn woonplaats (...) naar D1 met mijn kinderen. Mijn kinderen gaan elke vrijdagavond op hetzelfde tijdstip naar de voetbalclub te D1. Voorheen gingen zij dinsdagavond daar ook

voetballen, maar ik wil zo min mogelijk in de buurt komen van D4 waar ik de kans loop mijn ex-relatie X tegen te komen.

Normaliter rijd ik vanaf (...) via (...) en (...) naar D1 maar door wegwerkzaamheden ben ik nu genoodzaakt om via (...) en langs D4 naar D1 te rijden. Ik was D4 gepasseerd en reed op de (...)weg richting D1. Op een gegeven moment reed een auto met groot licht kort achter mij. Hij reed mij bij wijze van spreke op de achterbumper. Van mijn kinderen hoorde ik dat het X was. Ik werd door hem op de (...)weg gepasseerd. X reed door in de richting van D1. Ik zag dat hij de (...)straat in reed en ik koos ervoor om de (...)weg te nemen, dit om hem kwijt te raken. Tevens was het voor mij zo mogelijk om via de achterdeur café (...) in te gaan omdat ik daar altijd wacht als de kinderen voetballen. Bij de achteringang van café (...) stopte ik en vrijwel onmiddellijk hierna stond X met zijn auto naast mijn auto.

Ik heb mezelf en de kinderen in de auto opgesloten door de portieren op slot te doen. X bleef in zijn auto zitten mij aan te staren. Ik deed het portierraam op een kiertje, ik zag dat X zijn raam op had staan. Ik vroeg op een heel rustige manier of het nu eindelijk eens afgelopen mocht zijn. Hij verweet mij dat ik hem lastig viel, waarop ik antwoordde dat hij van mijn kinderen af moest blijven. Want ik word ook via e-mail en alle andere mogelijke manieren stelselmatig door hem lastig gevallen. Dit over een periode van ongeveer 1 jaar. Ik ben namelijk 23 november 2001 bij hem weggegaan. Hij noemde mijn kinderen bastaards, waarop ik ook wat opgefokter raakte. Ik gaf hem een aantal voorbeelden waarin ik hem confronteerde dat hij mij lastig viel. Zoals van de week dat een videoband van de kinderen stuk getrokken op mijn auto was gegooid. Hierop antwoordde hij dat ik dan maar eens op moest houden hem lastig te vallen. Volgens X bestaat het lastig vallen van mij uit het feit dat ik op trainingsavonden bij hem voorbij rijd.

Door de manier van lastig vallen van X ben ik in mijn bewegingsvrijheid belemmerd. Ik werk niet meer want hij werkt in (...) terwijl ik in verpleeghuis (...) werkte, waar ik hem dus regelmatig tegen zou kunnen komen. Buiten (...) kom ik eigenlijk nergens meer alleen. Zo kan ik nog legio voorbeelden noemen waaruit blijkt dat X mijn leven verziekt. Door zijn manier van doen ben ik op een gegeven moment bang dat er daadwerkelijk erge dingen gebeuren, ik ben vooral bang voor mijn kinderen maar ook voor mijzelf.

Tijdens deze discussie bedreigde X mij met de dood, hij zei tegen mij: 'Ik maak je af, je gaat te ver'. Hierdoor ben ik bang dat er vandaag of morgen werkelijk wat gebeurt. Na de discussie tussen ons stapte X uit zijn auto en gaf vrijwel onmiddellijk een trap met zijn voet tegen mijn auto. Ik hoorde aan de klank dat dit een ferme trap was. Ik vroeg hem: 'Zit er nu een deuk in?'. Heel koel antwoordde hij dat er inderdaad een deuk in zat. Later zag ik dat er een deuk in het linkerportier zat ter hoogte van de stootrand. Hierdoor is mijn auto beschadigd. Na de trap tegen mijn auto, stapte X in zijn auto en reed weg."

5. Verzoeker is vanwege de tegen hem bestaande verdenking van belaging en bedreiging van M. om 21.00 uur in verzekering gesteld door P3.

6. Uit een proces-verbaal van verhoor van 22 november 2002 blijkt dat verzoeker die avond rond 21.15 uur is verhoord door politieambtenaren P1 en P2. Verzoeker heeft hierbij het volgende verklaard:

"Ik heb een relatie gehad met M. Deze relatie heeft ongeveer anderhalf geduurd. Op 23 november 2001 is M. vertrokken maar toen was de relatie eigenlijk al beëindigd. Na het beëindigen van de relatie begon M. mij lastig te vallen en wel regelmatig. Dit lastigvallen heeft er nu toe geleid dat ik in de ziektewet zit. Ik ben werkzaam bij (...) als chauffeur. M. werkt bij (...) dit is een verpleeghuis dat vlak bij het magazijn van (...) staat en zodoende zag ik haar regelmatig. Op momenten dat ik haar dan zag, maakte zij gebaren naar me, bijvoorbeeld de opgestoken middelvinger. Mijn werkgever is ervan op de hoogte dat ik regelmatig door M. op het werk werd lastiggevallen. Mijn vrouw heeft de directeur van (...) gebeld om hieraan, aan het lastig vallen, een eind te maken. Dit hele gebeuren sluimert nu nog, in eerste instantie was alles gericht op mij maar nadat ik ben getrouwd, werden mijn vrouw en haar zontje erbij betrokken. Dit alles is heel beknopt de aanleiding van wat er vanavond is gebeurd.

Vanavond, 22 november 2002 omstreeks 17.45 uur, hoorde ik dat mijn vrouw tegen mij zei: 'Volgens mij rijdt zij nu voorbij'. M. rijdt met de regelmaat van de klok voorbij mijn woning. Ik heb ze zelf niet zien rijden want ik was in de keuken bezig. Nu vanavond werd ik boos, dit is een opbouwfase van alle treiterijen die de afgelopen maanden hebben plaatsgevonden. Ik was het zat en je wil dat er een einde aan komt. Ik besloot in de auto te stappen en naar D1 te rijden. Ik wist dat ze naar D1 moest omdat daar de kinderen voetbaltraining kregen. Ik ben naar D1 gereden en ben door de (...)straat gereden. Ik wist dat zij gewoonlijk bij (...) kwam als haar kinderen voetbaltraining hadden. Ik zag haar niet in de (...)straat en ben de (...)weg ingereden om vervolgens naar huis te rijden. In de (...)weg zag ik haar staan in haar auto met de lichten nog aan. De auto stond nabij de achterzijde van café (...).

Ik ben daar ook gestopt op ongeveer anderhalve meter naast haar auto. Ik heb mijn raam opengedaan en zei tegen haar: 'Nu moet je er eens mee ophouden, want ik ben het goed zat'. M. antwoordde, jullie hebben er een mooi verhaaltje van gemaakt, hierbij doelde zij op hetgeen bij (...) (het verpleeghuis; N.o.) gebeurd zou zijn. Hierbij voegde zij toe dat zij er al een jaar niet meer kwam. Dit is volgens mij niet waar, hierbij baseer ik mij op de uitlatingen van de controlearts, die mij meldde dat zij daar halve dagen werkte.

De discussie op straat ging verder, M. zal ook wel kwaad geweest zijn of geschrokken. Ik was zelf ook gespannen. Het gesprek ging op een gegeven moment over mijn vrouw en M. zei tegen mij dat er bij mij thuis een zwangere hoer op de bank zat. Hierbij doelde zij zondermeer op mijn vrouw. Ik was hierdoor beledigd. Dit raakt je behoorlijk.

(Opm. verbalisanten: het verhoor werd om 22.15 uur afgebroken voor het bezoek van de GGD-arts. Het verhoor werd hervat om 23.00 uur.)

Ik zal mijn verklaring vervolgen vanaf het moment dat ik op straat de discussie voerde met M. De discussie bevond zich op het punt waarbij M. persoonlijk werd over mijn vrouw. Dat was niet de eerste keer. Ik heb over eerdere ervaringen zelf ook aangifte gedaan. De emotie was hoog opgelopen. Ik heb toen gezegd: 'Jij met je bastaard kinderen'. Ze zei toen dat zij tenminste wist van wie de kinderen zijn en 'jij hebt een zwangere hoer op de bank zitten en jij weet niet van wie dat kind is'. Ik werd toen boos en stapte uit mijn auto. Ik heb mij echter op hetzelfde moment bedacht. Ik besepte dat er op dat moment alleen maar ergere dingen konden gebeuren. Ik heb absoluut niet gezegd 'Ik maak je af' of dergelijke bewoordingen. Ik kan me wel voorstellen dat de situatie bedreigend is geweest, maar dat was hij andersom ook. Ik ontken dat ik tegen haar auto heb geschopt, absoluut niet. In een eerder geval heeft zij ook gezegd dat ik tegen haar auto heb geschopt. Ik heb dat niet gedaan."

7. Op een formulier "bemiddeling meldkamer bij in verzekeringstelling", opgemaakt op 22 november 2002, staat onder meer het volgende vermeld:

"Betreft de in verzekering gestelde: X (...)

Ingelicht zijn:

- raadsman: via Piket-Haag

tijd 21.45 uur"

8. Blijkens het formulier "totaaloverzicht van de insluiting" is verzoeker die avond om 22.30 uur ingesloten. Vanaf dit tijdstip is hij tot 23.10 uur bezocht door GGD-arts D. Op een formulier "onderzoek en advisering van ingesloten personen" heeft de arts vermeld dat er geen medische bezwaren waren tegen de insluiting, maar dat verzoeker psychisch labiel was. "Hoe korter 'vast' hoe beter", zo vermeldde de arts, die voorts voorschreef dat verzoeker elk uur gecontroleerd diende te worden. Voor vertrek moest een indruk worden gekregen van de psychische gesteldheid van verzoeker, en bij twijfel moest een GGD-arts worden geconsulteerd. Ook staan op het formulier aanwijzingen vermeld over verzoekers suikerziekte. Als toelichting staat verder vermeld "Graag overdragen GGD-arts 'Torentijd', z.n. die inschakelen, die z.n. D. bellen via meldkamer of piketlijst."

9. Op 23 november 2002 rond 12.10 en 19.30 uur is verzoeker bezocht door GGD-arts K. Op de door hem ingevulde formulieren staan onder meer aanwijzingen over medicijnverstrekking aan verzoeker. Er staat niets vermeld over het controleren van verzoeker.

10. Op 23 november 2002 heeft politieambtenaar P2 in een proces-verbaal het volgende overzicht vastgelegd van de over en weer gedane aangiftes van verzoeker en mevrouw M.:

"Ten behoeve van het onderzoek in de relatiesfeer tussen M. en X zijn hieronder de voorgaande zaken chronologisch weergegeven.

Zaaknummer:

1: (...) tijdspanne 1 maart 2001 t/m 1 november 2001, aangifte mishandeling M. tegen X. Dossier (...), geseponeerd, zie 3.

2: (...) tijdspanne 1 juli 2001 t/m 18 februari 2002, aangifte/klacht belaging X tegen M., geseponeerd, seponeringscode S40 dossier (...), zie 4.

3: (...) tijdspanne 1 mei 2002 t/m 23 mei 2002, aangifte stalking M. tegen X. Deze zaken zijn gerelateerd in dossier nummer (...). Blijkens een brief d.d 18 augustus 2002 van de officier van justitie mr. J. zijn deze zaken tegen X geseponeerd, seponeringscode S02.

4: (...) 17 augustus 2002, aangifte mishandeling X tegen M., geseponeerd, seponeringscode S40, Dossier (...).

5: (...), tijdspanne 23 mei 2002 t/m 1 november 2002, aangifte/klacht M. tegen X terzake belaging is in onderzoek. Tevens werd hierbij een verklaring gevoegd d.d 8 november 2002, waarin M. verklaarde belaagd te zijn door de moeder van X.

6: (...) tijdspanne 1 december 2001 t/m 29 oktober 2002, aangifte/klacht X tegen M. terzake smaad. Zaak nog in onderzoek.

7: (...) 10 november 2002, melding van M. dat zij door X hinderlijk gevolgd, lastiggevallen werd op het veerplein te (...). Bij het ter plaatse komen van een surveillance-eenheid was X reeds verdwenen.

8: (...) 15 november 2002, melding van M. dat zij door X was lastiggevallen, hierbij werd een videoband waarop haar kinderen stonden stukgetrokken op de motorkap van haar auto aangetroffen."

11. Verzoeker is op 23 november 2002 ongeveer van 16.00 uur tot 17.10 uur verhoord door politieambtenaren P1 en P6. In het proces-verbaal van verhoor staat vermeld dat verzoeker het volgende heeft verklaard:

"Ik begrijp dat ik niet tot antwoorden verplicht ben, toch wil ik het volgende verklaren.

U vertelt mij dat in de aangifte die tegen mij gedaan is door mijn ex-vrouw, ik achter haar zou hebben gereden met groot licht. Dit is niet waar, ik heb niet achter haar gereden maar heb haar gelijk ingehaald op de (...)weg.

U vraagt mij hoe het mogelijk is dat ik in de keuken bezig was, zoals ik eerder verklaarde, en dat ik haar toch voor D1 al ingehaald had. Dit weet ik niet, toch is het zo gegaan.

U vraagt mij hoe het mogelijk is dat ik M. haar auto herkende terwijl het op dat moment al donker was. Ik heb dat zelf niet gezien of gehoord. Door alle recente ontwikkelingen voor dit voorval, staat alles een beetje gespannen. Mijn huidige vrouw had gezien dat M. voorbij reed, je zal aan haar moeten vragen hoe ze dit gezien had.

U zegt mij dat u het vreemd vindt dat M. voor mijn woning langsrijdt en dat ik het nog voor elkaar krijg om haar voor D1 in te halen. U zegt mij dat u dit vreemd overkomt, omdat de afstand tussen mijn woning en D1 dusdanig kort is dat ik daar simpelweg geen tijd voor had. Dit is wel mogelijk, dat blijkt wel. Ik blijf gewoon bij mijn verklaring zoals ik die gisteren heb afgelegd.

U vraagt mij of ik gisteravond M. bedreigd heb of dat ik haar autoportier zou hebben vernield. Dit is niet waar, dit heb ik niet gedaan. Nogmaals, ik blijf bij mijn verklaring. (...)

U vraagt mij naar zaken vanuit het verleden. U leest mij een sms-bericht voor van 30 mei 2002, welke ik naar M. zou hebben gestuurd. Dit is absoluut niet waar. Ik wil hier overigens nog wel een opmerking over maken. Ik denk dat dit met Lycos is verstuurd onder de naam (...). Dit is een naam die ik op internet gebruik. M. heeft in het verleden mijn naam (...) gebruikt, overigens ten onrechte. U zegt mij dat het taalgebruik in die sms overeenkomt met woorden die ik vaker gebruik, namelijk 'bastaards'. Ook de aard van de sms, namelijk een conflict over een tuintafel. Het klopt dat ik dit vaker gebruik. Het zou kunnen dat ik die sms heb gestuurd, dit staat me alleen niet meer bij. Ik heb in ieder geval genoeg van alles, van mij zal M. geen last meer hebben. (...)

U vraagt mij wat 10 november 2002 op het veerplein te (...) is gebeurd. Ik ben daar toen inderdaad geweest, omstreeks uur, ik was op dat moment een huis aan het bezichtigen in (...). Ik wilde namelijk mogelijk verhuizen naar (...). Ik ben toen in de (...)straat en in de (...)straat in (...) geweest. Ik heb nu overigens een huis in D5 op het oog. U vraagt mij waarom ik naar het parkeerterrein ben gereden. Nu suggereert u dat ik het parkeerterrein ben opgereden om M. te zoeken. Ik ben totaal niet geïnteresseerd in de bezoeksregeling, ik heb gewoon een rondje over het terrein daar gereden. Ik heb M. haar auto toen wel gezien (...). Ik ben toen gelijk doorgereden.

U vraagt mij wanneer ik de brief heb gekregen voor de seponering van de aangifte, tegen mij gedaan ter zake stalking in mei 2002. Dit zou ik moeten nazoeken. Het is in ieder geval al maanden geleden, het kan juli of augustus geweest zijn. (...)

U leest mij een stuk voor uit de aangifte, gedaan op 29 september 2002, aangaande brieven welke ik verstuurd zou hebben naar de ex-man van M., terwijl ik wist dat deze geheim zouden moeten blijven. Ik heb deze brieven absoluut niet verstuurd, ik hou mij hier niet mee bezig, ik weet zelfs niet welke brieven er worden bedoeld. Ik weet niet eens of deze nog op mijn computer zouden staan. Nogmaals, ik heb ze in ieder geval niet verstuurd, daar houd ik mij niet mee bezig. Ik heb deze brieven samen met M. in 2000

opgesteld, toen het nog goed ging tussen ons.

Je mag ook weten dat ik heb overwogen om aan te geven dat M. in het verleden onterecht een uitkering had verkregen van de sociale dienst. Dit heb ik niet gedaan omdat ik daarmee de kinderen zou treffen. Mijn huidige vrouw heeft wel een bericht dit aangaande op de site van M. gezet. Haar nickname op internet is (...). U vraagt mij of de ex-man van M. brieven heeft ontvangen waarin zou staan dat zij onterecht een uitkering van de sociale dienst (ontving; N.o.). Dit is niet waar, overigens als u stelt dat ik de enige ben die hiervan op de hoogte was is dit ook niet waar. Er zijn kennissen die dit ook weten. U vraagt mij of die kennissen ook op de hoogte waren van het adres van de ex-man van M. Dit weet ik niet, nogmaals ik heb ze in ieder geval niet verstuurd.

U vraagt mij welke nicknames ik heb op internet. Dit zijn (...), (...) en (...). Mijn huidige vrouw gebruikt (...) en mijn e-mailadres. U vraagt mij of de volgende adressen mij bekend voorkomen: (...), (...) en (...). De eerste twee herken ik niet, de laatste is van mijn vader. Ik weet niet of mijn vader M. heeft gemaild. Ik weet wel dat M. in een auto rijdt waar 750 Nederlandse guldens van mij inzitten en 1000 Nederlandse guldens van mijn vader. Hier bestaat een geschil over, ik heb hier ook aangifte van verduistering van gedaan. Ik weet van het bestaan van die schuld en dat mijn ouders dat geld terugwillen, maar ik weet niet of mijn ouders M. hier op welke manier ook (over; N.o.) hebben benaderd.

U vraagt mij wat de inhoud van de e-mails is geweest die tussen M. en mij zijn gestuurd. Deze gingen voornamelijk over de tuintafel, 300 gulden voor een telefoon die op mijn naam stond welke zij gebruikte en de 1750 gulden van de auto. (...)

U vraagt mij of ik afweet van het incident welke heeft plaatsgevonden tussen mijn moeder en M. U wijst mij op mijn verschoningsrecht, ik heb echter niet het idee dat ik iets belastends verklaar over mijn ouders. Het enige wat ik hier van weet is dat enkele weken geleden, het kan zijn dat dit 1 november 2002 was, mijn moeder aan M. de 1750 gulden had teruggevraagd. Dit was aan het voetbalveld in D1. Dit heb ik echter alleen van mijn moeder gehoord. Ik heb hier eerder een wat gedetailleerder verklaring over afgelegd. Mijn moeder is toen namelijk ook beledigd en bedreigd."

12. GGD-arts K. heeft verzoeker op 24 november 2002 rond 11.30 uur bezocht. Op het door K. ingevulde formulier staan onder meer aanwijzingen over medicijnverstrekking aan verzoeker. Er staat niets vermeld over het controleren van verzoeker.

13. Politieambtenaren P1 en P2 hebben verzoeker op 24 november 2002 vanaf 15.15 uur twee uur lang verhoord. In het proces-verbaal van verhoor staat als verklaring van verzoeker het volgende vermeld:

"Ik heb gisteren 23 november 2002 in de ochtend en in de avond bezoek gehad van een arts. Deze arts maakt zich zorgen om mijn bloedsuikergehalte wat te hoog is. (...)

Op 15 november 2002 heb ik een videoband teruggebracht naar M. Deze band heb ik op haar auto gelegd. Het was een band die de zoon van mijn vrouw (...) bij ons tussen de banden had gevonden. Ikzelf heb deze band niet bekeken, de kleine heeft verteld dat daar de kinderen van M. op staan, dus dat geloof ik wel. Ik denk dat ik de band zo rond een uur of elf 's avonds heb teruggebracht. Ik was samen met mijn vrouw. Zij reed, ik ben uitgestapt en heb de band op de auto van M. gelegd. Wat er voor de rest met de band is gebeurd, of die is losgetrokken, weet ik niet. Ik had de band ook weg kunnen gooien. Ik heb de band niet weggegooid, omdat ik mijzelf kan voorstellen dat je herinneren aan je kinderen wil bewaren. Weggooien is makkelijk. Ik heb in het verleden ook wel eens foto's teruggegeven. Als het over kinderen gaat, vind ik dit te ver gaan.

Wat bedoel je er mee als je zegt dat je wordt afgeschilderd als de boeman.

Mijn vrouw had gehoord van de juffrouw van de school van (...) dat ik het dochttertje van M. zou hebben mishandeld. Dit is een pertinente leugen, waarvan ik ook aangifte van smaad heb gedaan. Ik word letterlijk en figuurlijk door de stront gehaald. Ik heb het gevoeld dat ik gestalked word in plaats van andersom. Door dit gedoe kan ik niet meer functioneren op mijn werk en ben ik onder behandeling van een psychiater. M. heeft rondverteld dat ik haar dochter aan haar haren door de gang heb getrokken.

Ik wil toevoegen aan mijn verklaring van gisteren 23 november 2002, over de herkomst van de brieven die ik naar haar ex-man zou hebben toegestuurd, dat de mogelijkheid bestaat dat M. gebruik heeft gemaakt van mijn computer. Ik was namelijk op een woensdag met mijn vrienden op weg naar een voetbalwedstrijd van Feijenoord toen ik op mijn GSM werd gebeld door iemand die zich afvroeg of ik niet naar de voetbal ging omdat ik online was. Dit kon niet want mijn computer stond uit, ik denk dus dat M. toen gebruik heeft gemaakt van mijn computer. Ik heb mijn vader gebeld die gelijk poolshoogte is gaan nemen, die heeft niemand meer aangetroffen, voor zover ik weet.

17 augustus 2002, de dag na mijn trouwen, ben ik met mijn vrouw (...) naar de (...)winkel te D2 gegaan. Ik zag de auto van M. al op het parkeerterrein staan. Ik overwoog om niet naar binnen te gaan maar had geen zin om voor een ander weg te blijven. Wij kwamen maar voor 1 doel en dat was boodschappen doen. Ik zag dat M. samen met iemand anders en de kinderen in de (...) was. Het dochttertje van M. reageerde spontaan op het T-shirt van Feijenoord wat ik droeg met 'Feijenoord olé'. Zij moest direct bij haar moeder komen. Wij hebben verder boodschappen gedaan. Op een gegeven moment was M. in het gangpad naast mij. Op het moment dat mijn vrouw met haar rug naar M. toe stond, stak zij haar hoofd zodanig over het rek dat ik haar wel moest zien en gaf een paar kusmondjes in mijn richting. Ik reageerde hierop met de woorden: 'Godverdomme rotwijf, laat mij toch eens met rust'. Ik ben van mening dat M. nog steeds denkt dat ik de relatie op een gegeven moment toch wil voortzetten. Dit terwijl ik haar toch anders heb verteld. M. was samen met een vrouw die ik niet ken, ik weet niet of zij dit heeft gezien. Ik ben van mening dat M. gewacht heeft tot ik bij de kassa stond en achter mij aansloot. Dit terwijl er net een

andere kassa openging. Ik was mijn spullen op de band aan het leggen en er stonden 2 mensen achter mij, die heeft zij voor laten gaan om direct achter mij te kunnen komen. Zij had makkelijk naar de andere kassa gekund. Ze stond achter mij en zij deed weer de kusmondjes. Op een gegeven moment zag ik een pakje kruidenboter voorbij vliegen en dit heb ik teruggegooid. Mijn vrouw was hier niet bij. Hierna kwam mijn vrouw terug waarna een discussie ontstond tussen M. en mijn vrouw. Na de discussie heb ik mijn vader gebeld die gekomen is. Ik heb de afspraak met hem dat ik hem moet bellen als zich iets voordoet. Ik ben samen met mijn vrouw weggegaan en hoorde later van mijn vader, die op de motor was, dat hij had gesproken met de man van de vrouw die bij M. was. Deze man had gezegd dat hij alleen maar kwam omdat zijn vrouw erbij was en dat hij vond dat zijn vrouw niet moest omgaan met mensen die voor hen problemen veroorzaakten. Ik heb mijn boodschappen in de auto gezet en ben weggegaan. Ik heb even met mijn vader gesproken die mij zei dat ik maar weg moest gaan. De maandag erop ben ik naar het bureau gegaan om aangifte doen. U confronteert mij met het feit dat u van andere mensen dan M. en ik dit incident ook heeft vernomen. Ik kan niet meer doen dan mijn verhaal vertellen. Ik heb teruggegooid, ik ben niet de enige die gegooid heeft. Ik heb niet buiten staan wachten samen met mijn vrouw. Na de boodschappen ben ik vrijwel direct weggegaan.

De maandag daarop was ik samen met mijn vrouw in D2 's morgens rond een uur of half negen. Per toeval kwam ik ook mijn zus tegen in D2. Ik stond met mijn zus en mijn vrouw te praten op een terreintje naast de rijbaan. Ik heb toen op dat smalle stuk weg M. langs zien rijden. Mijn auto en die van mijn zus stonden daar naast de weg, zodat het verkeer langs kon. Er is daar niets gebeurd, niet door ons en niet door M. Ik begrijp dat M. kan denken dat ik daar ook al voor haar stond, maar ik weet wel beter. Dit was gewoon toeval.

U noemt mij een incident waarbij ik M. tegen ben gekomen bij het (...) te D2. Ik durfde in die tijd amper op straat te komen en Y heeft mij overgehaald om toch eens naar de Markt te gaan in D2. Toen we daar de zaken van (...) en het (...) bezochten, kwamen we haar tegen in het (...). Ik herkende M. en zag dat ze me aankeek met een beetje treiterende lach. Wij zijn het (...) uitgegaan en gingen naar onze auto die achter (...) stond. In het (...) is er geen woord onderling gewisseld. Toen we naar (...) liepen, liep M. al een heel eind voor ons, wel een 100 à 200 meter. We liepen toen wel dezelfde richting op want mijn auto stond daar geparkeerd. Y was hier ook bij aanwezig. Ik ben samen met Y naar de winkel van (...) gegaan. Ik zat toen al in de ziektewet en dit moet dus na half september zijn geweest. Bij de zaak van (...) keken we voor babykleding. Op het moment dat ik in de auto stapte, reed M. toeterend en zwaaiend voorbij. Er zat nog iemand bij haar in de auto. Wij, Y en ik, zijn richting (...) gereden. Ik ben M. gepasseerd en er reden wat auto's voor mij. Ik moest daarom inhouden. Het was net buiten (...) en die auto's reden circa 60 km/u. M. kwam daarbij kort op mijn achterbumper rijden. Hierop heb ik mijn remlichten laten zien. Ik heb toen in mijn achteruitkijkspiegel gezien dat zij, M., haar middelvinger opstak naar mij. Ik ben gewoon mijn weg vervolgd en heb op de rotonde de afslag richting (...) genomen. M. heb ik de rotonde zien nemen en die is teruggekeerd richting D2. Ik heb er geen idee

van waarom zij richting D2 is teruggekeerd. Ik hoor dat de persoon die bij M. was, een andere versie van het gebeurde heeft. Ik zou hebben geremd en dat is niet waar, want ik liet alleen mijn remlichten zien. Ik heb ook niet achterop haar bumper gereden. Als u zegt dat Y haar middelvinger opstak, klopt dat, maar dan was het een reactie op de middelvinger van M. Op de rotonde ben ik rechtsaf geslagen naar (...). Ik heb haar de doorgang niet belemmerd, als ze dat zeggen is dat gelul. Je zou het dan maar aan Y moeten vragen.

Ik ben niet gelukkig met de situatie en blijf bij de voornemens die ik gisteren heb gezegd. Ik ga haar met rust laten. Ik heb de fout gemaakt om op haar te reageren. Ik wil mijn leventje al een jaar lang terug oppakken en in februari wordt er een kind geboren, waarna ik een nieuwe start wil maken. Mijn vader zet op verzoek van Y en mij het huis te koop en ik ga bij hem in de straat wonen in D5."

14. Op 24 november 2002 vermeldde politieambtenaar P9 in een door hem opgemaakt proces-verbaal van bevindingen dat hij die dag omstreeks 16.55 uur van zijn collega P2 het verzoek kreeg om bij de piketcentrale Haaglanden te informeren naar de advocaat van verdachte X (verzoeker). Uit telefonische navraag bij de piketcentrale bleek dat de melding direct na ontvangst was doorgezonden aan advocaat mr. N. te D3, telefoonnummer (...). Vervolgens had P9 getracht deze advocaat telefonisch te bereiken, hetgeen niet was gelukt.

15. Verzoeker is in de avond van 24 november 2002 wederom bezocht door GGD-arts K., die het nodig oordeelde dat verzoeker naar het ziekenhuis werd overgebracht. Nadat telefonisch overleg was gevoerd met de officier van justitie over de situatie, is verzoeker rond 21.30 uur in vrijheid gesteld en vervolgens per ambulance overgebracht naar het ziekenhuis.

16. In het werkjournaal dat de politie heeft bijgehouden in de dagen na verzoekers aanhouding staat - voor zover van belang voor het onderzoek - het volgende vermeld:

"22-11-2002 P1:

Melding M. dat X haar heeft bedreigd en deuk in auto heeft getrapt. Ter plaatse met 2 auto's. (...) P4 en P5 zien VE X in diens woning. Zij houden zicht. (...) P1 en P2 gaan naar D1, zien schade en horen AAB aan. Zij wil klacht doen van stalking en aangifte bedreiging/vernieling. Haalt kinderen van voetbal en gaat naar bureau D2 voor klacht bij P3.

Overleg getracht met P11, niet bereikt, is vrij. Gezien ernst situatie besloten tot aanhouding. Machtiging binnentreden door P3. (...) (P1 en P2 ; N.o.) met last naar D4. Overleg op hoek straat. Zien X lopen van weg naar woning en gaan er heen. Situatie zoontje bij voortuin, moeder halverwege op oprit en X in BMW uit garage rijdend. Stopt en

aangesproken, stapt uit, legitimatie en doel medegedeeld met aanhouding, wil direct vader bellen. GSM aan echtgenote laten geven die zoontje weg wil halen. Haar sleutel laten ontvangen van X en vrouw bleef er bij staan. X stapte opzij weg. X gezegd dat handboeien ivm transport en veiligheid omgingen en geboeid. Begon weg te trekken en te wringen in de gelockte boeien, gilde en kermde de hele straat bij elkaar. Vrouw begon ermee te bemoeien dus naar voertuig voor transport. Onderweg arm goed gedraaid in boeien maar bleef deze draaien en klagen. 19.12 u aanhouding, 19.22 bureau en 19.30 vgl. Via buitencontact aan bureau / SC melding dat echtgenote aan bureau staat en binnen wil komen. P1 buiten aangesproken. EISTEN toegang tot bureau. Dit geweigerd ivm bezetting, AAB binnen en lopend onderzoek. Discussie met smalende opmerkingen en verwijt dat zoon aanhouding had gezien. Zoontje was overigens ook aanwezig hierbij. Gezegd dat men beter naar huis ging en dat gebeld zou worden. Gingen door ramen aan zijkant binnen proberen te kijken. Zus van VE eiste eveneens toegang tot broer. Hierop gevorderd de oprit van bureau te verlaten en bij voertuig op parking te blijven. Hier stond ook vt van M., die zich maar tegen boom kapot moest rijden. Zouden haar nog wel spreken als ze buiten kwam etc. Werd aan vordering voldaan met wat rotopmerkingen over politie en aangifte die men zelf al poos wenste te doen. VT van M. en dienstvoertuigen achter schuifhek laten plaatsen. Echtgenote door P3 ikg mbt IVS en artsbezoek geregeld (22.15 D.).

22-11-2002 23.30 P2

Na de aanhouding van X bleek dat hij insuline gebruikte. Hierop Dr D. GGD laten komen. Uit diens onderzoek bleek dat het wenselijk was om de medicatie thuis op te halen. Om confrontaties te voorkomen, is de dokter bereid gevonden om deze medicijnen bij VE thuis op te halen.

P2 23-11-2002 17.20

Journal opgemaakt waarin chronologisch de gang van zaken is weergegeven.

P2 23-11-2002 THINGS TO DO

Horen M. over de videoband (...), uitgebreider over volgen veerplein (...), belaging door moeder van X (...). Horen M. als VE terzake smaad (...).

P2 23-11-2002 22.25

Langs geweest bij M., bleek niet thuis, was volgens vriendin W. bij haar ouders (...). Vervolgens bleek dat W. van een aantal zaken getuige was geweest. Zij wordt op zondag 24-11 uitgenodigd voor een getuigenverklaring (...).

P2 24-11-2002 13.30

Telefoon ontvangen van (...) (verzoekers vader; N.o.), dat het bloedsuikergehalte van X volgens de GGD-arts dusdanig hoog is dat een opname in het ziekenhuis wenselijk is. (...) (Verzoekers vader; N.o.) vroeg bemiddeling hieromtrent van de CvD tussen de arts en de OvJ. Door P1 is P3 in kennis gesteld die zich hierover ontfermt.

P3 24-11-2002 15.05

Tel. contact gehad met GGD-arts K. Had hedenmorgen X bezocht en vond de bloedspiegel wat hoog. Verder vond hij X zeer emotioneel, hetgeen in combinatie met de onregelde diabeet voor hartkloppingen zorgde. Afgesproken dat hij hedenavond rond 20.00 uur nog eens polshoogte zou gaan nemen en dit met mij zou kortsluiten. Een eventuele ziekenhuisopname zit er dus momenteel (nog) niet in. Overigens had K. op eigen initiatief naar de vader van X gebeld om de medische toestand te bespreken. Wordt vanavond dus vervolgd.

P3 24-11-2002 16.30

Omstreeks 16.30 uur tel. contact gehad met de moeder van X, haar op de hoogte gesteld van de bevindingen van dokter K.

Aangifte moet nog worden opgenomen door P2 over videoband (ma a.s.) en getuige over incident onderweg naar (...), hondenkapsalon.

P3 24-11-2002 20.50

Belde GGD-arts K. De bloedspiegel van X was inmiddels opgelopen naar 16.8, hij had koorts, veel dorst en last van hartkloppingen. K. vond een ziekenhuisopname noodzakelijk omdat er volgens hem een internist aan te pas moest komen, zijn bloed moest worden onderzocht en hij zou aan het infuus moeten.

Zaak voorgelegd aan OVJ J. Gezien de feiten vond hij een eventuele overbrenging naar PI Noordsingel te Rotterdam niet gepast en gezien de gezondheidstoestand gelastte hij onmiddellijke invrijheidsstelling.

(...) (Verzoekers vader; N.o.) in kennis gesteld (21.25 uur), alsmede (...) M.

P2 25-11-2002 17.00

Afspraak gemaakt met M., voor een uitgebreidere verklaring. Afspraak voor donderdag 28 november 08.30 uur.

P2 28-11-2002 13.00

M. gehoord over de punten bedoelt in 23-11-2002. Haar tevens als verdachte gehoord.

P2 28-11-02 16.00

Brief via de post ontvangen dat BE Y klacht wenst te doen terzake belediging. Zij had via de GSM telefoon gehoord dat M. tegen X had gezegd dat hij een zwangere hoer thuis op de bank had zitten. Dit op 22 november 2002 omstreeks 18.00 uur. Met P3 besproken, hij zal dit behandelen als klacht. Misschien dat zij uitgenodigd kan worden voor het verder doen van de klacht en het horen van andere zaken waar zij bij betrokken is."

17. Verzoekster diende bij brief van 24 november 2002 een klacht in bij de politie. Zij schreef onder meer het volgende:

"Op (...) (22 november 2002; N.o.) zag ik dat twee politiemensen de oprit naast mijn woning (...) te D1 opliepen. Ik zag dat een van deze politiemensen in de richting van onze garage liep, waaruit op dat moment mijn man de auto uitreed en met zijn hand op de auto sloeg. Ik zag dat mijn man de auto stopte. Ik hoorde dat een van de politiemensen zich voorstelde en mijn man informeerde omtrent de oorzaak van hun komst. Mijn man diende aangehouden te worden krachtens een feit dat kort daarvoor was voorgevallen met M., de ex-vriendin van mijn echtgenoot. Ik heb de politiemensen tot tweemaal toe gevraagd met de aanhouding te wachten, totdat mijn negenjarig zoontje die eveneens op de oprit stond, naar binnen was, ter voorkoming dat hij het gehele gebeurde zou meemaken. In eerste instantie hoorde ik dat een van de politiemensen zei dat er inderdaad gewacht zou worden tot mijn zoontje binnen was. Tot mijn stomme verbazing ging men gewoon verder. Ik zag dat mijn man zijn GSM ter hand nam en ik hoorde dat mijn man zei: 'ik ga even mijn vader bellen', waarop een van de politiemensen zei je gaat helemaal niemand bellen en trok de GSM uit de hand van mijn man. Vervolgens wilde mijn man de huissleutels aan mij geven. Ik zag dat hij in zijn zakken voelde en vervolgens zag ik dat hij in de auto in de tunnelbak wilde kijken of de sleutels daar lagen. Vervolgens zag ik dat een van de agenten de linkerarm van mijn man op zijn rug deed en omhoog trok en met het nodige geweld de handboeien omdeed. Vervolgens zag ik dat hij de oprit afgeduwd werd en ik hoorde dat hij het uitschreeuwde van de pijn, waarschijnlijk als gevolg van de handboeien. Ik hoorde dat een van de politiemensen zei: 'we moeten wel, want je laat ons een beetje schrikken en daar houden wij niet van'. Ik hoorde dat mijn man het bleef uitschreeuwen van de pijn, waarop een van de politiemensen zei: 'gedraag je als een volwassen vent en niet als een klein kind'. Ik weet niet wat daarna is gebeurd en op welke wijze hij is afgevoerd, omdat ik erg overstuur was. Wel heb ik nog aan de politiemannen gevraagd waar mijn man naar toe werd gebracht, waarop een van hen zei: 'dat zeggen we niet'. Daarna heb ik het nogmaals gevraagd aan een vrouwelijke politiefunctionaris, die mij zei dat mijn man werd overgebracht naar het bureau te D2. Dit alles speelde zich af in het bijzijn van mijn negenjarige zoontje en de gehele buurt kon meegenieten van het schouwspel. Het moet duidelijk zijn geweest voor de betrokken politie ambtenaren, daar wij het met elkaar over sleutels hadden, die mijn man aan mij diende te overhandigen.

Later hoorde ik van de bedrijfsarts (...) dat het aanleggen van de handboeien had geleid tot een aantal polskneuzingen. Later heb ik via internet de ambtsinstructie politie er op nagelezen. In een artikel betreffende handboeien staat vermeld dat ten behoeve van vervoer handboeien aangebracht mogen worden onder voorwaarde dat het een persoon betreft die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, met het oog op grond voor ontvluchting of voor de veiligheid of leven van degene die rechtens van zijn vrijheid is beroofd of de ambtenaar of derden. Naar mijn mening ontbrak elke voorwaarde van de ambtsinstructie tot het aanbrengen van handboeien, mede gezien het feit dat er op geen enkele wijze een veiligheidsfouillering heeft plaatsgevonden. Het moge duidelijk zijn dat er op geen enkele wijze sprake was van grond voor ontvluchting en zeker de veiligheid of leven van mijn man, de ambtenaren of derden op het spel stond. Ik heb vervolgens gevraagd of dit gebeuren even kon worden uitgesteld, daar mijn 9 jarig zoontje bij het voorval aanwezig was. Hierop is men niet verder ingegaan en heeft mijn man afgevoerd naar een gereedstaande politieauto. Door het gehele gebeuren is mijn zoontje behoorlijk overstuurd geraakt. Ik beklag mij over de wijze van optreden van de politiemensen, in het bijzonder de onbeschofte houding van de mannelijke politieagenten. Verder beklag ik mij over het feit dat ik momenteel 7 maanden zwanger ben en na de aanhouding totaal ontredderd en hopeloos door de aanwezige politiemensen werd achtergelaten.

Later op die avond ben ik nog bezocht door dokter D., bedrijfsarts (...), die mij aanraadde een klacht in te dienen bij de Nationale ombudsman. Verder adviseerde hij mij, gezien mijn vergevorderde zwangerschap maandag contact op te nemen met mijn huisarts.

Ook voor het politiebureau te D2 werd ik op een onbeschofte wijze te woord gestaan door een politieman. Er werd zelfs gedreigd met het opmaken van proces-verbaal indien ik mij niet verwijderde. Verder beklag ik mij over het feit dat ik door de politie nimmer als getuige ben gehoord met betrekking tot de zaak waarvoor mijn echtgenoot is aangehouden, terwijl ik het gebeurde te D1 met M. van A tot Z heb kunnen volgen via mijn GSM. Daar wij ervan overtuigd waren dat de zaak voor M. wederom aanleiding zou zijn om de nodige leugens te verkopen, hadden mijn echtgenoot en ik afgesproken dat beide GSM's tijdens het gebeuren aangezet zouden worden om zodoende mij in de gelegenheid te stellen het gebeuren te volgen. De politie is hiervan na de aanhouding in kennis gesteld. Op zaterdag 23 november 2002 ben ik in de ochtend naar D3 gereden om enige verzorgingspullen en kleding voor mijn echtgenoot te brengen en de portemonnee op te halen. De spullen kon ik daar niet meer afgeven omdat mijn man al onderweg was naar Middelburg. Ik vind dit een hele rare gang van zaken. De politie dient naar mijn mening er zorg voor te dragen dat iemand die ingesloten wordt op het bureau van politie de nodige verzorging krijgt, waar schoon ondergoed en dergelijke toe behoort. Ik heb er geen ander woord voor dan walgelijk dat men zelfs aan dergelijke kleine elementaire zaken geen aandacht schenkt. Verder wil ik aangifte doen van belediging, hetgeen op het bureau van politie niet mogelijk was. Mij werd geadviseerd maandag a.s. maar terug te komen naar D3. Aan mij is geen uitleg gegeven waarom het doen van aangifte niet mogelijk was, terwijl

het bureau van politie te D3 24 uur per dag is opengesteld voor het publiek. Op mijn verzoek om tevens een aanklacht in te dienen met betrekking tot het optreden van de politie gedurende de aanhouding van mijn man op vrijdag 22 november 2002 was niet mogelijk omdat geen chef aanwezig was. De gehele situatie komt mij als vreemd over.

Het bevreemdt mij dat de aanhouding van mijn man op een dergelijke manier met veel machtsvertoon en geweld diende plaats te vinden, daar was in het geheel geen aanleiding toe. Tot nu toe, maandag 25 november 2002, ben ik op geen enkele wijze door de politie benaderd om een getuigenverklaring af te leggen. Bij mij is de indruk ontstaan dat de gehele zaak op een eenzijdige wijze is benaderd en dat slechts de verklaring van M. en haar gefingeerde getuigen in het hele proces zijn meegenomen. Mij lijkt het in het kader van de objectiviteit juist zinvol om beide partijen een gelijkwaardige behandeling te geven. Tot deze conclusie kom ik niet alleen door het voorval van vrijdag 22 november 2002, maar sinds ik betrokken ben geraakt in de situatie 'M.' lijken alle voorvallen en aangiftes die door ons zijn gedaan, als zijnde geen prioriteit te worden weggevaagd. Ik verzoek u met klem een grondig onderzoek naar het gehele gebeuren te doen instellen."

18. Op 28 november 2002 deelde de korpschef van het regionale politiekorps Zeeland verzoekster schriftelijk mee dat haar klacht geheel of gedeeltelijk in relatie kon worden gebracht met een lopend strafrechtelijk onderzoek. Om die reden werd de behandeling van de klacht, overeenkomstig het gestelde in artikel 13 van de klachtenregeling van de regiopolitie Zeeland, opgeschort.

19. Bij brief van 2 december 2002 diende verzoeker de volgende klacht in bij de politie:

"Vanaf november 2001 leef ik gescheiden van mijn ex-vriendin M. Vanaf die tijd word ik op allerlei manieren lastiggevallen door haar. Het lastigvallen bestaat uit het zenden van e-mailberichten (ook porno), het plaatsen van advertenties per e-mail, het verspreiden van roddelverhalen, het midden in de nacht lastigvallen per telefoon, vernielingen, diefstal, het lastigvallen tijdens het uitvoeren van mijn werkzaamheden etc. Van al bovengenoemde feiten en/of omstandigheden heb ik hetzij aangifte gedaan, hetzij melding gemaakt bij de plaatselijke politie. In het bijzonder dhr. P8 van de politie D2 is daarbij betrokken geweest. Zelfs mijn ouders zijn door M. voornoemd lastiggevallen. Ook zij hebben o.a. aangifte gedaan van computervredesbreuk gepleegd door M. Helaas hebben alle aangiften en meldingen niet het verwachte resultaat gehad, sterker nog dhr. P8 heeft ons medegedeeld dat politie en justitie weinig of geen investeringen meer zouden plegen m.b.t. bovengenoemde zaken. Het resultaat van dit alles is dat ik mij door de politie D2 niet serieus genomen voelde en daardoor vaker een reactie liet volgen op acties van of door M.

Op vrijdag 22 november 2002 bevond ik mij in de woonkamer van mijn woning, gelegen aan het adres (...) te D1. Ik zag dat door de straat tergend langzaam voorbij mijn woning de mij bekende auto van M. reed. M. was de bestuurster van de auto. De dag daarvoor had ik al een aantal e-mailtjes van haar ontvangen. Deze e-mailtjes betroffen allen

porno-mailtjes. Ik was het gedrag van M. meer dan zat en besloot haar achterna te rijden richting D1, daar ik wist dat zij op vrijdagavond de kinderen afzette bij het voetbalveld (...). Ik trof haar daar inderdaad aan. Ik ben naast haar auto gestopt en door het geopende raam heb ik haar verzocht met het getreiter op te houden. Hierop begon zij allerlei scheldwoorden naar mijn hoofd te slingeren en beledigende zij mijn huidige vrouw met de woorden: 'Je hebt thuis op de bank een zwangere witte hoer zitten'. Ik opende hierop het portier met de bedoeling om uit te stappen. Ik kwam tijdig tot bezinning en ik heb het portier dichtgedaan en ben teruggedreden naar mijn woning (...). Het gesprek met M. is door mijn vrouw thuis woordelijk verstaan via mijn GSM. Deze afspraak heb ik met mijn vrouw gemaakt ter voorkoming van het feit dat M. daarna een verkeerd beeld schets van hetgeen is gebeurd.

Diezelfde avond, vrijdag 22 november 2002, omstreeks 19.00 uur, na thuis gegeten te hebben, ben ik in mijn auto gestapt naast mijn woning gelegen oprijlaan. Ik reed achter uit de oprijlaan af met de bedoeling de wekelijkse training van mijn voetbalclub (...) bij te wonen. Plotseling hoorde ik een klap op de auto. Ik stopte en keek achterom en zag een politieman naast mijn auto staan. Ik stapte uit en hoorde dat hij zich voorstelde en legitimeerde. Zijn naam kan ik mij niet meer herinneren. Hij zei ook dat ik aangehouden was voor stalking, bedreiging en vernieling. De feiten zouden kort geleden gedaan zijn ten opzichte van M. in D1. Hierop begreep ik dat ze tegenover de politie de feiten weer helemaal anders had verteld. Mijn vrouw die eveneens op de oprijlaan stond vroeg aan mij de sleutels van de woning. Ik vermoedde dat de sleutels in een van de zakken van mijn jas zaten. Ik voelde in de jaszakken en bemerkte dat de sleutels er niet inzaten. Vervolgens bukte ik voorover in mijn auto met de bedoeling in de tunnelbak van de auto te kijken of daar de bedoelde sleutels inzaten. Plotseling pakte een van de agenten mij ruw bij mijn linkerarm en boog die met kracht op mijn rug. Ik hoorde dat mijn vrouw aan deze politieman vroeg of een dergelijke manier van aanhouding kon wachten tot haar negenjarig zoontje binnen in de woning was, omdat zij niet wenste dat haar zoontje geconfronteerd werd met een dergelijke wijze van optreden van de politie. Ik hoorde dat hij daarmee instemde, maar ik voelde dat de agent gewoon doorging met zijn activiteiten. Ik voelde dat hij op brute wijze mij de handboeien aandeed, waardoor ik het uitriep van de pijn. Op mijn vraag of deze wijze van aanleggen van de handboeien normaal was, kreeg ik geen antwoord. Ik werd vervolgens ruw beetgepakt en geduwd in de richting van een gereedstaande politieauto, die geparkeerd stond op ongeveer 200 meter van mijn woning. Tijdens het overbrengen naar de politieauto, heb ik gevraagd of de handboeien op een andere wijze konden worden aangelegd, omdat ik nog steeds hevige pijn ondervond van de handboeien. Een van de agenten zei hierop, dat ik mij als een vent moest gedragen en niet als een kleine jongen. Inmiddels was de gehele buurt uitgelopen en kon zittend op de eerste rij meegenieten van het schouwspel. Ik heb het geheel als een walgelijke vertoning ervaren. Toen ik werd weggevoerd, hoorde ik mijn vrouw aan een van de agenten vragen waar ik naar toe werd gebracht. Zij kreeg geen antwoord. Mijn vrouw is zeven maanden zwanger, hetgeen ook voor de agenten duidelijk zichtbaar moet zijn geweest, echter mijn

vrouw werd in ontredderde toestand achtergelaten.

Er was voor het aanleggen van de handboeien geen enkele aanleiding. Ik heb mij op geen enkele wijze tegen de aanhouding verzet. Ik heb mij dan ook middels internet geïnformeerd omtrent het onderwerp handboeien. Blijkens artikel 22 van de ambtsinstructie politie kan een ambtenaar ten behoeve van vervoer een persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd de handboeien aanleggen. Echter het tweede lid bepaalt dat een dergelijke maatregel slechts kan worden getroffen:

- indien door feiten of omstandigheden dit redelijkerwijs met het oog op gevaar voor ontvluchting dan wel met het oog op gevaar voor de veiligheid of het leven van de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, van de ambtenaar of derden;
- het derde lid van dit artikel bepaald dat feiten of omstandigheden slechts gelegen kunnen zijn:
- in de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd;
- de aard van het strafbaar feit.

Naar mijn mening ontbraken hier alle feiten of omstandigheden zoals boven genoemd en zijn de handboeien omgedaan uit gewoonte, omdat men dat altijd doet bij het vervoer van een arrestant.

Tijdens de rit naar het politiebureau te D2, heb ik mij herhaalde malen beklaagd over het feit dat de handboeien bij mij enorme pijn veroorzaakte, waarop geen antwoord werd gegeven. Zittende op de achterbank van de politieauto, waarmee ik naar het bureau van politie te D2 werd vervoerd, bemerkte ik dat op de binnenwegen met een enorme snelheid werd gereden. Kijkend op de kilometerteller van de politieauto zag ik dat er met snelheden van rond de 120 kilometer per uur werd gereden. Een wel erg onverantwoordelijk rijgedrag voor iemand die het voorbeeld zou moeten geven. Ik voelde mij dan ook niet op mijn gemak in de politieauto en was blij dat ik het voertuig ongeschonden kon verlaten. Ik was door het gehele gebeuren behoorlijk psychisch aangeslagen en voelde mij zittend in een verhoorkamer in het bureau van politie te D2 erg ziek en misselijk. Dit kwam mede door het feit dat ik suikerpatiënt ben en door deze ziekte erg stressgevoelig. Ik heb aldaar verzocht een arts te waarschuwen. Later ben ik bezocht door een GGD arts, genaamd D. Deze arts heeft mij op mijn verzoek aan mijn polsen onderzocht en constateerde dat mijn polsen gekneusd waren. Blijkens de door deze arts ingevulde formulieren was er geen bezwaar tegen insluiting met als voorwaarde dat de insluiting zo kort mogelijk werd gehouden. Ik diende volgens de arts ieder uur gecontroleerd te worden.

Nogmaals terugkomend op het gebruik van de handboeien, lijkt het mij logisch indien men aan feiten of omstandigheden denkt waarop handboeien mogen worden aangelegd, dat die feiten kunnen voortvloeien uit een ingestelde veiligheidsfouillering ter plaatse. Een

dergelijke fouillering heeft nimmer plaatsgevonden. Blijkens de door mij geraadpleegde ambtsinstructie dient op grond van artikel 34 de ambtenaar een ingeslotene regelmatig te controleren met dien verstande:

- in geval de arts is gewaarschuwd, tenminste elk kwartier;
- nadat medische hulp is verstrekt, zo vaak als door de arts is voorgeschreven.

Ik ben voordat de arts ter plaatse kwam, nimmer door een politieambtenaar gecontroleerd en nadat ik naar het bureau van politie te D3 was overgebracht ben ik nimmer ieder uur, zoals de arts had voorgeschreven gecontroleerd. Dit is ook niet meer gedaan tijdens mijn verblijf in Torentijd.

Op vrijdag 22 november 2002 werd mij door een hulpofficier van justitie, genaamd P3, medegedeeld dat ik voor ten hoogste 3 dagen in verzekering werd gesteld. Ik kreeg later een afschrift van dit bevel en zag de navolgende artikelen waarvan ik werd verdacht in dit bevel staan: Alvorens ik in verzekering werd gesteld ben ik nimmer gehoord door een hulpofficier van justitie.

Art. 285 lid 1 Wetboek van Strafrecht

Art. 285 b Wetboek van Strafrecht

Art. 350 Wetboek van Strafrecht.

Op deze artikelen zou blijkens het bevel tot inverzekeringstelling voorlopige hechtenis zijn toegelaten.

Kijkend via internet naar het Wetboek van Strafrecht bleek mij dat art. 285, eerste lid WvS bedreiging met openlijk geweld met verenigde krachten tegen personen of goederen betref. Een vreemde tenlastelegging voor iemand alleen.

Art. 285 b WvS is het zogenaamde belagingsartikel. Juist een gedraging waarvan ik M. steeds heb verdacht, maar waar de politie geen aandacht aan heeft geschonken.

Art. 350 WvS bleek om vernieling te gaan.

Echter noch op artikel 285, eerste lid noch op artikel 350 WvS is voorlopige hechtenis van toepassing, hetgeen toch op het bevel tot inverzekeringstelling stond vermeld.

Verder las ik de omstandigheden welke tot het aannemen van de grond tot inverzekeringstelling hebben geleid. Ik citeer:

- voor vlucht

- belemmering van het onderzoek.

Ik zou graag van u vernemen op grond waarvan de hulpofficier van justitie aan dergelijke omstandigheden komt. Ik ben dan ook van mening dat ten onrechte tot inverzekeringstelling is overgegaan.

Zowel door de hulpofficier van justitie als door de andere politieambtenaren is voorbijgegaan aan het feit dat door de controlerende arts is aangegeven dat de insluiting zo kort mogelijk diende te zijn. Er is op geen enkele wijze acht geslagen op dit gegeven. Sterker men heeft mij vrijdagochtend ingesloten in een politiecel te D3 en op zaterdag 23 november 2002 overgebracht naar Torentijd te Middelburg. In Torentijd ben ik bezocht door de GGD-arts K. Mijn gezondheidstoestand verslechterde daar dusdanig dat het noodzakelijk bleek dat ik zondagavond uit de inverzekeringstelling werd ontslagen en per ambulance werd overgebracht naar het ziekenhuis (...).

Zowel op zaterdag 23 november 2002 als zondag 24 november 2002 ben ik in Torentijd verhoord door twee politieambtenaren. Zowel op zaterdag als op zondag heb ik aan de verhorende politieambtenaren aangegeven dat ik contact wenste met de mij toegevoegde raadsman, waarop laconiek werd gereageerd met de woorden: 'Het betreft een piketadvocaat, die zal wel andere prioriteiten hebben'. Naar mijn mening dient men mij toe te staan om met mijn raadsman in contact te komen. Dit is echter pertinent geweigerd door de verhorende politiemensen. Op maandag, de dag na mijn invrijheidstelling, heb ik zelf contact gezocht met mijn toegevoegde raadsman No.

Op grond van artikel 29 Strafvordering dient in alle gevallen de verhorende ambtenaar zich van alles te onthouden wat de strekking heeft een verklaring te verkrijgen, waarvan kan worden aangenomen dat deze niet in vrijheid is afgelegd. Echter tijdens het verhoor werden allerlei suggestieve vragen gesteld. Er werden zelfs vragen gesteld betrekking hebben op het tegen mijn vader ingesteld strafrechtelijk onderzoek. Het ergste vond ik dat zij zelfs een belastende verklaring van mij probeerden los te krijgen contra mijn moeder. Een erg lafhartige houding van twee politiemensen, die naar mijn mening ook in het verhoor een objectieve houding dienen te hebben. Zij gingen in het verhoor zelfs zo ver dat zij suggereerden dat er in de auto van M. een politieambtenaar was meegereden. Dit zou zijn geweest op het moment dat ik samen met mijn vrouw stond te praten met mijn zus Z in de nabijheid van supermarkt (...) te D2. Zowel mijn zus, mijn vrouw als ik kan verklaren dat het gezegde van de politieambtenaren pertinent een leugen was, kennelijk met de bedoeling op deze wijze een bekennende verklaring los te krijgen. Ik acht het verhoor dan ook in strijd met artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering. Tevens voelde ik mij sterk benadeeld doordat ik voor mijn verhoor nimmer contact heb gehad met mijn toegevoegde raadsman. Ik heb toch een verklaring afgelegd omdat ik van mening was dat ik na het afleggen van een verklaring sneller vrijgelaten zou worden. Van een verklaring in vrijheid afgelegd is in deze dan ook geen sprake.

Ik wens dan ook tegen het niet optreden van de politie het afgelopen jaar en tegen het optreden van de politie, zoals verwoord in dit schrijven, op 22, 23 en 24 november 2002, een klacht in te dienen.

Met betrekking tot de verwondingen aan mijn polsen opgelopen tijdens het aanleggen van de handboeien op 22 november 2002 is afzonderlijk aangifte gedaan bij de hoofdofficier van justitie te Middelburg."

20. In een op 17 december 2002 ingevuld "meldingsformulier geweldaanwending" heeft politieambtenaar P3 als "beschrijving vermoedelijke toedracht" het volgende vermeld:

"De verdachte X volgde in een personenauto wederrechtelijk de personenauto van zijn ex-relatie M. met haar twee kinderen vanaf D4 in de richting van D1. Het was X bekend rond welke tijd M. een route reed in de omgeving van D1 vanwege sport van haar kinderen. Toen M. teneinde hem te ontlopen, van X wegstuurde, de (...)weg te D1 in, kwam X toen M. stopte, klaarblijkelijk opzettelijk naar haar toe en sprak haar aan. Hiermee maakte X (wederom) opzettelijk inbreuk op haar persoonlijke levenssfeer, met het kennelijke doel haar vrees aan te jagen. X bedreigde haar met een misdrijf tegen het leven gericht c.q. met zware mishandeling door te zeggen: 'Ik maak je van kant', waarbij hij met zijn hand een snijdende beweging langs zijn hals maakte. Vervolgens heeft X wederrechtelijk met kracht en klaarblijkelijk opzettelijk tegen het linker portier van haar personenauto geschopt, welk portier hierdoor werd beschadigd. Nadat M. een café binnen kon vluchten met haar beide kinderen heeft zij de politie gebeld en is X kennelijk teruggekeerd naar zijn eigen woning.

Ik, rapporteur P3, heb de collega's P1 en P2 toen opdracht gegeven om X op heterdaad aan te houden. Ik heb vervolgens een machtiging tot binnentreden in een woning ter aanhouding opgemaakt voor het geval verdachte X zich in zijn woning zou bevinden. P1 en P2 zijn vervolgens naar D1 gereden, doch troffen daar X niet meer aan.

Zij troffen daar wel M. aan en zagen dat er zichtbare schade was aan diens personenauto, hetgeen volgens haar zeggen zojuist was veroorzaakt door X. M. verklaarde ter plaatse dat zij klacht wilde doen van stalking en aangifte van bedreiging/vernieling. Vervolgens heeft M. haar kinderen van de voetbaltraining opgehaald en is vertrokken naar het bureau van politie te D2, teneinde aldaar klacht en aangifte te doen.

Vervolgens reden P1 en P2 naar de woning van X in D4. Zij zagen aldaar dat X nabij zijn woning op de weg liep. Verder zagen zij op dit moment dat het zoontje van X in de voortuin stond en dat zijn vrouw zich halverwege op de oprit naast de woning bevond. Vervolgens zagen zij dat X zijn auto uit de garage reed. Teneinde te voorkomen dat X met zijn auto weg zou rijden liepen P1 en P2 de oprit op. Doordat P2 midden op de oprit bleef staan werd X gedwongen zijn voertuig op enkele meters afstand van zijn garage tot stilstand te brengen. Op dit moment stond P1 naast het voertuig ter hoogte van het bestuurdersportier.

Nadat X uit zijn voertuig is gestapt deelde P1 aan X het doel van zijn komst mede en legitimeerde zich en toonde hem de machtiging.

Vervolgens zei P1 tegen X dat hij was aangehouden. Hierna wilde X met een GSM zijn vader bellen. X gaf vervolgens de GSM aan zijn vrouw, welke inmiddels nabij was gekomen en zij riep of dit allemaal moest in het bijzijn van hun zoontje. P1 vroeg vervolgens aan haar om het kind in de woning te laten gaan. Zij kreeg van X de sleutel van de woning en liep naar de woning. Op dit moment werd X door P1 geboeid waarbij P1 aan X mededeelde dat dit gebeurde in verband met de veiligheid tijdens het transport. Door collega P2 werden de boeien direct na het aanbrengen gelockd. Door zowel P2 als P1 is mij, rapporteur, medegedeeld dat beide polsen geheel vrij waren, zodat de polsen niet knel zaten in de boeien. Nadat de boeien waren gelockd begon X met zijn armen te trekken en te wringen. Hierbij gilte en kermde hij. Onderweg naar het dienstvoertuig draaide hij kennelijk zijn armen zodanig dat hij zijn polsen klem had gezet doordat deze een kwartslag waren gedraaid in de ovale vorm van de boeien. P1 heeft nog gekeken naar de boeien en aan X diverse keren medegedeeld dat hij zich rustig moest houden en dat de boeien correct waren aangelegd maar dat hij zich zelf bezeerde doordat hij onophoudelijk met zijn armen zat te wringen. Bij aankomst op het bureau bleek dat er in zijn polsen enige striemen stonden."

21. Op 19 december 2002 deelde de korpschef van de regiopolitie Zeeland verzoeker schriftelijk mee dat zijn klacht geheel of gedeeltelijk in relatie kon worden gebracht met een lopend strafrechtelijk onderzoek. In verband daarmee, en gelet op hetgeen stond vermeld in artikel 13 van de klachtenregeling van de regiopolitie Zeeland, werd de behandeling van de klacht opgeschort.

22. Op 4 januari 2003 hebben P1 en P2 een proces-verbaal van bevindingen opgemaakt, waarin zij het volgende verklaren:

"Op 22 november 2002 omstreeks 18.35 uur, waren wij, verbalisanten P1 en P2, op de (...)straat te D1. Ter plaatse waren wij aangesproken door M. (...). M. deed aangifte van bedreiging, vernieling en belaging. Door de haar bekende X was volgens haar verklaring zojuist met kracht en klaarblijkelijk opzettelijk een deuk in haar auto getrapt.

Wij, verbalisanten, zagen dat haar auto (...) geparkeerd stond op de rijbaan van de (...)straat te D1. Het was donker en de wagen was niet voldoende verlicht door de openbare straatverlichting om hieraan schade te kunnen vaststellen. Vervolgens hebben wij het voertuig bekeken met behulp van de staaflantaarns uit het dienstvoertuig. Wij zagen dat het voertuig rondom bespat was door modder van de polderwegen die hiermee kennelijk waren bereden. Wij zagen dat in het linker voorportier een voetspoor was afgetekend en dat de carrosserie hier licht was ingedeukt c.q. beschadigd, klaarblijkelijk als gevolg van het hierop met een voet uitgeoefend geweld. De deuk bevond zich ter hoogte van het stootrubber. Uit de aard van de door ons aangetroffen sporen zagen wij dat deze

schade zeer kort daarvoor was aangebracht. De verklaring van de aangeefster is bij afzonderlijk proces-verbaal gerelateerd. Schadevaststelling door expertise bij een garagebedrijf heeft later niet plaatsgevonden. Het voertuig is inmiddels verkocht."

23. Bij brief van 2 juni 2003 deelde de korpsbeheerder verzoekers mee dat het strafrechtelijk onderzoek naar aanleiding waarvan de klachtbehandeling was opgeschort, inmiddels was afgerond. Op grond van het strafrechtelijk onderzoek zag de hoofdofficier van justitie geen aanleiding om maatregelen te nemen of tot vervolging over te gaan. In verband daarmee waren de klachten ter behandeling doorgeleid naar een districtschef, aldus de korpsbeheerder.

24. Klachtbemiddelaar P10 nodigde verzoekers bij brief van 28 juni 2003 uit voor een bemiddelingsgesprek op 5 juli 2003. Op 5 juli 2003 lieten verzoekers de klachtbemiddelaar telefonisch weten geen prijs te stellen op een bemiddelingsgesprek. In verband hiermee berichtte de klachtbemiddelaar hen op 8 juli 2003 schriftelijk dat hij de klachten had verzonden aan de klachtcoördinator.

25. Bij brief van 25 september 2003 deelde de voorzitter van de klachtencommissie verzoeker mee dat zijn klacht tijdens de vergadering van de klachtencommissie van 18 september 2003 in behandeling was genomen. Verzoeker werd uitgenodigd voor een hoorzitting op 16 oktober 2003. Ook politieambtenaren P1, P2 en P3 werden voor deze hoorzitting uitgenodigd.

26. In verband met een langdurig verblijf in het buitenland kon politieambtenaar P1 niet aanwezig zijn bij de hoorzitting. Hij reageerde per emailbericht op enkele vragen die hem in verband met de klacht waren gesteld. In dit emailbericht van 15 november 2003 staan de volgende vragen en antwoorden vermeld:

"- Sinds wanneer ben je belast met de wijkzorg in het gebied D1/D5?

Sinds september 2001.

- Sinds wanneer ben je op de hoogte van de ruzie in de echtscheiding van M./X?

Sinds die tijd is er in de briefing met regelmaat aandacht aan incidenten besteed.

- Heb je voor november 2002 wel eens bemiddeld tussen de heer X en mevrouw M.? Zo ja, hoe vaak?

Nee.

- Heb jij geconstateerd dat er op 22 november 2002 een deuk in de auto van mevrouw M. was?

Zie p-v aangifte, er was in het laagje slik/rij-modder een verse veeg te zien waaruit een schoen herkenbaar was.

- Waarom is de heer X na zijn aanhouding op 22 november 2002 geboeid in de politieauto vervoerd?

Het is geen voor arrestanten geschikt vervoermiddel en hij stond bekend om opvliegend onberekenbaar gedrag.

- De heer X verwijst naar de Ambtsinstructie. Op grond van welk onderdeel is gekozen voor het boeien?

Zijn en onze veiligheid tbv transport.

- Heeft de echtgenote van de heer X de mogelijkheid gehad een matigende invloed uit te oefenen op haar man?

Ja, maar zij koos ervoor om a. niet het kind binnen te doen (wat ze ons wel verweet en waarvoor ze zelfs de sleutel mocht ontvangen) en b. ons verbaal op hoge poten om uitleg te vragen (die ze kreeg)."

27. In antwoord op verzoekers brief van 4 februari 2004 deelde de officier van justitie te Middelburg hem op 6 april 2004 mee dat het gerechtshof te Den Haag op 23 maart 2004 de klacht van mevrouw M. niet-ontvankelijk had verklaard, hetgeen betekende dat nu alle processen-verbaal tussen verzoeker en mevrouw M. als afgesloten konden worden beschouwd.

28. Op 30 mei 2004 schreef verzoeker de klachtencommissie dat hij zes maanden na de hoorzitting nog niets had vernomen van de klachtencommissie. Hij was van mening dat hij ruim anderhalf jaar nadat hij zijn klacht had ingediend, recht had op een afwikkeling van de zaak. Hij verzocht hem mee te delen hoeveel tijd een en ander nog in beslag ging nemen.

29. De korpsbeheerder deelde verzoeker bij brief van 2 juli 2004 mee dat hij - overeenkomstig het advies van de klachtencommissie - verzoekers klacht deels gegrond en deels niet gegrond achtte, terwijl hij voor het overige geen oordeel gaf over de klacht. In zijn brief verwees de korpsbeheerder voorts naar het daarbij gevoegde, ongedateerde advies van de klachtencommissie, dat als volgt luidde:

"...Klacht X

De klacht is bij politie Zeeland ontvangen op 6 december 2002. Aangezien de klacht eerst aanleiding heeft gegeven tot een intern onderzoek, is de bemiddeling aangevangen op 5 juli 2003 en heeft de Commissie de klacht in haar vergadering op 18 september 2003 in behandeling genomen. Naar aanleiding van deze vergadering heeft de Commissie

besloten hoor en wederhoor toe te passen en heeft klager en beklagden uitgenodigd voor een hoorzitting d.d. 16 oktober 2003.

Klager is aldaar samen met onder andere zijn echtgenote verschenen, maar is vrijwel direct na aanvang van de hoorzitting weggegaan. Zijn echtgenote is wel gebleven. Tevens zijn op die hoorzitting gehoord de politiemedewerkers P2 en P3.

In de hoorzitting van 20 november 2003 is vervolgens de politieambtenaar P8 gehoord. De politieambtenaar P1 was wegens een uitzending naar Cyprus niet in staat te verschijnen en heeft schriftelijk gereageerd.

Klager is gescheiden van mevrouw M. De verhouding tussen de ex-echtgenoten is slecht gebleven. Klager verwijt de politie dat deze onvoldoende aandacht aan de na de echtscheiding ontstane problematische verhouding tussen de ex-echtgenoten heeft besteed.

Uit de rapportages van de betrokken politiemedewerkers is het de Commissie gebleken dat er tamelijk veel aandacht aan klager en mevrouw M. is besteed. De politie kan geen oplossing bereiken als partijen zelf daartoe niet bereid of in staat zijn.

Eén van de incidenten tussen klager en mevrouw M. vond plaats op 22 november 2002. Klager stelt op de dag ervoor van mevrouw M. porno-mailtjes te hebben ontvangen, waarna hij op 22 november 2002 haar volgde.

Mevrouw M. doet vervolgens aangifte van beschadiging / vernieling van haar auto, alsmede van bedreiging tegen het leven gericht.

1. Op grond van deze aangifte hebben de politieambtenaren P2 en P1 klager voor zijn woning op zijn oprijlaan aangehouden. De 9-jarige zoon van klager stond daarbij. Klager stelt dat het onbehoorlijk is dat zijn vrouw niet de gelegenheid kreeg hun zoon naar binnen te brengen opdat deze de aanhouding niet hoefde te zien. De politiemedewerkers stellen uitdrukkelijk dat zij daartoe wel de mogelijkheid hebben gegeven, maar dat mevrouw Y daarvan geen gebruik heeft gemaakt.

De verklaringen zijn op dit onderdeel tegenstrijdig en door de Commissie niet achteraf vast te stellen. De Commissie doet op dit onderdeel geen uitspraak.

2. Klager is vervolgens geboeid. Hij stelt dat hij geen aanleiding heeft gegeven voor het boeien zodat geen van de uitzonderingen (om te boeien) conform de ambtsinstructie gold. De politiemedewerkers hebben de Commissie opgegeven dat naar hun oordeel wel een reden voor boeien bestond.

Boeien is toegestaan indien feiten of omstandigheden dit redelijkerwijze vereisen met het oog op gevaar voor de veiligheid van de ambtenaar. Zoals eerder gemeld, is de klager

door de moeilijkheden rond de echtscheiding reeds een bekende van de politie. Deze bekendheid is mogelijk nog versterkt doordat het in het district van algemene bekendheid is dat klager een zoon van een politie-inspecteur is. In dit kader van bekendheid is het binnen de politie ook algemeen bekend dat klager snel ontvlambaar is. De politieambtenaren durfden het niet aan om klager ongeboeid op de achterbank van de politiepersonenauto te vervoeren.

In het onder nummer 2003/150 gepubliceerde oordeel van de Nationale ombudsman wordt vermeld: 'De politieambtenaar moet in een specifiek geval de afweging maken of de aanwezige veiligheidsrisico's het aanbrenge van boeien naar redelijk inzicht rechtvaardigen. Ten behoeve van deze afweging kan de betreffende politieambtenaar indien hij daartoe de mogelijkheid heeft, voorafgaand aan de aanhouding informeren naar de concrete feiten en omstandigheden die het mogelijk gebruik van de handboeien na de aanhouding redelijkerwijs kunnen rechtvaardigen.'

In de onderhavige situatie beschikten de politieambtenaren al over voldoende informatie om een afweging om te boeien, te kunnen maken. De Commissie acht de klacht op dit onderdeel ongegrond.

3. Klager stelt dat de handboeien veel pijn veroorzaakten. De politieambtenaren schrijven dit toe aan het gedrag van de klager. De boeien zijn niet anders dan gebruikelijk aangebracht. Achteraf kan de Commissie dit niet beoordelen. Hetzelfde geldt voor de klacht dat met de politieauto op binnenwegen 120 km per uur werd gereden.

De Commissie doet op dit onderdeel van de klacht geen uitspraak.

4. Een GGD-arts heeft - op 22 november 2002 te 22.30 uur - klager na de insluiting onderzocht en geconstateerd dat de insluiting mogelijk was, met een controle van ieder uur. Klager stelt dat aan de voorwaarde voor insluiting (controle elk uur) niet is voldaan. Uit het totaaloverzicht van de insluiting, is het de Commissie gebleken dat klager op 23 november 2002 vanaf het ingaan van de nachtrust (01.30 uur) elk uur is bezocht en dat hij om 04.15 uur nog medicijnen heeft gekregen. De Commissie acht de klacht op dit onderdeel ongegrond.

5. In D3 werd klager in verzekering gesteld.

De hulpofficier van justitie heeft de inverzekeringstelling gebaseerd op artikel 285, 285b van het Wetboek van Strafrecht. Naar het oordeel van de Commissie moet aan een voorlopige hechtenis worden voldaan aan:

- uiteraard de wettelijke eisen,
- proportionaliteit.

Aan de wettelijke eisen was in casu voldaan omdat verdenking van overtreding van genoemde artikelen valt onder de werking van artikel 67 lid 1 onder b. In dit artikel is geregeld dat een bevel tot voorlopige hechtenis kan worden gegeven en in verzekeringstelling is toegestaan van het Wetboek van Strafvordering.

De aanklacht van mevrouw M. betreft voorts het maken van een gebaar (je kop eraf) en het trappen tegen de auto van mevrouw M. door klager. Beklaagde P2 heeft geconstateerd dat er een veegafdruk van kennelijk een voet op de auto van mevrouw M. was te zien, zonder noemenswaardige schade aan de auto. Het gebaar is laakbaar maar in een langdurige ruzie meer voorkomend.

De gedraging is naar het oordeel van de Commissie niet zodanig dat een directe opsluiting vereist was. De officier van justitie heeft later de aanklacht geseponneerd.

Aan de eis van proportionaliteit is naar het oordeel van de Commissie niet voldaan, zodat de in verzekeringstelling en overbrenging naar de politiecellen in Torentijd te Middelburg niet behoorlijk is geweest.

De Commissie acht de klacht op dit onderdeel gegrond.

6. Vervolgens klaagt klager erover dat hij geen toegang heeft gekregen tot een advocaat. Volgens opgave van de meldkamer heeft deze op zondag 24 november 2002 om 16.55 uur het verzoek gekregen de piketadvocaat te waarschuwen. De meldkamer heeft aan dit verzoek voldaan door de piketcentrale in kennis te stellen. Uit informatie bleek dat deze centrale direct na de melding een piketadvocaat in D3 in kennis heeft gesteld. Omdat deze zich nog niet had gemeld, heeft de meldkamer zelf getracht in contact te komen met de advocaat, hetgeen niet is gelukt. De Commissie kan niet achteraf vaststellen of het verzoek voor een advocaat reeds is gedaan op zaterdag 23 november dan wel zondag 24 november. De Commissie acht de klacht op dit onderdeel ongegrond.

7. Over de wijze van verhoren en het stellen van suggestieve vragen kan de commissie niet achteraf objectieve feiten vaststellen. De Commissie doet op dit onderdeel van de klacht geen uitspraak.

De Commissie adviseert u:

(...) de klacht van de heer X met betrekking tot punt 5 gegrond te verklaren, de klacht met betrekking tot de punten 2, 4 en 6 ongegrond te verklaren en klager te berichten dat de Commissie met betrekking tot de punten 1, 3 en 7 geen uitspraak doet..."

30. Bij brief van 2 juli 2004 deelde de korpsbeheerder verzoekster mee dat hij haar klacht deels niet gegrond achtte, terwijl hij voor het overige geen oordeel gaf. De korpsbeheerder verwees hierbij naar een ongedateerd advies van de klachtencommissie, dat hij overnam. In het advies van de klachtencommissie staat onder meer het volgende vermeld:

"...Klacht Y

De klacht is bij politie Zeeland ontvangen op 27 november 2002. Gelet op de samenhang tussen door andere familieleden ingediende klachten, alsmede het feit dat in dezelfde zaak eerst een intern onderzoek heeft plaatsgevonden, is de bemiddeling aangevangen op 5 juli 2003 en heeft de Commissie de klacht in haar vergadering op 18 september 2003 in behandeling genomen. Klaagster is gehuwd met de heer X die ook zelf over de gedragingen waarover klaagster klaagt, een klacht heeft ingediend.

1. Klaagster stelt dat haar man is geboeid in strijd met de ambtsinstructie en dat het boeien pijn heeft gedaan.

De Commissie heeft deze klacht behandeld in de tegelijkertijd ingediende klachtprocedure van klaagsters echtgenoot en volstaat hier met de constatering dat het boeien niet in strijd was met de ambtsinstructie en dat over de wijze van boeien achteraf geen objectieve feiten meer kunnen worden vastgesteld. De Commissie acht de klacht op dit onderdeel ongegrond.

2. Klaagster stelt voorts dat het aanhouden van haar echtgenoot zich teveel in het openbaar heeft afgespeeld en dat zij haar kind niet naar binnen kon brengen. De politieambtenaren hebben verklaard klaagster uitdrukkelijk wel de gelegenheid daartoe te hebben gegeven. De verklaringen zijn op dit onderdeel tegenstrijdig en door de Commissie achteraf niet vast te stellen.

Ook over het optreden van de politie op het bureau D2 kan achteraf geen objectief oordeel worden gegeven. De Commissie doet op dit onderdeel geen uitspraak.

3. Klaagster klaagt er voorts over dat zij niet als getuige is gehoord inzake de beschuldiging van mevrouw M., de ex-echtgenote van haar echtgenoot. De politie heeft de beleidsvrijheid te kiezen wie en hoe een getuige gehoord wordt en de Commissie vindt het logisch dat tijdens een aanhouding niet met de echtgenote over de juistheid van de aanhouding een discussie wordt gevoerd.

De Commissie acht de klacht op dit onderdeel ongegrond.

4. Klaagster is op zaterdag 23 november 2002 's ochtends naar D3 gereden om verzorgingsspullen en kleding te brengen. Zij trof daar haar man niet meer aan aangezien hij naar Middelburg, Torentijd, was vervoerd.

De ambtsinstructie schrijft voor dat de politie, als iemand wordt ingesloten, zo spoedig mogelijk een familielid waarschuwt als de ingesloten meerderjarige daarom vraagt. Door deze regeling is het mogelijk dat familieleden verzorgingsspullen en kleding kunnen afgeven. De Commissie heeft begrepen dat medicijnen niet kunnen worden afgegeven, maar dat die door de GGD-arts moeten worden voorgeschreven en verstrekt. De plicht tot

mededeling van de insluiting is opgelegd aan de ambtenaar die de insluiting verzorgt.

De Commissie kan uit de ambtsinstructie niet afleiden dat de mogelijkheid een familielid te waarschuwen opnieuw bestaat als een ingeslotene is overgebracht naar een ander politiecomplex. Het is de Commissie uit onderzoek wel gebleken dat een ingesloten verdachte in P.I. Torentijd te Middelburg - indien hij/zij daarom verzoekt en indien er geen ernstige bezwaren zijn - de gelegenheid krijgt bij insluiting contact op te nemen met familie, waardoor het 'risico' van zoek zijn beperkt is. De Commissie heeft uit feiten niet op kunnen maken of een dergelijk verzoek door de echtgenoot van klaagster is gedaan. De Commissie heeft op dit onderdeel van de klacht geen oordeel.

5. Klaagster wilde bij het politiebureau D3 aangifte doen van belediging op zaterdag, respectievelijk zondag. Haar werd gevraagd dit op maandag te doen.

Uitgangspunt is dat ieder te allen tijde een aangifte kan doen als een bureau is geopend. Op dit uitgangspunt zijn echter uitzonderingen mogelijk. Als een uitzondering kan gelden een aangifte die verband houdt met een langlopende ruzie tussen ex-echtgenoten, in combinatie met de aanhouding van een kind van een politie-inspecteur werkzaam in hetzelfde district. In die situatie is het gewenst dat een beperkt aantal medewerkers zich actief met die klacht bemoeien.

De Commissie stelt deze situatie gelijk met de situatie vermeld in de uitspraak van de Nationale Ombudsman onder nummer 2001/139 waarin werd vastgesteld dat het wenselijk is dat een klacht tegen de politie door een leidinggevende wordt opgenomen. De Commissie acht de klacht op dit onderdeel ongegrond.

De Commissie adviseert u:

(...) de klacht van mevrouw Y met betrekking tot punten 1, 3 en 5 ongegrond te verklaren en klaagster te berichten dat de Commissie met betrekking tot de punten 2 en 4 geen uitspraak doet, respectievelijk geen oordeel heeft..."

B. Standpunt verzoekers

1. Het standpunt van verzoekers staat samengevat weergegeven onder Klacht.

2. In het verzoekschrift van verzoeker staat voorts het volgende vermeld:

"Punt 1:

De commissie doet op dit onderdeel geen uitspraak, omdat de verklaringen tegenstrijdig zijn en achteraf niet is vast te stellen. Het lijkt mij niet erg logisch dat wanneer mijn echtgenote zelf verzoekt aan het politiepersoneel de gelegenheid te krijgen haar zoon naar binnen te brengen, opdat hij de aanhouding niet hoefde te zien, geen gebruik zou maken

van die gelegenheid, indien haar de mogelijkheid daartoe is gegeven. Een erg onlogische gedachtegang van de commissie.

Punt 2:

De commissie acht de klacht m.b.t. het aanbrengen van handboeien ongegrond, om redenen verwoord in punt 2 van de bijgevoegde bijlage. Ik ben het niet eens met de commissie dat de politiemensen voldoende informatie hadden om de afweging te kunnen maken handboeien te gebruiken.

Naar mijn mening is het zijn van een bekende van de politie onvoldoende om handboeien aan te brengen. Ook het feit dat mijn vader hoofdinspecteur van politie is in hetzelfde korps en daardoor ondergetekende bekend was bij de politiemensen is naar mijn mening geen reden om handboeien aan te brengen. Ik ben nimmer door de politie eerder aangehouden voor een strafbaar feit. Nimmer heb ik mij tegenover de politie recalcitrant opgesteld. In het onderhavig geval beschikte de politie naar mijn mening over onvoldoende betrouwbare informatie. De politieambtenaar heeft voorafgaand aan de aanhouding op het bureau middels hun geautomatiseerd systeem de mogelijkheid gehad te informeren naad concrete feiten en omstandigheden.

Punt 3:

De commissie komt niet tot een uitspraak, omdat achteraf de commissie dit niet kan beoordelen. Ik ben het met deze uitspraak oneens, omdat ik bij het aanleggen van de boeien in het bijzijn van mijn echtgenote tegen de politieambtenaar al gezegd heb, dat de handboeien te strak waren aangelegd, waardoor de handboeien veel pijn veroorzaakten. Ik heb mij op geen enkele wijze verzet bij het aanleggen van de handboeien en dat de handboeien niet anders dan gebruikelijk aangebracht zijn, zegt mij niets over het te strak zitten van de handboeien. De commissie maakt het zich wel erg gemakkelijk door daar verder geen onderzoek naar te doen. De politiemans heeft op geen enkele wijze aandacht besteed aan mijn klacht omtrent de te strakke handboeien (...) kort na het aanbrengen van de handboeien. Blijkbaar is enige menselijkheid deze politiemans vreemd.

Punt 4:

De commissie acht de klacht ongegrond, omdat klager op 23 november 2002 vanaf 01.30 uur elk uur is bezocht.

De commissie gaat eraan voorbij dat de GGD-arts de insluiting slechts 'kort' mogelijk maakte met controle van ieder uur. Blijkens de commissie is de controle aangevangen op 23 november 2002 om 01.30 uur, terwijl de controle naar mijn mening had moeten aanvagen om 23.30 uur, zijnde een uur van bezoek GGD-arts, zijnde 22 november 2002 om 22.30 uur. Voorts spreekt de ambtsinstructie art. 34 dat de ambtenaar de ingeslotene regelmatig dient te controleren met dien verstande:

- in geval de arts is gewaarschuwd, tenminste elk kwartier.

Ik heb op het bureau van politie te D2 na aankomst te 19.30 uur direct om medische hulp gevraagd. Vanaf 19.00 uur tot bezoek GGD-arts om 22.30 uur ben ik nimmer door een politieambtenaar gecontroleerd, hetgeen naar mijn mening in strijd is met de wettelijke bepalingen.

Punt 6:

De commissie acht de klacht ongegrond. Volgens opgave heeft de meldkamer van de politie op zondag 24 november 2002, om 16.55 uur het verzoek gekregen de piketadvocaat te waarschuwen, terwijl de inverzekeringstelling heeft plaatsgevonden op vrijdag 22 november 2002. Het bericht aan de meldkamer is dus bijna twee volle dagen na het tijdstip van inverzekeringstellen gedaan. Gedurende mijn verhoor op zondag november 2002 in het huis van bewaring te Middelburg heb ik nogmaals de verhorende politieambtenaren verzocht om een raadsman. Het enige antwoord dat ik kreeg was, 'die zal wel andere prioriteiten hebben'. Ik heb de indruk dat pas na mijn verhoor in het huis van bewaring de politieambtenaren de meldkamer hebben verzocht een raadsman in te lichten. Op grond van artikel 40 is de hulpofficier van justitie verplicht onverwijld een raadsman (via de piketdienst) over een ivs in te lichten. Uiterlijk ten tijde van of direct na het inverzekeringstellen inlichten dus. Ook indien geen raadsman verschijnt lijkt het verstandig nogmaals te bellen. Een terugkerend punt van aandacht in deze is dat ik telkenmale heb verzocht om een raadsman (art. 28 Sv) en dat een mogelijk verhoor van politie in alle redelijkheid uitgesteld dient te worden (HR 06071999, gepubliceerd in *Opportuun* 1999, nr. 1, p. 15). Het niet toelaten van een raadsman bij de verdachte gedurende de eerste 24 uur van detentie kan een schending van het Europese recht opleveren (EHRM, NJB 200033).

Gezien punt 6 van het rapport van de commissie blijkt dat de meldkamer slechts op zondag 24 november 2002 het verzoek heeft ontvangen. Onbegrijpelijk dat de commissie toch komt tot de uitspraak ongegrond.

Punt 7:

De commissie doet op dit onderdeel geen uitspraak. Over de wijze van verhoren en het stellen van suggestieve vragen kan de commissie niet achteraf objectieve feiten vaststellen. Ik ben het met de zienswijze van de commissie oneens.

De commissie had naar mijn mening wel een uitspraak kunnen doen indien bij mijn verhoor door de politieambtenaren gebruik was gemaakt van een van tevoren opgesteld verhoorplan, zoals te doen gebruikelijk in recherchezaken.

Tijdens een dergelijk verhoor dienen niet alleen de antwoorden van verdachte te worden genoteerd maar tevens de gestelde vragen, waardoor het achteraf mogelijk is of de wijze

van verhoren acceptabel is geweest en dat het stellen van suggestieve vragen achterwege is gebleven. Ook hier maakt de commissie het zich wel erg makkelijk. Uiteraard kan mij verweten worden dat ik mijn afgelegde verklaringen heb ondertekend. De reden hiervoor ligt voor de hand, voorkomen dat mijn verblijf in het huis van bewaring daardoor nog langer zou gaan duren."

3. Verder staat in het verzoekschrift van verzoekster het volgende vermeld:

"Ik ben het niet eens met alle in genoemde bijlage verwoorde uitspraken van de commissie.

De klacht is ingediend op 27 november 2002, bemiddeling aangevangen op 5 juli 2003 en de commissie heeft de zaak in september 2003 in behandeling genomen. Bijna 9 maanden na deze behandeling, zijnde (...) 07-04 is klaagster schriftelijk geantwoord door de commissie. Mijns inziens is deze periode onbehoorlijk en ben ik nimmer over mogelijke vertraging op de hoogte gesteld.

Punt 1:

Zie met betrekking tot deze zaak het verweer van mijn echtgenoot (...).

Punt 2:

Ik heb de politieman die mijn echtgenoot aanhield, zelf gevraagd mij in de gelegenheid te stellen mijn kind in de woning te brengen, zodat hij niet aanwezig diende te zijn bij genoemde aanhouding. De betreffende politieman antwoordde dat hij dat goed vond maar gaf mij vervolgens niet de gelegenheid en ging onverrichterzake met zijn handelingen. Het lijkt mij logisch dat als ik ergens toestemming voor krijg, ik er vervolgens ook gebruik van maak. Geen logisch denken van leden van de commissie.

Punt 3:

Commissie acht de klacht ongegrond.

Ik heb geen discussie willen voeren met de politie over de juistheid van de aanhouding. Ik wilde slechts geïnformeerd worden over de reden van de aanhouding en over het feit naar welk bureau van politie mijn echtgenoot gebracht werd. Door de politie werd hierover niets medegedeeld.

Punt 4:

Commissie heeft geen oordeel.

Ik kon de verzorgingsspullen en kleding niet afgeven, daar mijn man was gevoerd naar het huis van bewaring. De commissie stelt dat door de waarschuwingsregeling in de

ambtsinstructie het mogelijk is dat familieleden verzorgingspullen en kleding afgeven. Het lijkt mij dan ook logisch dat de echtgenote wordt gewaarschuwd indien de plaats van insluiting verandert. Het lijkt mij een normale beleefdheidsvorm, hetgeen blijkbaar niet voor de politie van toepassing is.

Punt 5:

De commissie acht de klacht ongegrond.

Door het politiepersoneel op het bureau te D3 is op geen enkele wijze informatie verstrekt over het waarom er geen aangifte kon worden gedaan op zaterdag of zondag, terwijl het bureau D3 de enige locatie is in (...) (de regio; N.o.) waar men 24 uur per dag terecht kan.

Op dit onderdeel spreekt de commissie de ene keer over aangifte en de andere keer over klacht, hetgeen naar mijn mening twee verschillende zaken zijn. Het is mij bekend dat op het bureau van politie te D3 ook in het weekend altijd een leidinggevende aanwezig is. Indien ik op een juiste wijze was geïnformeerd over het hoe en wat, had ik mij daarin kunnen vinden."

C. informatie openbaar ministerie en gerechtshof

1. Op 23 augustus 2004 deelde een parketsecretaris van het arrondissementsparket te Middelburg desgevraagd telefonisch aan een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman mee dat verzoeker en zijn familie en mevrouw M. destijds over en weer 15 à 20 keer aangifte hebben gedaan en dat geen van deze aangiftes heeft geresulteerd in strafvervolging; alle aangiftes zijn geseponeerd.

2.1. Desgevraagd deelde een medewerkster van het gerechtshof te Den Haag op 23 augustus 2004 telefonisch aan een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman mee dat in twee zaken waarbij verzoeker of mevrouw M. aangifte had gedaan, een beklagprocedure was gevolgd op grond van artikel 12 van het Wetboek van Strafvordering. Op 30 augustus 2004 ontving de Nationale ombudsman van het gerechtshof een kopie van de desbetreffende beschikkingen.

2.2. Uit de beschikking van het gerechtshof van 20 oktober 2003 blijkt dat verzoeker op 3 december 2002 aangifte heeft gedaan tegen politieambtenaren P1 en P2 ter zake van mishandeling. Bij brief van 17 april 2003 heeft de hoofdofficier van justitie te Middelburg verzoeker meegedeeld dat geen strafvervolging werd ingesteld omdat de politieambtenaren correct waren opgetreden. Verzoeker heeft op 6 mei 2003 een klaagschrift ingediend tegen deze sepotbeslissing. In de beschikking die het gerechtshof naar aanleiding van dit klaagschrift heeft gegeven, staat onder meer het volgende vermeld:

"Beoordeling van het beklag

Op 22 november 2002 is klager aangehouden door twee politieambtenaren. Bij de aanhouding zijn bij klager handboeien aangebracht. Klager stelt dat dit op hardhandige wijze is gebeurd, waardoor klager letsel heeft bekomen.

Uit het interne onderzoek van de politie Zeeland is gebleken dat klager terwijl hij geboeid was met zijn armen begon te draaien. Een politieambtenaar heeft zijn arm nog goed gedraaid, maar klager bleef draaien. Dit leverde striemen op aan de polsen. Verder is in het dossier opgenomen een - niet ondertekend - Meldingsformulier Gewelddaanwending, waarin is opgetekend dat de twee bij de aanhouding betrokken opsporingsambtenaren aan de rapporteur hebben medegedeeld dat beide polsen geheel vrij waren en niet knel zaten. Ook hebben zij medegedeeld dat klager met zijn armen begon te trekken en te wringen.

Het hof is met de hoofdofficier van justitie en de advocaat-generaal van oordeel dat er onvoldoende bewijs is dat beklaagden zich hebben schuldig gemaakt aan het feit waarop de klacht betrekking heeft. Voor zover klager letsel heeft bekomen, is dit naar het oordeel van het hof het gevolg van zijn eigen handelen.

Het bovenstaande leidt tot de conclusie dat het beklag moet worden afgewezen.

Beslissing

Het hof: wijst het beklag af."

2.3. Uit de beschikking die het gerechtshof op 23 maart 2004 heeft gegeven naar aanleiding van een klaagschrift van mevrouw M., blijkt dat mevrouw M. op 22 maart 2002 aangifte heeft gedaan tegen verzoeker wegens zware mishandeling. Nadat de officier van justitie te Middelburg de aangifte had geseponeerd, heeft mevrouw M. het betreffende klaagschrift ingediend. In de beschikking staat onder meer het volgende vermeld:

"Beoordeling van het beklag

Uit de stukken en bij de behandeling in raadkamer is - voorzover thans nog van belang - het navolgende gebleken:

Klaagster heeft 22 maart 2002 aangifte gedaan van zware mishandeling, gepleegd door beklagde gedurende de periode tussen 1 maart 2001 en 1 november 2001. Beklaagde ontkent klaagster te hebben mishandeld. Uit de stukken blijkt dat beiden na voornoemde aangifte melding hebben gemaakt van diverse incidenten.

Op grond van deze stukken lijkt voorshands aannemelijk dat ten deze sprake is van een door de beklagde begaan strafbaar feit.

Gelet op de context waarin de aangifte is gedaan - een slechte relatie tussen voormalige partners - en mede in aanmerking genomen dat een eventuele strafvervolgning van

beklaagde naar stellige verwachting van het hof niet zal bijdragen aan een oplossing van de tussen partijen bestaande geschillen en irritaties over en weer, is het hof van oordeel dat er, gelet op de ernst van het feit en de beperkte kring waarbinnen een en ander zich heeft afgespeeld, onvoldoende gemeenschapsbelang aanwezig is om tot strafvervolgning over te gaan.

Op grond van het vorenstaande dient te worden beslist als volgt.

Beslissing

Het hof: wijst het beklag af."

d. Standpunt korpsbeheerder

Bij brief van 20 oktober 2004 reageerde de korpsbeheerder op de klacht en op enkele vragen die de Nationale ombudsman hem bij de opening van het onderzoek had gesteld. De korpsbeheerder schreef onder meer het volgende:

"(Hierbij; N.o.) bericht ik u dat ik geen redenen heb om af te wijken van mijn besluiten van 2 juli 2004 (...) (Y) en (...) (X). Ik heb daarin ook geen aanleiding gezien voor het treffen van enigerlei maatregel of actie ten behoeve van verzoekers, dan wel in algemene zin.

De heer X is lopend naar de verderop staande politieauto gevoerd, waarmee hij vervolgens werd overgebracht naar het politiebureau in D2. De politieauto is uit tactische overwegingen niet pal voor de woning van de heer X geparkeerd. Volgens verbalisanten was de afstand geen 200 meter, doch korter. Eén van de verbalisanten schat de afstand op ongeveer 50 meter.

De politieauto is niet alsnog voor de woning gereden om escalatie te voorkomen. Voor zijn eigen en andermans veiligheid was het uit politieoogpunt noodzakelijk de heer X zo snel mogelijk van zijn woning weg te geleiden naar de politieauto. Mede door de (verbale) aanwezigheid van zijn echtgenote achtten de verbalisanten dit noodzakelijk. (...)

Wat betreft de huishoudelijk reglementen van de betreffende politiecellencomplex(en) deel ik u mede, dat er in 1996 een korpsregeling 'zorg voor ingeslotenen' is vastgesteld. In die tijd waren er nog cellencomplexen aan de districts bureaus. De bewaring van arrestanten is daarna per district in een handboek arrestantenbewaring vastgelegd. Het handboek van het district (...) is in de omschakeling van decentraal naar centraal van kracht verklaard voor geheel Politie Zeeland.

In 2002 was de situatie gewijzigd. Politie Zeeland had een overeenkomst afgesloten met het Huis van Bewaring 'Torentijd' in Middelburg. Politiearrestanten werden (na eerste opvang aan een bureau van politie) daarheen overgebracht en ondergebracht in een specifiek voor politiearrestanten afgezonderd deel, het zogenoemde politiecellencomplex.

Aldaar werd het reglement arrestantenzorg van 'Torentijd' gehanteerd. Dit reglement is aangepast aan de specifieke eisen voor politiearrestanten en onlangs formeel vastgesteld. (...)

Voor uw verzoek om een kopie van de verslagen die bij de hoorzittingen, die hebben plaatsgevonden in het kader van de interne klachtbehandeling, zijn gemaakt verwijs ik u naar het verslag van de commissie voor de politiekachten. De commissie heeft geen apart verslag van de hoorzitting gemaakt. Het verslag en het advies is in één document samengevat."

e. verklaringen betrokken politieambtenaren

1. Politieambtenaar de heer P6 verklaarde op 5 januari 2005 telefonisch tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman, voor zover van belang voor het onderzoek, het volgende:

"Mijn bemoeienis met de zaak waarover verzoekers klagen is beperkt geweest. Mijn collega's P2 en P1 hadden de zaak in behandeling. Op 23 november 2002, de dag nadat verzoeker was aangehouden, moest hij worden verhoord. Op de 22e was hij ook al verhoord. Omdat P2 op de 23e niet beschikbaar was, hebben P1 en ik verzoeker samen verhoord. Vóór het verhoor heb ik wat relevante stukken doorgelezen en heeft P1 mij over de zaak bijgepraat. Tijdens het verhoor stelde P1 de vragen terwijl ik verzoekers verklaring intypte. Af en toe heb ik aanvullende vragen gesteld.

Vóór 23 november 2002 had ik één keer eerder met verzoeker te maken gehad. In juni 2002 heb ik namelijk een aangifte opgenomen van verzoeker. Het betrof een aangifte tegen zijn ex-partner wegens stalking. Die zaak is toen verder door een collega afgehandeld.

U houdt mij voor dat verzoeker erover klaagt dat hem tijdens de verhoren suggestieve vragen zijn gesteld en dat hem onwaarheden zijn voorgehouden. Ik kan me niet voorstellen wat hij hiermee bedoelt. Tijdens het verhoor hebben we verzoeker vragen gesteld naar aanleiding van de aangifte die tegen hem was gedaan. We hebben hem, onder andere op basis van het verhoor de dag ervoor, geconfronteerd met dingen die tegenstrijdig of onmogelijk leken. Behalve het voorval op 22 november 2002 waarvan verzoekers ex-partner aangifte had gedaan, zijn tijdens het verhoor ook eerdere incidenten ter sprake gekomen. Tijdens het verhoor was het contact met verzoeker redelijk, hij wekte op mij niet de indruk boos te zijn of zo. Ook kan ik me niet herinneren dat hij kritiek had op onze vraagstelling. Wel ontkende hij bepaalde dingen die wij hem voorhielden. Dan zei hij iets als 'joh, da's niet waar' of 'begrijpen jullie het nu nog niet', maar dat zijn gebruikelijke reacties tijdens een verhoor. Het verbaast me dan ook dat verzoeker een klacht heeft ingediend over de wijze van verhoren. Tijdens het verhoor heeft verzoeker niet laten blijken dat hij vond dat we suggestieve vragen stelden of hem onwaarheden voorhielden.

U vraagt mij of we verzoeker hebben voorgehouden dat hij eerder zou vrijkomen als hij meewerkte. Dat is niet het geval, we hebben verzoeker überhaupt geen beloftes gedaan.

Het verhoor heeft naar schatting anderhalf à twee uur geduurd. Voor zover ik mij kan herinneren hebben we tijdens het verhoor koffie gedronken zonder het verhoor echt te onderbreken. U zegt dat verzoeker tijdens zijn insluiting wegens zijn gezondheidstoestand is bezocht door een GGD-arts. Ik heb tijdens het verhoor niet gemerkt dat verzoeker niet fit was. Verder kan ik mij niet herinneren of verzoeker tijdens het verhoor heeft gevraagd naar een advocaat.

In het kader van de interne klachtprocedure ben ik opgeroepen voor een hoorzitting bij de klachtencommissie, maar er zijn mij tijdens die hoorzitting helemaal geen vragen gesteld."

2. Op 5 januari 2005 verklaarde politieambtenaar de heer P5 telefonisch tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman, voor zover van belang voor het onderzoek, het volgende:

"Ik ben als agent wijkzorg werkzaam bij het regionale politiekorps Zeeland. U vraagt mij te vertellen wat ik mij kan herinneren van de aanhouding van verzoeker op 22 november 2002. Mijn collega's de heren P2 en P1 kregen aan het einde van die middag een melding van de ex-partner van verzoeker. Zij meldde dat verzoeker haar had bedreigd en iets had vernield. Ik wist dat er al langer problemen waren tussen verzoeker en zijn ex, de politie was al vaker bij de zaak betrokken geweest. P2 en P1 hebben overlegd met onze chef, de heer P3, en er is toen besloten om verzoeker aan te houden op verdenking van bedreiging, vernieling en stalking.

Aangezien verzoeker bij de politie bekend stond als een opgewonden standje dat onberekenbaar kan reageren, is besloten dat P2 en P1 naar verzoekers woning zouden gaan om hem aan te houden, en dat mijn collega mevrouw P4 en ik met een tweede politieauto op korte afstand zouden staan voor het geval onze assistentie was vereist.

Ik wist wie verzoeker was doordat ik eenmaal eerder met hem te maken had gehad. Dat was in de maand ervoor, toen heb ik namelijk een aangifte opgenomen tegen verzoeker en zijn vader, die destijds zelf bij het regionale politiekorps Zeeland werkte.

Toen P2 en P1 bij verzoekers woning kwamen, stond verzoeker buiten op de oprit. P4 en ik stonden bij onze politieauto, op zo'n 50 à 60 meter afstand, schuin aan de overkant van de straat. Ik kon dus zien wat er gebeurde, maar ik heb niet goed kunnen horen wat er werd gezegd. Volgens mij hoorde ik verzoeker iets zeggen over dat hij wilde bellen, maar ik kan mij niet meer herinneren wat hij precies zei. In ieder geval kon ik zien dat verzoeker niet leek te willen meewerken aan zijn aanhouding, hij begon wat te draaien enzo. Ik vond het dan ook niet raar dat P2 en P1 verzoeker hebben geboeid. Ze hebben P4 en mij niet om assistentie gevraagd, dat was niet nodig.

U houdt mij voor dat verzoeker erover klaagt dat de arrestatie teveel in de openbaarheid is gebeurd. Eerlijk gezegd zou ik niet goed weten hoe je iemand anders op heterdaad moet aanhouden - eerst vragen of iemand mee naar binnen wil gaan ofzo? Verzoeker heeft maar over een kleine afstand geboeid over straat hoeven lopen. P2 en P1 hebben verzoeker geboeid in hun auto naar het politiebureau in D2 overgebracht. Deze auto stond tijdens de aanhouding ongeveer 25 à 30 meter bij de woning vandaan geparkeerd. Verder is het zo dat maar weinig mensen de aanhouding hebben kunnen zien. Verzoekers toenmalige woning hoort officieel bij de plaats D1, maar feitelijk betreft het een gehucht, D4, met maar weinig woningen. D4 ligt een paar kilometer buiten de plaats D1. Ik schat dat misschien twee woningen zicht hebben op de oprit waar verzoeker werd aangehouden.

Aangezien ik tijdens de aanhouding op enige afstand stond, heb ik niet gehoord wat verzoekster destijds tegen P2 en P1 heeft gezegd. Ik heb haar wel buiten gezien, maar ik kan me niet herinneren haar zontje te hebben gezien.

P4 en ik zijn achter P2 en P1 aan naar het politiebureau gereden. Nadien heb ik geen bemoeienis meer gehad met de zaak.

Tijdens de interne klachtbehandeling ben ik niet gehoord, dit is de eerste keer dat mij gevraagd wordt naar mijn lezing van wat er is gebeurd."

3. Politieambtenaar de heer P1 verklaarde op 7 januari 2005 telefonisch tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman, voor zover van belang voor het onderzoek, het volgende:

"Vóór 22 november 2002, toen verzoeker werd aangehouden wegens vernieling en wegens stalking en bedreiging van zijn ex-partner, wist ik al dat er problemen waren tussen verzoeker en zijn ex-partner. De politie had hier al meerdere keren bemoeienis mee gehad. Zelf had ik nog niet veel met de zaak te maken gehad omdat ik pas sinds een paar maanden bij de politie in D2 werkte.

U vraagt mij of er wat betreft de mogelijke stalking door verzoeker een dossier tegen hem werd opgebouwd of dat hierover op een andere manier intern afspraken waren gemaakt. Bij een strafbaar feit als stalking ligt het voor de hand dat er een dossier wordt opgebouwd, maar ik weet niet of dat hier het geval was in de zin van een apart dossier-X. Wel weet ik dat er inmiddels zoveel incidenten waren geweest dat er voldoende aanleiding was om als er weer iets zou voorvallen, meteen in actie te komen.

Voor wat betreft de precieze reden voor de aanhouding en het tijdpad van de verschillende acties rond de aanhouding wil ik graag volstaan met een verwijzing naar de diverse processen-verbaal die destijds zijn opgemaakt. Die processen-verbaal zijn immers kort na de aanhouding opgemaakt, juist om alles goed vast te leggen, en geven precies weer wat er allemaal is gebeurd. Eigenlijk hebben we destijds alles extra goed vastgelegd omdat we

aanvoelden dat de kans groot was dat deze zaak, op wat voor manier dan ook, een staartje zou krijgen. Deze inschatting is juist gebleken, meerdere leden van de familie X hebben een klacht ingediend.

Op de achtergrond van de zaak speelt mee dat verzoekers vader vroeger een leidinggevende functie had bij de politie in het gebied waar deze zaak speelde. Dat hij is weggegaan, kwam onder meer doordat het contact met politiemedewerkers problematisch verliep. Toen zijn zoon wegens stalking werd aangehouden, werkte de vader nog wel bij de politie in Zeeland, maar in een ander gebied. Inmiddels werkt hij niet meer bij de politie, ik meen dat hij met pensioen is. Voorafgaand aan de aanhouding waren er meerdere 'stalking-incidenten' geweest tussen verzoeker en zijn ex-partner. Bij enkele van die incidenten speelde de vader ook een kleine rol. Er is daarom ook een onderzoek geweest naar de betrokkenheid van de vader. U kunt zich voorstellen dat we vanwege deze achtergrond extra zorgvuldig zijn geweest bij het vastleggen van alle informatie in processen-verbaal en dergelijke. Ik denk ook dat de moeizame verhouding tussen de vader en de politiemedewerkers in het betreffende werkgebied een grote rol speelt in de gedachtevorming van verzoekers.

Wat betreft de klacht dat de politie niet heeft gewacht met de aanhouding tot verzoeksters zoontje in de woning was, wil ik het volgende opmerken. Er is niets gebeurd wat verzoekster niet had kunnen voorkomen. Zij heeft de kans gehad haar zoontje naar binnen te laten gaan, maar heeft hiervan geen gebruik gemaakt. Juist omdat we voorzagen dat er misschien een klacht zou worden ingediend, hebben we 'op kousenvoetjes' geopereerd. We hebben verzoekers op de oprit uitgelegd dat we verzoeker gingen aanhouden en we hebben ons gelegitimeerd. In plaats van dat verzoekster haar zoontje naar binnen bracht, bleef ze buiten staan.

Verder is er geklaagd omdat de aanhouding teveel in de openbaarheid zou hebben plaatsgevonden.

Mijn collega P2 en ik hadden onze auto op ongeveer 100 meter afstand van de woning van verzoekers geparkeerd, omdat we eerst te voet de situatie bij het huis wilden bekijken. Toen we voor de woning langsliepen, kwam verzoekster net met haar zoontje de woning uit en reed verzoeker zijn auto uit de garage. Ze stonden kennelijk op het punt om met zijn drieën te vertrekken, daarom moesten we meteen tot actie overgaan en hebben we verzoeker op dat moment, op de oprit, aangehouden. We hadden dus geen tijd om de auto eerst dichterbij te halen. De woning staat trouwens aan een straat midden in de polder, er zijn maar een paar andere huizen die uitzicht hebben op wat er op de betreffende oprit gebeurt. Op het moment dat verzoeker werd aangehouden waren er volgens mij geen mensen buiten. Het was al donker, dus volgens mij heeft niemand de aanhouding kunnen zien. Toen hij was geboeid begon verzoeker enorm te kermen. Waarschijnlijk zijn er omwonenden die dat hebben gehoord, want toen gingen er wat lichten aan. Als mensen toen alsnog hebben gezien dat verzoeker was aangehouden, lag het dus aan zijn eigen

gedrag. Dat kermen was namelijk nergens voor nodig.

Tijdens de aanhouding stond een tweede politieauto om de hoek geparkeerd, nog wat verder weg dan de auto van P2 en mij. Die auto met twee collega's was bedoeld als back-up. Van verzoeker was bekend dat hij geestelijk vrij labiel was, en dat hij die avond geweld had gebruikt. Verder stond verzoeker wegens eerdere voorvallen niet bepaald als meewerkend bekend. Het is niet ongebruikelijk om een back-up te hebben klaarstaan als je iemand thuis gaat aanhouden, en in dit geval was er zéker aanleiding om een tweede auto vlakbij te hebben. Nadat verzoeker was aangehouden en geboeid, hebben we de collega's gevraagd met hun auto te komen voorrijden. Ze bleken echter in de jeep te zijn, en die is niet geschikt om verdachten te vervoeren, zeker niet als ze tegenstribbelen en/of geboeid zijn. Het is namelijk een tweedeurs auto, met een hoge instap en een klein achterbankje waar nauwelijks beenruimte is. Daarom zijn we toen met verzoeker naar onze eigen auto gelopen. Al met al vind ik niet dat de aanhouding teveel in de openbaarheid heeft plaatsgevonden, of dat verzoeker over een onnodig lange afstand geboeid over straat heeft moeten lopen.

Over het boeien van verzoeker kan ik nog het volgende opmerken. Zoals gezegd, was van verzoeker bekend dat hij labiel was, die avond geweld had gebruikt en zich bij eerdere voorvallen niet meewerkend opstelde. Vanaf het moment dat we verzoeker vertelden dat we hem gingen aanhouden, zag ik een spanningsopbouw bij verzoeker. Dit is op zich een normale reactie. Verzoeker is qua postuur een grote kerel. Om te voorkomen dat we in een ruzie met hem terecht zouden komen, hebben we hem geboeid. Na een aanhouding moet je een verdachte zo spoedig mogelijk voorgeleiden aan een hulpofficier van justitie. Het is niet de bedoeling dat je uitgebreid de tijd neemt om rustig in te schatten hoe de situatie zich zal ontwikkelen. Volgens mij was er onder de gegeven omstandigheden geen andere optie dan verzoeker te boeien. We hebben hem rustig uitgelegd dat we hem gingen boeien in verband met onze en zijn eigen veiligheid tijdens de overbrenging naar het politiebureau, en gezegd dat hij het best kon meewerken. Verzoeker stond op dat moment nog in het autoportier. U houdt mij voor dat het niet is toegestaan standaard handboeien om te leggen voor het transport. Ik weet dat dit niet mag, maar ik vond dat er in dit geval concrete aanleiding was om toch handboeien om te doen. Het ging hierbij om een combinatie van factoren: de aard van de feiten waarvoor verzoeker was aangehouden, zijn verleden (dus dat hij bekend stond als labiel en niet meewerkend) en het feit dat we hem in een gewone surveillanceauto overbrachten naar het politiebureau, dus in een auto zonder tussenschot tussen voor- en achterbank. Op zichzelf bezien vormt het vervoer van een arrestant in een dergelijke auto zonder tussenschot onvoldoende reden om handboeien te gebruiken, je maakt altijd een inschatting. Een oude man die zich rustig gedraagt zou ik bijvoorbeeld niet boeien als ik hem in zo'n surveillanceauto zou vervoeren.

Voorheen heb ik bij een zogenaamde aanhoudingseenheid gewerkt, waardoor ik veel ervaring heb met het boeien van verdachten. Ik heb verzoeker rustig de handboeien omgelegd en ze meteen 'gelocked'. Er was voldoende ruimte over tussen de boeien en de

polsen; de handboeien zaten beslist niet strak om de polsen heen. Verzoeker begon echter met zijn handen te wringen en maakte er een enorm spektakel van. Dat was ook het moment dat hij begon te kermen, wat ik zo straks al noemde. Ik kan me best voorstellen dat hij toen pijn voelde aan zijn polsen, maar dat kwam door zijn eigen gedrag. Als hij zich rustig had gehouden, was er niets aan de hand geweest.

Ik snap niet waarom verzoekster erover heeft geklaagd dat haar niet is verteld waarom haar echtgenoot werd aangehouden. Volgens mij wist ze wel waarvoor hij werd aangehouden. Toen verzoeker werd aangehouden hebben we hem namelijk meegedeeld voor welke feiten dit gebeurde, en we hebben de wetsartikelen er zelfs nog bij genoemd. Verzoekster stond er vlakbij en heeft dus kunnen horen wat we zeiden. Ze was door onze komst in een verwarde toestand geraakt, en ze begon over allerlei details van de ruzie tussen verzoeker en zijn ex-partner. Door dit laatste weet ik eigenlijk wel zeker dat ze wist waarvoor verzoeker werd aangehouden.

Het dichtstbijzijnde politiebureau was in D2 en daar wilden we verzoeker naartoe brengen. Omdat dat bureau niet 's nachts open is, en dat van D3 wel, heb ik volgens mij tegen verzoekster gezegd dat nog niet duidelijk was op welk van de twee politiebureaus verzoeker later zou verblijven, en dat ze later op de avond maar even moest bellen omdat er dan wel duidelijkheid zou zijn. Vervolgens is ze echter heel snel met haar schoonzus - de zus van verzoeker - achter ons aan gekomen naar het politiebureau in D2.

Wat betreft de klacht dat verzoeker tijdens zijn insluiting niet vaak genoeg zou zijn gecontroleerd, wil ik het volgende opmerken. Op het politiebureau in D2 is verzoeker voorgeleid aan de hulpofficier van justitie. Die heeft hem meteen vrij uitgebreid verhoord, langer dan gebruikelijk. Hij deed dit vanwege de eerdergenoemde achtergrond van de zaak, we waren ons er allemaal van bewust dat we zogezegd een 'kruitvat' hadden binnengebracht. Ik kan me niet voorstellen dat verzoeker in D2 lang alleen in een cel of verhoorkamer heeft gezeten. De klacht dat verzoeker na zijn aanhouding - nadat hij had gevraagd om bezoek van een arts en tot hij naar D3 is overgebracht - niet vaak genoeg is gecontroleerd, lijkt me dan ook niet terecht. Ik kan me niet herinneren hoe laat verzoeker precies naar D3 is overgebracht. Vanaf het moment dat hij was overgebracht, was het sowieso niet mijn verantwoordelijkheid om verzoeker te controleren of te laten controleren.

Verzoeker klaagt erover dat de politie hem niet in de gelegenheid heeft gesteld in contact te komen met zijn advocaat. Ik kan hierop alleen maar zeggen dat wij aan onze verplichtingen hebben voldaan. Verzoeker heeft niet om een voorkeursadvocaat gevraagd, daarom is de piketcentrale geïnformeerd over verzoekers insluiting, nadat verzoeker was voorgeleid aan de hulpofficier van justitie. Tijdens de verhoren in het weekeinde heeft verzoeker gezegd dat er nog geen advocaat bij hem langs was geweest. Ik heb toen geantwoord dat de piketadvocaat kennelijk iets anders te doen had, dat hij kennelijk andere prioriteiten had. In het weekeinde komt het wel vaker voor dat de piketadvocaat op zich laat wachten. Verder was het zo dat verzoeker zonder beperkingen in het Huis van

Bewaring Torentijd in Middelburg zat. Hij kon dus gewoon bellen. Voor zover ik weet heeft hij contact gehad met zijn vader. Langs die weg had er dus ook nog een advocaat gewaarschuwd kunnen worden.

U vraagt mij naar de manier waarop verzoeker is verhoord, omdat hij erover heeft geklaagd dat hem suggestieve vragen zijn gesteld en onwaarheden zijn voorgehouden. U houdt mij voor wat verzoeker hierover in zijn klachtbrief heeft geschreven. Ik vind de klacht ook op dit punt niet terecht. Het begrip 'suggestieve vragen' heeft verzoeker volgens mij van zijn vader, kennelijk met de bedoeling het klachtdossier dikker te maken. De vader speelde een kleine rol in een aantal stalkingincidenten, dus het is logisch dat dit ter sprake kwam. We hebben verzoeker met betrekking tot de rol van zijn vader, en ook die van zijn moeder, overigens steeds op zijn verschoningsrecht gewezen. Wat betreft het incident bij de supermarkt: hierover is verzoeker inderdaad gehoord. Wat hij zegt over dat we hem zouden hebben voorgehouden dat een politieambtenaar meereed in de auto van zijn ex-partner is een pertinente leugen; we hebben hem dit niet voorgehouden. Misschien dat verzoeker bepaalde opmerkingen van ons niet goed heeft begrepen. Ik schat namelijk in dat hij verstandelijk gezien functioneert op het niveau van iemand die veertien of vijftien jaar is. Tijdens de verhoren zei verzoeker dat bepaalde dingen die we hem voorhielden, niet waar waren. Hij ontkende dus bepaalde feiten waarvan hij werd verdacht. Hij had tijdens de verhoren geen kritiek op de vragen op zich. De sfeer tijdens de verhoren was ook eigenlijk niet eens slecht of gespannen. Verzoeker leek te beseffen dat hij nu kennelijk wat te ver was gegaan en dat er daarom onderzoek werd gedaan. Ook leek hij het prettig te vinden dat er tijdens de verhoren ruimte was voor zijn kant van het verhaal, want eerder had hij er kritiek op gehad dat we daar geen oog voor hadden. Verzoeker heeft de door hem afgelegde verklaringen bij vol besef ondertekend. In zijn klachtbrief schrijft hij dat hij verklaringen heeft afgelegd omdat hij van mening was dan eerder te worden vrijgelaten. Hij schrijft niet dat de politie hem zou hebben voorgehouden dat hij eerder zou vrijkomen als hij meewerkte. Ik vind dit een duidelijk voorbeeld van verzoekers gedachtewereld, hoe hij zelf een werkelijkheid creëert: hij dént dat hij eerder vrijkomt door mee te werken, werkt daarom mee, en verwijt de politie dan achteraf dat zijn verklaring niet in vrijheid is afgelegd.

Over verzoeksters klacht dat ze niet tijdig is ingelicht over het feit dat haar echtgenoot werd overgebracht van D3 naar Middelburg, kan ik het volgende opmerken. Het politiebureau in D3 is geschikt om arrestanten één nacht te laten verblijven. Als iemand langer vast blijft zitten, wordt hij overgebracht naar het Huis van Bewaring in Middelburg. Mensen die naar het Huis van Bewaring moeten, worden door de politie aangemeld bij de parketpolitie. Die verzorgen de overbrenging. Het is vooraf niet precies aan te geven hoe laat de parketpolitie iemand komt ophalen. Het is daardoor mogelijk dat verzoekster wel is gebeld om te zeggen dat haar echtgenoot naar Middelburg zou worden overgebracht, maar dat ze op dat moment al onderweg was naar D3. Indien nodig, vragen we de partner van een arrestant om kleding en verzorgingspullen te komen brengen. Als verzoekster in D3

spullen voor verzoeker wilde afgeven terwijl hij inmiddels in Middelburg zat, had de politie deze spullen naar Middelburg kunnen brengen. Dat gebeurt wel vaker. Ik begrijp haar probleem dus niet.

Over de klachten van verzoekster dat is geweigerd haar aangifte en klacht op te nemen, kan ik niets zinnigs zeggen omdat ik hier niet bij betrokken ben geweest."

4. Voor zover van belang voor het onderzoek verklaarde politieambtenaar de heer P3 op 12 januari 2005 telefonisch het volgende tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman:

"Op 22 november 2002 was ik de dienstdoende hulpofficier van justitie in het werkgebied waar de aanhouding van verzoeker heeft plaatsgevonden. Ik heb besloten dat verzoeker moest worden aangehouden. Ook heb ik een machtiging tot binnentreden in verzoekers woning afgegeven, voor het geval verzoeker thuis bleek te zijn en de politie niet wilde binnenlaten.

U vraagt mij te vertellen over welke informatie ik beschikte toen ik besloot tot de aanhouding van verzoeker, en u vraagt mij naar de voorgeschiedenis van de zaak. Sinds 1 november 2002 ben ik werkzaam in het betreffende gebied, daarvoor werkte ik al wel bij het regionale politiekorps Zeeland, maar in een ander gebied. Toen verzoeker werd aangehouden, werkte ik dus pas drie weken in het betreffende gebied. Verzoekers vader heeft vroeger een leidinggevende functie gehad bij de politie in het betreffende gebied. Er zijn toen problemen geweest tussen hem en het personeel. Ik had daar uit de verte wel eens iets over gehoord. Op het moment dat verzoeker werd aangehouden, werkte zijn vader nog wel bij de politie in Zeeland, maar in een ander gebied. Veel van de politiemensen die nu nog in het gebied werken waar verzoeker is aangehouden, hebben vroeger gewerkt onder verzoekers vader. Mede daardoor is de hele zaak nogal beladen. Ik ben blij dat ik wel onbevangen tegenover de zaak stond toen ik op 22 november 2002 moest beslissen welke actie er moest worden ondernomen.

Voor zover ik mij kan herinneren, kwam er die dag een telefonische melding binnen van verzoekers ex-partner dat hij haar in D1 had klemgereden en bedreigd. Twee politieambtenaren, de heren P2 en P1, zijn ter plaatse gegaan en hebben met de ex-partner gesproken. Verzoeker was daar toen al niet meer. Van klemrijden bleek niet echt sprake te zijn geweest, maar volgens verzoekers ex-partner had hij haar wel bedreigd en een deuk in haar auto getrapt. P2 en P1 hebben die deuk ook geconstateerd. Nadat ze met de ex-partner hadden gesproken, kwamen P2 en P1 naar het politiebureau om de zaak met mij te bespreken. Op dat moment hoorde ik voor het eerst van de voorgeschiedenis wat betreft eerdere incidenten tussen verzoeker en zijn ex-partner. Toen ik verzoekers achternaam hoorde, wist ik wel meteen dat het om de zoon ging van de politieambtenaar die daar eerder een leidinggevende functie had gehad. Ik heb alle informatie die op dat moment voorhanden was onbevangen, met de 'helikopter-view' van

een hulpofficier van justitie, beoordeeld en besloten dat verzoeker op heterdaad moest worden aangehouden op verdenking van vernieling, bedreiging en stalking van zijn ex-partner.

In de drie voorafgaande weken dat ik in dat werkgebied werkzaam was, was er geen sprake van dat verzoeker buiten heterdaad moest worden aangehouden wegens stalking. Voor zover ik mij kan herinneren is in die drie weken de stalking-zaak überhaupt niet ter sprake gekomen.

Nadat verzoeker door P2 en P1 op het politiebureau in D2 was binnengebracht, is hij aan mij voorgeleid en heb ik hem in verzekering gesteld omdat er nog nader onderzoek moest worden gedaan. Er moesten bijvoorbeeld nog getuigen worden gehoord. Met dit verdere onderzoek heb ik inhoudelijk geen bemoeienis gehad. Toen verzoeker nog in D2 op het politiebureau was, is hij door een arts bezocht. Later die avond is hij voor de nacht overgebracht naar het politiebureau in D3. Het politiebureau in D2 is namelijk niet 24 uur per dag open.

Ik kan mij herinneren dat verzoekers echtgenote vlak na de aanhouding naar het politiebureau in D2 is gekomen, maar ik heb haar toen niet gesproken. Volgens mij heb ik haar ook in de dagen daarna niet gesproken. Wel heb ik verzoekers vader gesproken. Ik heb hem zakelijk een aantal dingen meegedeeld: dat verzoeker in verzekering was gesteld, dat hij naar het Huis van Bewaring in Middelburg zou worden overgebracht en dat er een arts was langs geweest op het politiebureau.

Ook achteraf sta ik nog voor de volle 100 % achter de beslissingen die ik destijds heb genomen. Ik vind het dan ook vervelend dat de klachtencommissie en korpsbeheerder eerder hebben geoordeeld dat de inverzekeringstelling niet voldeed aan de eis van proportionaliteit. Volgens mij was aan de wettelijke eisen voor inverzekeringstelling voldaan. Proportionaliteit staat niet als criterium genoemd in het Wetboek van Strafvordering."

5. Politieambtenaar mevrouw P4 verklaarde, voor zover van belang voor het onderzoek, op 19 januari 2005 telefonisch het volgende tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman:

"Van de aanhouding van verzoeker op 22 november 2002 kan ik mij niet veel meer herinneren. Ik was als back-up ter plaatse, maar heb verder geen bemoeienis gehad met de zaak. Ik zal u vertellen wat ik nog weet.

Er was een melding binnengekomen van de ex-partner van verzoeker. Ik geloof dat hij iets had vernield. Twee collega's, de heren P2 en P1, zijn naar de ex-partner toegegaan. Intussen zijn mijn collega de heer P5 en ik naar verzoekers woning gereden. We wisten wie hij was. Toen we langs zijn woning reden, zagen we dat verzoeker thuis was. We

hebben onze auto een stukje verderop geparkeerd en hebben postgevat om te kijken of hij niet wegging. Toen P2 en P1 ter plaatse kwamen om verzoeker aan te houden, hebben we even overlegd op de hoek van de straat. P2 en P1 zijn hierna naar de woning gegaan, terwijl P5 en ik in onze auto bleven wachten, met de ramen open. Onze aanwezigheid was bedoeld als back-up voor het geval de situatie uit de hand zou lopen. Het was donker waardoor we weinig konden zien. Op een gegeven moment zijn we richting de woning gelopen. Het is lastig om afstanden goed te schatten, maar ik denk dat het om een afstand van ongeveer 200 meter ging. Terwijl ik naar de woning liep, hoorde ik dat verzoeker op boze toon in gesprek was met P2 en P1, maar ik heb niet verstaan wat er werd gezegd. Ik was op dat moment namelijk telefonisch in gesprek. Ik heb niet gehoord of verzoekster vroeg om met de aanhouding te wachten tot haar zoontje in de woning was. Als ze dit inderdaad gezegd heeft, is dit waarschijnlijk gebeurd voordat ik bij de woning was.

Toen we bij de woning aankwamen, was verzoeker al aangehouden en geboeid. P2 en P1 hebben hem lopend over straat naar hun auto gevoerd. Ik schat dat hun auto op ongeveer 100 meter afstand stond geparkeerd. Ik weet niet waarom ze de auto niet voor de deur hadden neergezet. Terwijl verzoeker naar de auto werd gebracht, was hij flink op de politie aan het schelden. Hij deed dit met nogal veel volume. Het kan zijn dat buurtbewoners dit hebben gehoord en daardoor hebben gekeken wat er aan de hand was, maar het is me niet opgevallen of er inderdaad mensen waren die de aanhouding hebben gezien. De aanhouding is op zich geen openbare vertoning geweest, vind ik. Als er al toeschouwers waren, kwam dit door verzoekers eigen luidruchtige gedrag.

Ik kan me niet herinneren of verzoekster vragen heeft gesteld over de reden van verzoekers aanhouding of over de plaats waar hij naartoe werd gebracht. Ik weet ook niet zeker of ik hierover iets tegen verzoekster heb gezegd, maar eigenlijk denk ik niet dat dit het geval was."

6. Op 27 januari 2005 verklaarde politieambtenaar de heer P2, voor zover van belang voor het onderzoek, het volgende tegenover twee medewerksters van het Bureau Nationale ombudsman:

"U zegt mij dat u de klacht zo meteen puntsgewijs met mij zal langslopen, maar dat u mij eerst vraagt iets te vertellen over de voorgeschiedenis wat betreft de langlopende ruzie tussen verzoeker en zijn ex-vriendin. Ook wilt u weten of het feit dat verzoekers vader vroeger een leidinggevende functie had in het betreffende werkgebied een rol heeft gespeeld in deze zaak.

Toen verzoeker werd aangehouden werkte ik net een maand in D2. Eerder werkte ik in D3, dus wel in hetzelfde district. Omdat ik nieuw was in D2, wist ik niet veel van de ruzie tussen verzoeker en zijn ex-vriendin. Voor mijn collega P1 gold trouwens hetzelfde, ook hij werkte pas kort in D2. Volgens mij is de zaak in de weken voor de aanhouding wel eens ter sprake gekomen in een briefing, maar verder had ik er nog niet mee te maken gehad. Ik

was er wel van op de hoogte dat er een conflict speelde tussen verzoeker en zijn ex-vriendin, dat er over en weer aangiftes waren gedaan en dat verzoekers vader er ook bij betrokken was geweest.

Verzoekers vader is niet zo lang voor het voorval weggegaan bij het district. Ik weet dat veel collega's die al langer in D2 werken vroeger problemen met hem hebben gehad. Je kan wel zeggen dat het zijn sporen heeft achtergelaten. Ik heb verzoekers vader nooit als direct leidinggevende gehad. Wel heb ik in het verleden, toen ik in D3 werkte, terloops met hem te maken gehad als hij officier van dienst was.

Op 22 november 2002 kwam er een telefonische melding binnen van verzoekers ex-vriendin, mevrouw M. Mijn collega P1 en ik hadden dienst en gingen op de melding af. Het was toeval dat juist P1 en ik, die allebei geen 'verleden' hadden met verzoeker of zijn vader, op die melding afgingen. We hebben met mevrouw M. gesproken en zijn teruggegaan naar het politiebureau in D2 om te overleggen met de officier van dienst, de heer P3. Hij heeft besloten dat we verzoeker moesten aanhouden voor bedreiging, vernieling en stalking. Hij werd ook voor stalking aangehouden omdat bleek dat mevrouw M. in het verleden ook al had gemeld dat hij haar regelmatig lastigviel.

U houdt mij voor dat verzoeker het er niet mee eens is dat hij wél is aangehouden maar mevrouw M. nooit, terwijl hij tegen haar ook aangifte had gedaan. Volgens u heeft verzoeker de indruk dat de politie partijdig was. Hierop kan ik het volgende zeggen. Uit de voorgeschiedenis bleek dat wanneer mevrouw M. aangifte deed, het meestal ging om een zaak waarvoor aanhouding buiten heterdaad niet mogelijk was. Verzoeker deed dan meestal meteen een tegen-aangifte, waarna de aangiftes tegen elkaar werden 'weggepoetst'. Na verzoekers aanhouding heb ik mij in de voorgeschiedenis verdiept, en toen kwam ik erachter dat dit gebeurde. Ik kreeg de indruk dat verzoeker expres tegen-aangifte deed omdat hij wist dat in dit soort gevallen de aangiftes van beide partijen vaak worden geseponeerd. Dit soort zaken is ook lastig voor justitie. Ik vond dat er wat aan de situatie moest worden gedaan, anders zou het blijven voortslepen. Achteraf bezien kan je zeggen dat verzoekers aanhouding een positief effect heeft gehad. Tijdens één van de verhoren zei hij dat hij zich voortaan rustig zou houden, en dat is ook gebeurd. Voor zover ik weet zijn er geen meldingen meer geweest van problemen tussen verzoeker en zijn ex-vriendin.

U vraagt mij of het feit dat verzoekers vader bij de politie werkte een rol speelde bij de aanhouding. In je achterhoofd hou je er wel rekening mee, in de zin dat je nog wat alerter bent dan anders.

U loopt met mij nu de verschillende klachtonderdelen langs.

Wat betreft de klacht over de aanhouding: zoals ik al zei, is deze beslissing genomen door hulpofficier van justitie P3. Ook als er geen voorgeschiedenis was geweest, zou verzoeker

toen zijn aangehouden wegens bedreiging. In dit geval is ervoor gekozen verzoeker op heterdaad aan te houden. We hebben hem niet uitgenodigd om op een later moment langs te komen op het politiebureau voor het afleggen van een verklaring, omdat zijn vader zich anders zeker met de zaak zou hebben bemoeid. Dat wilden we voorkomen, daarom mocht verzoeker tijdens zijn aanhouding ook niet zijn vader bellen. Hij wilde namelijk meteen zijn vader bellen, maar dat hebben we verhinderd.

In voorgaande zaken was er net zo min reden om mevrouw M. aan te houden, als dat er reden was om verzoeker aan te houden. In de gevallen dat verzoeker aangifte deed, is mevrouw M. overigens wel steeds als verdachte gehoord. Daar is dus ook een dossier van gemaakt, alles is steeds keurig vastgelegd. In die zin kan je niet zeggen dat de politie partijdig is opgetreden.

Verzoekster klaagt erover dat de politie haar verzoek om tijdens de aanhouding eerst haar zoontje naar binnen te mogen brengen, heeft genegeerd. Volgens haar heb ik of mijn collega P1 gezegd dat we zouden wachten, maar zijn we toch meteen verder gegaan met de aanhouding van verzoeker. Ik kan mij niet meer herinneren of verzoekster ons heeft gevraagd even te wachten, we hadden onze aandacht natuurlijk meer bij verzoeker. Verzoekster had trouwens op ieder moment haar zoontje naar binnen kunnen brengen, zij werd immers niet aangehouden. Ze heeft er zelf voor gekozen om buiten te blijven in plaats van meteen haar kind binnen te brengen.

Wat betreft de klacht dat de aanhouding teveel in de openbaarheid zou hebben plaatsgevonden, wil ik het volgende verklaren. Verzoekers toenmalige woning staat in een klein gehucht. Ik schat dat er in totaal misschien tien woningen staan. Het was toeval dat we verzoeker buiten hebben aangehouden. Als hij niet net met zijn auto de garage zou zijn komen uitrijden, zouden we hebben aangebeld en hem in zijn woning hebben aangehouden. Uit tactisch oogpunt hadden we onze auto niet pal voor de woning maar een stukje verderop, om de hoek, neergezet, omdat we niet wilden dat verzoeker in de gaten had dat we voor hem kwamen. In dat geval zou hij waarschijnlijk zijn vader hebben gebeld, en dit zou de hele gang van zaken hebben verstoord. We wilden zaken doen met verzoeker, niet met zijn vader. Ik kan mij niet herinneren dat er mensen stonden te kijken toen we verzoeker aanhielden. Het kunnen er in elk geval niet veel zijn geweest. Als verzoeker zegt dat de hele buurt was uitgelopen, klopt dat dus niet. Overigens was het zo dat verzoeker zelf een spektakel maakte van zijn aanhouding doordat hij begon te roepen en schreeuwen zodra hij doorhad dat er iets ging gebeuren. We hebben verzoeker met zijn tweeën lopend naar de auto gebracht, omdat hij aan het duwen en trekken was. Daardoor was het ook geen optie dat één van ons tweeën de auto alsnog voor de woning zou rijden.

Er waren nog twee collega's in de buurt als back-up. Ik kan me niet herinneren dat zij ons nog daadwerkelijk bij de aanhouding hebben geassisteerd. De rol van die collega's was als volgt: toen P1 en ik bij mevrouw M. waren, vertelde zij dat verzoeker terug naar huis zou zijn gegaan. Onze collega's hebben toen gekeken of hij thuis was en van een afstandje in

de gaten gehouden of hij niet wegging. Die collega's kenden die buurt beter dan wij, omdat zij daar al langer werkten. Dat laatste was ook meteen de reden dat niet zij, maar P1 en ik de aanhouding hebben verricht. Door de hele voorgeschiedenis is er bewust voor gekozen dat P1 en ik, die niet eerder met verzoeker te maken hadden gehad en dus onbevooroordeeld waren, verzoeker gingen aanhouden.

Volgens verzoekster hebben mijn collega's en ik direct na de aanhouding van haar echtgenoot niet haar vragen beantwoord. Eerlijk gezegd kan ik mij hier niets van herinneren, ik weet niet meer wat verzoekster destijds gezegd of gevraagd heeft. Ook kan ik mij niet meer voor de geest halen hoe verzoekster zich toen gedroeg, dus of ze bijvoorbeeld rustig of overstuur was. Het is me vooral bijgebleven dat hij, verzoeker dus, er zo'n spektakel van maakte. Op het moment dat we hem aanhielden, hebben we hem in algemene termen gezegd waarvoor hij werd aangehouden. We wilden pas op het politiebureau uitgebreider met hem praten. Dit is de normale gang van zaken bij een aanhouding, je wilt de verdachte zo snel mogelijk van de straat hebben. Ik weet niet meer of verzoekster heeft kunnen horen wat wij tegen verzoeker hebben gezegd over de reden van zijn aanhouding. Voor zover ik het mij kan herinneren stond zij er niet pal naast.

Verzoeker klaagt erover dat we hem hebben geboeid voordat hij naar het politiebureau werd overgebracht. Destijds hebben P1 en ik het gebruik van de handboeien al in een rapportage vastgelegd. U houdt mij voor dat het standaard gebruik van handboeien niet is toegestaan. Mijn antwoord hierop is: het was ook geen standaard verdachte. Voordat we verzoeker gingen aanhouden, had ik al begrepen, ik meen onder meer uit een briefing, dat verzoeker een onberekenbaar persoon is met een kort lontje. Daarom wisten we eigenlijk van tevoren al dat we hem gingen boeien. De redenen voor het boeien lagen in het gedrag van de verdachte. Op het moment dat we verzoeker aanhielden, werden onze vermoedens alleen maar bevestigd. Je zag meteen een spanningsopbouw bij hem. Je neemt zo'n beslissing om te boeien natuurlijk ook heel snel, je denkt er niet eerst lang over na. Hoewel hij zich niet echt heeft verzet, wilde verzoeker duidelijk niet graag meegaan. Als we in een andere auto waren geweest, hadden we verzoeker misschien niet geboeid. Onze surveillanceauto had echter geen tussenschot, daarom was het te gevaarlijk om verzoeker op dat moment niet te boeien. Sommige mensen zijn bij hun aanhouding meteen bereidwillig om mee te werken, die stappen rustig in de auto om mee te gaan. Bij verzoeker was hier geen sprake van. Volgens u heeft verzoeker geschreven dat er door mij of P1 over het boeien zoiets gezegd is als 'we moeten wel, want je laat ons een beetje schrikken en daar houden wij niet van'. Het zou best kunnen dat we zoiets hebben gezegd, want hij liet ons inderdaad schrikken door zijn gedrag. Toen we hem hadden aangehouden, wilde hij namelijk iets uit zijn auto pakken, maar dat was volgens ons niet nodig. Toen hebben we hem de handboeien omgedaan. Volgens u vraagt verzoeker zich af waarom hij toen wél is geboeid, en later, bij de overbrenging naar D3 en de volgende dag toen hij naar Middelburg werd gebracht, niet. Omdat ik er niet bij was toen hij naar D3 en Middelburg werd gebracht, weet ik niet waarom hij later niet weer is geboeid. Misschien

werd hij toen in een ander soort voertuig vervoerd.

Dan mijn reactie op verzoekers klacht dat hij tijdens zijn insluiting niet vaak genoeg is gecontroleerd. U zegt mij dat verzoeker volgens de stukken tegen half acht 's avonds op het politiebureau is binnengebracht, en dat de GGD-arts rond 22.15 uur arriveerde. U vraagt mij of verzoeker in de tussentijd alleen is geweest en in welke ruimte hij verbleef. Ik denk dat verzoeker in de verhoorkamer en in de ophoudkamer heeft gezeten. Omdat we hem in die tijd ook hebben verhoord, kan hij niet lang alleen hebben gezeten. Het politiebureau in D2 is klein. Op het moment dat verzoeker alleen in de ophoudkamer zou hebben gezeten, zou hij nog steeds direct contact met ons hebben gehad. Er is in D2 geen aparte arrestantenverzorger.

Volgens mij is verzoeker vrij snel nadat de GGD-arts was vertrokken, naar D3 overgebracht. Vanaf dat moment heb ik, behalve tijdens het verhoor op zondag, niet meer met verzoeker te maken gehad. Op vrijdagavond heeft de GGD-arts voorgeschreven dat verzoeker elk uur moest worden gecontroleerd. Ik weet niet of dit voorschrift op zaterdag en zondag ook nog gold.

Op het controleren van een arrestant buiten een bureau heeft de politie geen invloed meer.

Verder wilt u mijn reactie op verzoekers klacht dat hij niet in de gelegenheid is gesteld om in contact te komen met zijn advocaat. Ik denk niet dat het de politie kan worden verweten dat er geen advocaat is langs geweest. Verzoeker is op vrijdagavond in verzekering gesteld. Als in ons computersysteem het formulier voor de inverzekeringstelling is gemaakt, wordt meteen elektronisch een bericht verzonden naar de meldkamer, de piketdienst en de reclassering. De piketdienst is dus vrijdagavond ingelicht over de inverzekeringstelling van verzoeker. Toen P1 en ik verzoeker op zondag gingen verhoren, zag ik meteen dat er nog geen advocaat was langs geweest. Er was namelijk geen stelbriefje aanwezig. Toen verzoeker bevestigde dat hij nog geen advocaat had gezien, heb ik via de meldkamer geïnformeerd wat er aan de hand was. De meldkamer kreeg toen van de piketdienst te horen aan welke piketadvocaat de melding eerder was doorgegeven. Wij hebben toen zelf geprobeerd die advocaat te bellen, maar we konden hem niet bereiken. Ik vind dat onze verplichting hiermee ophield. Een verdachte heeft recht op bijstand van een advocaat, maar in dit geval konden wij er niets aan doen dat de piketadvocaat niet is gekomen.

In verband met verzoekers klacht dat hem tijdens de verhoren suggestieve vragen zijn gesteld en onwaarheden zijn voorgehouden, vraagt u mij naar de sfeer tijdens het verhoor en de gemoedstoestand van verzoeker. Samen met P1 heb ik verzoeker op vrijdagavond en op zondag verhoord. Op zaterdag is verzoeker door P1 en een andere collega verhoord. Ik weet niet meer precies hoe verzoeker zich tijdens de verhoren gedroeg, dat staat me niet meer helder voor de geest. Wat ik me wel herinner, is dat verzoeker duidelijk niet had verwacht dat het ooit zo ver zou komen dat de politie hem zou aanhouden en dat

hij een paar dagen moest vastzitten. Volgens u vond de GGD-arts verzoeker labiel. Ik kan mij niet herinneren of verzoeker op mij een labiele indruk maakte.

Tijdens de verhoren heb ik mij gewoon zakelijk opgesteld. Ik ben niet altijd even vriendelijk, maar dat hoeft ook niet tijdens een verhoor. Voor het verhoor op zondag hadden P1 en ik een verhoorplan gemaakt naar aanleiding van hetgeen verzoeker de dagen ervoor had verklaard. Er was niet echt een taakverdeling tijdens de verhoren. Je zet van tevoren op een rijtje wat je wilt weten, en bij het stellen van de vragen wissel je elkaar af. Ik kan mij niet voorstellen wat verzoeker bedoelt als hij zegt dat we hem suggestieve vragen stelden. We hebben verzoeker natuurlijk geconfronteerd met tegenstrijdigheden, we hebben feiten gecontroleerd bij hem. Misschien zag hij dit als suggestief. Ik vond dat hij erg in de slachtofferrol zat. Of hij uit zichzelf veel vertelde weet ik niet meer, maar hij lag volgens mij niet erg dwars tijdens de verhoren. U vraagt mij of verzoeker de gang van zaken begreep en of hij begreep in welke positie hij verkeerde. Ik zou verzoeker als volgt willen omschrijven: hij is sluw, heeft een soort boerenslimheid. Hij weet precies hoe ver hij kan gaan.

U houdt mij nu de opmerkingen uit verzoekers klachtbrief voor die over het verhoor gaan. We zouden vragen hebben gesteld over het tegen zijn vader ingestelde strafrechtelijk onderzoek. Eerlijk gezegd weet ik niet precies wat er heeft gespeeld rond zijn vader, ik weet niet of er een strafrechtelijk onderzoek is geweest, of dat bijvoorbeeld interne zaken zich er mee heeft bemoeid. Het enige dat ik weet is dat als verzoeker problemen had, hij meteen zijn vader erbij haalde. Verder zouden we van verzoeker een belastende verklaring tegen zijn moeder hebben willen krijgen. Ik kan me niets herinneren dat hierop betrekking zou kunnen hebben. Ik weet dus niet waarop verzoeker doelt. Tijdens de verhoren zijn niet alleen het incident van 22 november 2002 maar ook incidenten uit het verleden de revue gepasseerd. Het betrof alleen incidenten die belangrijk waren voor deze zaak. Misschien dat verzoeker hierop doelt, maar dan weet ik nog niet wat hij precies bedoelt. Ook zouden we hebben gesuggereerd dat in de auto van mevrouw M. een politieambtenaar was meegereden toen verzoeker met zijn echtgenote en zijn zus stond te praten bij een supermarkt in D2. Ik kan mij hier niets bij voorstellen, dat we zoiets zouden hebben gesuggereerd. Als verzoeker vindt dat hij zijn verklaringen niet in vrijheid heeft afgelegd, zeg ik dit: we hebben hem nimmer beloftes of iets dergelijks gedaan. We hebben dus niet gezegd dat hij eerder zou vrijkomen als hij zou meewerken. De beslissing om verzoeker vrij te laten, was aan de officier van justitie.

Dan de klacht van verzoekster dat zij niet was ingelicht over het feit dat verzoeker werd overgebracht van het politiebureau in D3 naar het politiecellencomplex in Huis van Bewaring Torentijd in Middelburg. Ik heb daar niets mee te maken gehad. In het algemeen kan ik wel zeggen dat het niet gebruikelijk is dat de politie uit zichzelf een echtgenote inlicht over een dergelijke overbrenging. Het gaat ten slotte om volwassen mensen die ook zelf navraag kunnen doen. Ik denk trouwens dat verzoeker in D3 zal zijn opgehaald door de parketpolitie. Die geven van tevoren niet aan hoe laat ze iemand komen halen, maar

staan ineens voor de deur. In beginsel worden alle arrestanten in de regio Zeeland die langer dan een paar uur vastzitten, overgebracht naar Torentijd. Er is daar een nieuwe vleugel met politiecellen. De verblijfsomstandigheden zijn daar veel beter dan in de cellen op de politiebureaus.

Verzoekster klaagt erover dat de politie op 23 november 2002 weigerde haar klacht en haar aangifte op te nemen. Ik weet niet wie haar destijds te woord heeft gestaan en wat er precies is gebeurd. Ik was er in ieder geval niet bij.

Wat betreft de afhandeling van de klachten van verzoekers: ik ben bij de hoorzitting van de klachtencommissie geweest. Daarvoor en daarna is mij nooit gevraagd naar mijn lezing van de gebeurtenissen. Ik heb naar aanleiding van de klacht dus ook geen rapportage of iets dergelijks opgemaakt.

De uitslag van de interne klachtprocedure heb ik trouwens pas enkele weken geleden via mijn directe chef gehoord. Ik wist ook niet dat verzoeker destijds aangifte van mishandeling had gedaan tegen P1 en mij, dat deze aangifte was geseponeerd en dat het gerechtshof in Den Haag zich inmiddels over de zaak heeft gebogen. Ik heb dit pas kort geleden vernomen, door de stukken die ik van de Nationale ombudsman kreeg toegestuurd over het onderzoek naar de klacht van verzoekers."

f. Reactie verzoekers

1. Op 2 maart 2005 deelde verzoekster telefonisch mee dat zij op 23 november 2002 's ochtends naar het politiebureau in D2 had gebeld. Verzoeker bleek toen al te zijn overgebracht naar D3. Verzoekster is hierop naar D3 gegaan om kleding en nog wat andere spullen voor verzoeker af te geven. Toen zij daar kwam, bleek verzoeker inmiddels naar Middelburg te zijn gebracht. Zij mocht geen spullen voor verzoeker achterlaten, ze moest het zelf maar naar Middelburg brengen. Uiteindelijk heeft verzoeker drie dagen in dezelfde kleding gelopen terwijl hij vastzat, aldus verzoekster.

2. Bij brief van 20 maart 2005 reageerden verzoekers als volgt op het standpunt van de korpsbeheerder en op de verklaringen van de zes betrokken politieambtenaren:

"M.b.t. tot de insluitingcontrole voorgeschreven door de GGD-arts gold de controle niet alleen de vrijdag maar ook voor de dagen daarna de zaterdag en de zondag. Op het schrijven van de GGD-arts D. staat vermeld dat de gegevens dienen te worden overgedragen aan de GGD-arts van het huis van bewaring Torentijd. De politie Zeeland heeft een vleugel in het huis van bewaring ingericht als politiecellen. De verantwoordelijkheid voor het insluiten en daaraan gebonden regels blijft bij de politie Zeeland.

Mijn echtgenote mevr. Y is op 23 november 2002 naar het politiebureau te D3 gereden om daar de benodigde kleding af te geven en aangifte c.q. klacht te doen. Mijn echtgenote

weet geen naam van de politieambtenaar die haar te woord heeft gestaan. Het betrof een oudere politieman. Door de meldkamer van de politie Zeeland te Middelburg wordt het publiek gedurende de avonduren en weekenden voor het doen van aangifte verwezen naar het 24-uurs bureau te D3. Dit gezien het feit dat alle overige politiebureaus in (...) gedurende die perioden gesloten zijn voor het publiek. Het is dan ook vreemd dat ongeveer 25 kilometer gereden moet worden om een aangifte te doen en vervolgens ter plaatse zijnde verwezen wordt naar de eerstkomende werkdag zonder dat daarbij verwezen wordt naar de mogelijke redenen daarvan. (...)

In het proces-verbaal van verhoor voor inverzekeringstelling door de hulpofficier van justitie staat een opmerking van de verbalisant, nl.: het insluiten in een politiecel in het bureau van D3 voor de nacht van 22 op 23 december 2002 heeft plaatsgevonden omdat het transport van verdachte naar het politiecellencomplex Torentijd te Middelburg in de avond van 22 november 2002 niet kon plaatsvinden omdat de parketpolitie niet in staat was om dit transport uit te voeren.

De genoemde reden lijkt mij het zoeken naar een reden om het een en ander te verantwoorden. Het transport op 23 november 2002 is namelijk ook niet gedaan door de parketpolitie maar door personeel van de politie van het district (...).

Blijkens het formulier van de Meld- en Informatiecentrum van de politie Zeeland is de raadsman op 22 november 2002 te 21.45 uur via Piket-Den Haag gewaarschuwd. Ik wijs erop dat tussen het tijdstip van inverzekeringstelling, zijnde 21.00 uur en het waarschuwen van de raadsman 45 minuten is gelegen.

Uit het dossier blijkt verder dat de politie Zeeland slechts getuigen heeft gehoord die konden getuigen voor mijn ex-vriendin en heeft nagelaten getuigen te horen die de verklaring van mij als verdachte konden ondersteunen. Naar mijn mening is hier sprake van een eenzijdige benadering, waarbij het geheel wel erg sterk riekt naar partijdigheid. Naar mijn mening is een proces-verbaal geen verhaal maar een relaas van feiten en/of omstandigheden om de waarheid boven tafel te krijgen.(...)

Verklaring P2.

De betrokken ambtenaar verklaart kort voor het gebeurde in D2 werkzaam te zijn en niet veel van de ruzie tussen verzoeker en zijn ex-vriendin wist. Hij verklaart verder dat volgens hem de zaak wel eens in een briefing ter sprake was gekomen, maar er verder nog niet mee te maken had gehad. De verklaringen wijzen er naar mijn mening op dat het steeds om summiere informatie ging, waaruit naar mijn mening geen informatie kon worden gehaald m.b.t. het feit dat ik als verdachte geboeid moest worden afgevoerd.

Verder zegt hij in zijn verklaring dat het toeval was dat juist hij en zijn collega die geen van beiden een verleden hadden met mij of mijn vader op de melding afgingen. Onder aan

bladzijde 2 van zijn verklaring spreekt hij dat weer tegen door te verklaren dat er bewust voor gekozen is dat hij en zijn collega die niet eerder met mij te maken hebben gehad, mij gingen aanhouden. Toch merkwaardig dergelijke uitspraken in een verklaring. Hieruit blijkt des te meer de betrouwbaarheid van de betrokken politieambtenaren.

In zijn verklaring zegt hij vervolgens dat het niet had uitgemaakt als er geen voorgeschiedenis was geweest. Er is gekozen voor aanhouding op heterdaad omdat anders mijn vader zich met de zaak had bemoeid. Een rare uitspraak, want het maakt volgens mij niets uit. Mijn vader had ook nu zich met de zaak kunnen bemoeien. Uit alles blijkt in het verhaal dat mijn vader bij de ambtenaren een toch wel diepe indruk heeft achtergelaten. Dit alles is naar mijn mening terug te brengen naar de periode dat mijn vader chef was van de eenheid D2 en de aldaar dienstdoende ambtenaren toentertijd er alles aan gedaan hebben om mijn vader weg te pesten door het afleggen van allerlei valse verklaringen. Ik kan mij nog levendig herinneren dat het interne onderzoek naar de werkwijze van mijn vader hem toen volledig van alle blaam heeft gezuiverd, hetgeen blijkt bij het onder hem werkend personeel nooit is geaccepteerd.

Verder zegt hij dat hij zich niet meer kan herinneren of mijn echtgenote heeft gevraagd even te wachten met de aanhouding omdat haar zoontje ook buiten stond.

Ook m.b.t. de openbaarheid van de aanhouding komt in zijn verklaring mijn vader weer om de hoek kijken. Nogmaals wijs ik erop dat die naam als een rode draad door het gebeuren gaat. Ook hier blijkt dat hij zich niet erg veel meer kan herinneren, want hij kan zich niet meer voor de geest halen of er mensen stonden te kijken. Maar wel is hij stellig in zijn uitspraak dat de buurt niet was uitgelopen.

Zij hebben met zijn tweeën mij lopend naar de auto gebracht zegt hij, terwijl hij zich ook weer niet kan herinneren of de andere twee collega's bij de aanhouding hebben geassisteerd.

Hij kan zich ook niet meer herinneren of mijn vrouw vragen aan hen heeft gesteld. Hij weet vervolgens ook niet meer of mijn echtgenote iets heeft kunnen horen van hetgeen tegen mij is gezegd. Hij kan zich nog vaag herinneren dat mijn vrouw er niet dicht bij stond. Naar mijn mening kan je hieruit afleiden dat zij onmogelijk het gesprek heeft kunnen volgen.

Verder doet hij de uitspraak dat van tevoren al vaststond dat zij mij zouden boeien, terwijl hij tevens de uitspraak doet als we met een andere auto waren geweest hadden wij hem misschien niet geboeid. Verder verklaart hij op de vraag waarom ik niet geboeid ben geweest bij de overbrenging naar D3 en Middelburg, dat hij daar niet bij is geweest. Een feit ver van de waarheid. Ik ben van D2 naar D3 vervoerd door dezelfde twee politieambtenaren die mij hebben aangehouden. Uit het formulier van insluiting die dag om 22.28 uur blijkt dat overduidelijk. Hier wordt dezelfde naam gebruikt nl. dhr. P2. Ook hieruit blijkt de onbetrouwbaarheid van de betrokken verklaring.

M.b.t. het controleren tijdens mijn insluiting is de betrokken ambtenaar niet erg zeker van zichzelf, hetgeen blijkt uit de uitspraak van betrokkene ik denk dat verzoeker in de verhoorkamer of in de ophoudkamer heeft gezeten. In die periode heb ik vanaf 19.30 uur tot 22.15 uur veelvuldig alleen gezeten zonder controle. Van een direct contact is geen sprake, omdat het een afgesloten ruimte betrof waar contact alleen mogelijk was na het drukken op een in de ruimte aanwezige bel. Verder zegt hij dat de politie geen invloed meer heeft als een arrestant buiten het bureau is. Betrokkene dient mijns inziens op de hoogte te zijn van de bestaande reglementen opgesteld door de korpsleiding, waarin staat vermeld dat de politie verantwoordelijk blijft voor het insluiten van arrestanten in de politiecellen van het huis van bewaring Torentijd.

Verder zegt hij m.b.t. de raadsman dat hij constateerde dat op zondag nog geen raadsman was geweest, het na informatie via de meldkamer zelf heeft geprobeerd die advocaat te bellen, terwijl uit de stukken blijkt dat het personeel van de meldkamer dat heeft gedaan. Nogmaals de verklaring staat bol van de onwaarheden.

M.b.t. het verhoor zegt hij dat hij zich niets kan herinneren waaruit blijkt dat zij mij hebben gevraagd naar het incident tussen mijn ex-vriendin en mijn moeder. Uit de verhoren blijkt overduidelijk dat dit wel is gedaan. Ik vind het vreemd dat zaken waarin ik geen verdachte ben, tijdens mijn verhoor als verdachte aan bod komen. Naar mijn mening dienen dergelijke verhoren plaats te vinden in een afzonderlijk getuigenverhoor. Uit de verhoren blijkt overduidelijk dat zij mij m.b.t. die zaak hebben gewezen op mijn verschoningsrecht. Dus de uitspraak dat dit niet het geval was, wordt daarmee overduidelijk weerlegd.

M.b.t. het doen van beloftes, hebben zij inderdaad niet gezegd, dat ik eerder zou vrijkomen als ik zou meewerken. Het geheel is terug te brengen naar het niet verschijnen van de raadsman. Er is toen duidelijk gezegd dat ik indien ik wilde wachten op mijn raadsman alvorens te verklaren de zaak alleen maar zou vertragen, naar mijn mening een indirect gegeven van 'verklaar nu maar, des te eerder ben je ervan af'.

In een verdere verklaring zegt hij dat hij denkt dat ik de zaterdag ben overgebracht naar Torentijd door de parketpolitie, terwijl de werkelijkheid is dat dat is gedaan door personeel van het district (...), ongeboeid in een als politieauto onherkenbare personenauto. Blijkbaar golden voor deze politieambtenaren andere maatstaven m.b.t. tot het geboeid overbrengen.

Verklaring P4:

De betrokkene politieagent spreekt hier over een afstand van 200 meter, zijnde de afstand gelegen tussen de geparkeerde politievoertuigen en mijn woning. De korpsbeheerder heeft deze verklaring blijkbaar niet meegenomen in zijn antwoord. Later zegt de betrokken ambtenaar dat het ongeveer 100 meter was. Ook hier weer tegenstrijdigheden in de verklaringen.

Ook hier verklaart zij dat het haar niet is opgevallen of er inderdaad mensen hebben gekeken naar de aanhouding, terwijl zij later verklaart 'als er al toeschouwers waren', kwam dit door mijn luidruchtig gedrag. Ook hier weer tegenstrijdig.

Verklaring P1:

Bij uw vraag naar een opgemaakt dossier zegt hij dat het voor de hand ligt dat een dergelijk dossier is opgemaakt, maar hij het niet weet of dat in dit geval wel zo was. Blijkbaar niet erg goed geïnformeerd bij een dergelijk volgens hem behoorlijk strafbaar feit.

Verder zegt hij dat er meerdere incidenten geweest zijn tussen mij en mijn ex-vriendin en dat bij enkele incidenten mijn vader een rol speelde en daarom een onderzoek is geweest naar de rol van mijn vader.

Het intern onderzoek contra mijn vader had niets te maken met de mogelijke stalkingincidenten, maar was gelegen in het feit dat mijn vader een paar weken daarvoor als politieman strafrechtelijk optrad tegen mijn buurvrouw op nummer (...) i.v.m. het stoken van afval door haar. Ook hier geldt dat allerlei verhalen over mijn vader de ronde doen die kant noch wal raken, maar blijkbaar wel van invloed zijn op het optreden van de politieambtenaren in het werkgebied D2.

Hij verklaart als enige dat hij de collega's die als back-up stonden heeft gevraagd om met hun auto voor te komen rijden. Het bleek echter om een jeep te gaan, niet geschikt voor het vervoer van arrestanten. Een raar verhaal. Eerder werd verklaard dat zij buiten ruggespraak hebben gehad en dus moeten geweten hebben dat de collega's in een jeep reden.

Deze ambtenaar verklaart dat mijn echtgenote geweten moet hebben waarom ik werd aangehouden, omdat zij vlakbij stond, terwijl de ambtenaar P2 verklaart dat zij niet vlakbij stond. Weer een tegenstrijdigheid.

Over het overbrengen naar D3 verklaart hij niet te kunnen herinneren hoe laat ik ben weggebracht, terwijl hij zelf degene was die het transport heeft gedaan en dus ook verantwoordelijk was voor de overdracht in het bureau te D3.

M.b.t. de raadsman rept hij geen woord over het feit dat de zondag nog geprobeerd is te bellen met de raadsman, terwijl in verklaring P2 daar stellig over wordt verklaard.

Met betrekking tot het stellen van suggestieve vragen verwijst betrokkene ook hier weer naar mijn vader, kennelijk zit het personeel van de werkeenheid D2 dit wel erg hoog.

Betrokkene verklaart uitdrukkelijk naar de rol van mijn vader en moeder te hebben gevraagd maar dan wel steeds op mijn verschoningsrecht te hebben gewezen. Vreemd dat de andere verhorende ambtenaar dit steeds ontkent. Ook hier merk ik op dat ik van

mening ben dat verhoren betreffende andere zaken waarin ik geen verdachte ben in een afzonderlijk getuigenverhoor dienen plaats te vinden, hetgeen niet is gebeurd.

Verklaring P3:

Hij verklaart dat de drie voorafgaande weken geen sprake van was dat ik buiten heterdaad moest worden aangehouden. Volgens hem is in die drie weken de stalkingszaak überhaupt niet aan de orde geweest, terwijl de anderen verklaren dat tijdens de briefings de zaak aan de orde is geweest. Wie spreekt de waarheid? Betrokkene verklaart niet gesproken te hebben met mijn vrouw maar wel met mijn vader. Hij vergeet er bij te vertellen dat de informatie pas werd verstrekt nadat mijn vader zelf het initiatief had genomen en telefonisch contact had gelegd met betrokkene. Er is hier dus geen sprake van eigen initiatief.

Verklaring P5:

Deze ambtenaar heeft het voor wat betreft de afstand van overbrenging naar de auto over 25 à 30 meter. Blijkbaar is afstand schatten bij de politie toch een moeilijke zaak. Blijkens door mij gedane meting betrof de afstand 150 meter.

Verklaring P6:

Betrokkene is één van de verhorende ambtenaren geweest op zaterdag 23 november 2002 en kan zich niet meer herinneren of ik naar een raadsman heb gevraagd, uit alle stukken blijkt overduidelijk dat dit wel is gebeurd. Blijkbaar voor hen niet erg belangrijk.

Verder merk ik op dat uit de bijgevoegde stukken blijkt dat op 17-12-2002 door een brigadier wijkzorg, blijkbaar de heer P3, een meldingsformulier geweldaanwending is opgemaakt over een aanhouding die zich op 22 november 2002, dus bijna een maand eerder, afspeelde. Was men niet zeker van zijn zaak. Blijkens de stukken is het formulier opgemaakt op verzoek van de toenmalig districtschef.

De ambtenaren die de aanhouding hebben verricht zeggen dat geen geweld is gebruikt, terwijl de districtschef in zijn verklaring spreekt over 'niet meer geweld dan noodzakelijk'. Weer zo'n tegenstrijdigheid.

Verwijzing proces-verbaal van bevindingen hoofdagent meld- en informatiecentrum politie Zeeland van 24 november 2002, waaruit blijkt dat deze hoofdagent getracht heeft de raadsman te bellen en niet zoals betrokken ambtenaar P2 verklaarde dat hij dat deed.

Op het overzicht van insluiting staat niets vermeld over de te nemen toezicht zoals de GGD-arts had voorgeschreven.

Bijgevoegd een formulier onderzoek en advisering van ingesloten personen, opgemaakt door de GGD-arts D., waaruit blijkt dat ieder uur controle dient plaats te vinden. Verder blijkt uit de gegevens van dit formulier dat tegen insluiting geen bezwaar bestond, maar dat gezien mijn psychische toestand op dat moment de insluiting kort diende te zijn. Ook m.b.t. dit laatste advies heeft de hulpofficier van justitie die verantwoordelijk was voor de insluiting geen gevolg gegeven, met als resultaat dat ik op zondagavond per ambulance moest worden overgebracht naar het streekziekenhuis (...) te (...).

Resumerend ben ik van mening dat het geheel onprofessioneel overkomt, dat tegenstrijdigheden zich in de verklaringen opstapelen."

g. reactie korpsbeheerder

1.1. De substituut-ombudsman stelde bij brief van 6 april 2005 de volgende vragen aan de korpsbeheerder:

"Moest verzoeker volgens de GGD-arts alleen op 22 november 2002 en de aansluitende nacht elk uur worden gecontroleerd, of had dit voorschrift ook betrekking op de twee dagen hierna?

Welke politieambtenaar heeft verzoekster op 23 november 2002 in het politiebureau te D3 te woord gestaan toen zij kleding en verzorgingspullen voor verzoeker wilde geven, aangifte wilde doen van belediging en een klacht wilde indienen?

Door wie is verzoeker overgebracht van het politiebureau in D2 naar het politiebureau in D3, en van laatstgenoemd politiebureau naar PI Torentijd in Middelburg?"

1.2. In antwoord op deze vragen liet de korpsbeheerder op 31 mei 2005 schriftelijk onder meer het volgende weten:

"De informatie die de GGD-arts heeft gegeven is verwoord in het medisch advies/plan. Daar staat in: elk uur. Het is niet bekend of dat ook bij plaatsing in PI Torentijd is doorgecommuniceerd. In het overzicht is te zien dat er een mutatie van wijziging plaats arrestant heeft plaatsgevonden op 23-11-02/08.38 uur, verzorgd door verbalisant P7. Bij de bijzonderheden staat vermeld: is suikerpatiënt. Er is daar niets vermeld over controle. (...)

Wie verzoekster te woord heeft gestaan is moeilijk te achterhalen. Wanneer er een tijdstip bekend is, komt er een beperkt aantal medewerkers in beeld, die dan daarop bevroegd kunnen worden.

Verdachte X is van bureau D2 overgebracht naar bureau D3 omdat er op dat moment geen plaats was in Torentijd. De insluiting in de arrestantenmodule BAM is niet aangepast. Wie verdachte X heeft overgebracht naar D3 en later naar Torentijd is niet meer te

achterhalen.

(...)

Er zijn geen stukken waarin is vastgelegd dat verzoekster op 23 november 2002 op het politiebureau in D3 is geweest."

1.3. Uit door de korpsbeheerder bij zijn brief van 31 mei 2005 gevoegde gegevens uit de zogenaamde "BAM Arrestantenmodule" blijkt dat op 23 november 2003 om 1.30 uur de nachtrust is ingegaan voor verzoeker. Bij een controle van verzoeker om 2 uur werden geen bijzonderheden geconstateerd. Toen verzoeker om 3 uur werd gecontroleerd klaagde hij over pijn in zijn buik; als het erger werd zou hij bellen. Bij een controle om 4.15 uur gaf verzoeker aan nog buikpijn te hebben. Hierop werden hem twee tabletten paracetamol verstrekt. Om 5.33 uur werd verzoeker weer gecontroleerd. Hij lag toen te slapen, en deed even zijn hoofd naar boven toen hij de controlerende politieambtenaar hoorde. Bij een controle om 6.51 uur klaagde verzoeker nog steeds over pijn in zijn buik. Om 8.35 uur kreeg verzoeker ontbijt en heeft hij zichzelf insuline toegediend. Om 8.38 uur is een nieuw celnummer ingevoerd voor verzoeker. Het betreft een cel in het politiecellencomplex van PI Torentijd in Middelburg. Als bijzonderheid staat hierbij vermeld dat verzoeker suikerpatiënt is. Hier kreeg hij ongeveer van 11.50 uur tot 12.10 uur bezoek van de reclassering. Ook kreeg hij omstreeks 11.50 uur lunch. Van 13.22 uur tot 13.45 uur heeft verzoeker gelucht in de luchtkooi van Torentijd en even voor 16 uur kreeg hij koffie of thee. Om 17 uur kreeg hij medicijnen en diner. Rond 19.30 uur kreeg verzoeker koffie of thee, en om 21 uur is de nachtrust ingegaan voor verzoeker.

Op 24 november 2002 kreeg verzoeker om 9 uur medicijnen en ontbijt. Om 9.15 uur heeft hij gedoucht, waarna hij tot 10.30 uur heeft gelucht. Op laatstgenoemd tijdstip kreeg hij koffie of thee, en om 12 uur kreeg hij medicijnen en lunch. Van 12.45 tot 14.30 uur heeft verzoeker weer gelucht. Om 15.11 uur kreeg hij koffie of thee en om 17 uur diner. Vervolgens kreeg verzoeker om 19.44 uur koffie of thee. Om 21 uur kreeg hij medicijnen en is de nachtrust ingegaan. Een half uur later werd hij in vrijheid gesteld.

2. Desgevraagd deelde verzoekster een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman op 6 juni 2005 telefonisch mee dat zij op 23 november 2002 's ochtends voor 11 uur op het politiebureau in D3 was geweest, waar werd geweigerd haar aangifte en haar klacht op te nemen. Zij was destijds te woord gestaan door een niet zo grote, oudere man (50 +), die waarschijnlijk een baard of bril droeg.

Bij emailbericht van 14 juni 2005 liet de korpsbeheerder weten dat er - gelet op de door verzoekster gegeven omschrijving en de dienstlijst van 23 november 2002 - aan twee politieambtenaren was gevraagd of zij verzoekster destijds 's ochtends te woord hadden gestaan. Beide politieambtenaren konden zich echter niet herinneren of dit het geval was geweest.

H. REACTIE VERZOEKER OP VERSLAG VAN Bevindingen

In reactie op het verslag van bevindingen liet verzoeker nog weten dat hij - anders dan in de "BAM Arrestantenmodule" staat vermeld - op 23 november 2002 omstreeks 13.22 uur weliswaar in de gelegenheid is gesteld om te luchten, maar dat hij dit heeft geweigerd. Daarna was hij niet nogmaals in de gelegenheid gesteld om te luchten. Ook was hem tussen de maaltijden door geen koffie of thee aangeboden. Verder had het personeel van PI Torentijd hem geen medicijnen verstrekt. Hij had deze medicijnen destijds in eigen beheer, aldus verzoeker.

Achtergrond

1. Wetboek van Strafrecht

Artikel 285, eerste lid

"Bedreiging met openlijk geweld met verenigde krachten tegen personen of goederen, met geweld tegen een internationaal beschermd persoon of diens beschermd goederen, met enig misdrijf waardoor de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar wordt gebracht, met verkrachting, met feitelijke aanranding van de eerbaarheid, met enig misdrijf tegen het leven gericht, met gijzeling, met zware mishandeling of met brandstichting, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie."

Artikel 285b

"1. Hij, die wederrechtelijk stelselmatig opzettelijk inbreuk maakt op eens anders persoonlijke levenssfeer met het oogmerk die ander te dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden dan wel vrees aan te jagen wordt, als schuldig aan belaging, gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of een geldboete van de vierde categorie.

2. Vervolging vindt niet plaats dan op klacht van hem tegen wie het misdrijf is begaan."

Artikel 350, eerste lid

"Hij die opzettelijk en wederrechtelijk enig goed dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort, vernielt, beschadigt, onbruikbaar maakt of wegmaakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie."

2. Redelijk vermoeden van schuld

Wetboek van Strafvordering

Artikel 27, eerste lid

"Als verdachte wordt vóórdat de vervolging is aangevangen, aangemerkt degene te wiens aanzien uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan eenig strafbaar feit voortvloeit."

Dit artikel stelt aan de mate van verdenking niet de eis van een 'ernstig' vermoeden, maar eist wèl dat het vermoeden van schuld (het 'gedaan hebben') moet steunen op feiten of omstandigheden en dat dit vermoeden bovendien naar objectieve maatstaven gemeten 'redelijk' dient te zijn, dat wil zeggen "niet enkel in de oogen van den opsporings-ambtenaar doch redelijk op zichzelf" (Memorie van Toelichting). Een redelijk vermoeden alleen op basis van subjectief inzicht is niet voldoende.

3. Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar

Artikel 1, vierde lid

"In dit besluit wordt onder ingeslotene verstaan degene die rechtens van zijn vrijheid is beroofd. (...)"

Artikel 27

"1. Voor zover het bij of krachtens het Wetboek van Strafvordering bepaalde zich hiertegen niet verzet stelt de ambtenaar een familielid of een huisgenoot van een ingeslotene zo spoedig mogelijk op de hoogte van de insluiting. In het geval de ingeslotene minderjarig is, doet hij dit uit eigen beweging, indien de ingeslotene meerderjarig is, doet hij dit slechts op verzoek van de ingeslotene.

2. Indien de omstandigheden de uitvoering van het eerste lid niet toelaten bij een ingeslotene die geen ingezetene is, wordt de ambassade of het consulaat van het land waarin de ingeslotene ingezetene is, op de hoogte gesteld van de insluiting."

Artikel 33

"De ambtenaar mag aan de arts bij het onderzoek en de behandeling geen beperkingen opleggen. Hij volgt de aanwijzingen op die de arts over de zorg voor de gezondheid van de ingeslotene geeft en registreert de door de arts gegeven aanwijzingen."

Artikel 34

"1. De ambtenaar controleert de ingeslotene regelmatig met dien verstande dat:

a. in het geval de arts is gewaarschuwd, de ingeslotene ten minste elk kwartier in de cel wordt gadeslagen;

b. in het geval medische hulp is verstrekt, de ingeslotene zo vaak wordt geobserveerd als de arts heeft voorgeschreven;

c. in het geval geen medische hulp noodzakelijk wordt geacht, de ingeslotene eenmaal per twee uur wordt gadeslagen.

2. In de gevallen, bedoeld in het eerste lid, onder a en b, observeert de ambtenaar in de cel en aan de persoon, waarbij hij vooral acht slaat op de mate waarin de ingeslotene wekbaar en aanspreekbaar is. Personen die in een toestand geraken waarin zij niet wekbaar of aanspreekbaar zijn, worden terstond per ambulance naar een ziekenhuis vervoerd.

3. De ambtenaar registreert de observaties, bedoeld in het eerste lid."

Artikel 35

"Bij overplaatsing van de ingeslotene geeft de ambtenaar de geneesmiddelen, de registraties, bedoeld in de artikelen 26, tweede lid, 33 en 34, derde lid, voor zover die van belang kunnen zijn, en de rapportage van de arts, die bestemd is voor een arts die de behandeling zal overnemen, mee."

4. Gebruik van handboeien

In artikel 22, eerste lid van de Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar is bepaald dat de ambtenaar een persoon die rechtens van zijn vrijheid beroofd, ten behoeve van het vervoer handboeien kan aanleggen.

De leden 2 en 3 van dit artikel luiden als volgt:

"2. De maatregel, bedoeld in het eerste lid, kan slechts worden getroffen, indien de feiten of omstandigheden dit redelijkerwijs vereisen met het oog op gevaar voor ontvluchting, dan wel met het oog op gevaar voor de veiligheid of het leven van de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, van de ambtenaar of van derden.

3. De in het tweede lid bedoelde feiten of omstandigheden kunnen slechts gelegen zijn in:

a. de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, of

b. de aard van het strafbare feit op grond waarvan de vrijheidsbeneming heeft plaatsgevonden, één en ander in samenhang met de wijze waarop en de situatie waarin het vervoer plaatsvindt."

In artikel 22 van de Ambtsinstructie ligt aldus besloten dat het standaard aanleggen van handboeien tijdens het vervoer van een arrestant naar het politiebureau onjuist is. De

politieambtenaar moet van geval tot geval de afweging maken of de aanwezige veiligheidsrisico's het toepassen van deze maatregel naar redelijk inzicht rechtvaardigen. In de Nota van Toelichting op de Ambtsinstructie is in dit verband opgenomen dat de vraag of het omleggen van handboeien in verband met de veiligheidsrisico's nodig is, afhangt van de omstandigheden die samenhangen met de persoon van de arrestant, de inrichting van de (dienst)auto, de situatie waarin wordt vervoerd en het ontbreken van de mogelijkheden om op andere wijze, met minder ingrijpende maatregelen (bijvoorbeeld door plaatsneming van een politieambtenaar naast de arrestant), een veilig transport te waarborgen. Bij omstandigheden die samenhangen met de persoon moet worden gedacht aan het gedrag van de arrestant, mogelijke eerdere ervaringen van de politie met deze persoon op grond waarvan voor moeilijkheden moest worden gevreesd, dan wel de aard of de ernst van het feit waarvoor betrokkene was aangehouden.

5. Bijstand door advocaat

Wetboek van Strafvordering

Artikel 28

"1. De verdachte is bevoegd zich, overeenkomstig de bepalingen van den Derden Titel van dit Boek, door een of meer gekozen of toegevoegde raadslieden te doen bijstaan.

2. Hem wordt daartoe, telkens wanneer hij dit verzoekt, zooveel mogelijk de gelegenheid verschaft om zich met zijn raadsman of met zijne raadslieden in verbinding te stellen."

Artikel 40

"1. Het bureau rechtsbijstandvoorziening kan ingeschreven advocaten die zich daartoe bereid hebben verklaard, aanwijzen voor het beurtelings verlenen van rechtsbijstand aan in verzekering gestelde verdachten.

2. Is een krachtens het voorgaande lid aangewezen advocaat beschikbaar voor het verlenen van rechtsbijstand aan een in verzekering gestelde verdachte, dan treedt hij, voor de duur van de inverzekeringstelling, als diens raadsman op. De officier van justitie of een hulpofficier licht de advocaat onverwijld omtrent de inverzekeringstelling in.

3. In gevallen waarin geen advocaat beschikbaar is voor het verlenen van rechtsbijstand op de voet van het bepaalde in de voorgaande leden, brengt de officier van justitie of de hulpofficier dit onverwijld ter kennis van de voorzitter van de rechtbank. Deze geeft een last aan het bureau rechtsbijstandvoorziening dat voor de duur van de inverzekeringstelling een raadsman aan de verdachte toevoegt.

4. De in dit artikel bedoelde aanwijzingen en kennisgevingen geschieden overeenkomstig door de Minister van Justitie vast te stellen bepalingen.

5. Het tweede en het derde lid blijven buiten toepassing indien de verdachte een gekozen raadsman heeft.

6. De krachtens het tweede of het derde lid toegevoegde raadsman treedt ook als raadsman voor de verdachte op tijdens de behandeling door de rechtbank van het hoger beroep van de officier van justitie als bedoeld in artikel 59c."

Artikel 45

"1. Bij verhindering of ontstentenis van de toegevoegde raadsman wordt zo nodig aan de verdachte onverwijld een andere raadsman toegevoegd.

2. Op verzoek van de toegevoegde raadsman of van de verdachte kan een andere raadsman worden toegevoegd.

3. Toevoeging van een andere raadsman geschiedt door het bureau rechtsbijstandvoorziening dat de te vervangen raadsman heefttoegevoegd. In geval de raadsman is toegevoegd op last van een rechterlijke autoriteit, geschiedt de vervanging na een daartoe strekkende last van die autoriteit.

4. Blijkt van de verhindering of ontstentenis van de raadsman pas op de terechtzitting, dan geeft de voorzitter last tot toevoeging van een andere raadsman."

Artikel 50, eerste en tweede lid

"1. De raadsman heeft vrijen toegang tot den verdachte die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, kan hem alleen spreken en met hem brieven wisselen zonder dat van den inhoud door anderen wordt kennis genomen, een en ander onder het vereischte toezicht, met inachtneming van de huishoudelijke reglementen, en zonder dat het onderzoek daardoor mag worden opgehouden.

2. Indien uit bepaalde omstandigheden een ernstig vermoeden voortvloeit dat het vrije verkeer tusschen raadsman en verdachte hetzij zal strekken om den verdachte bekend te maken met eenige omstandigheid waarvan hij in het belang van het onderzoek tijdelijk onkundig moet blijven, hetzij wordt misbruikt voor pogingen om de opsporing der waarheid te belemmeren, kan tijdens het gerechtelijk vooronderzoek de rechter-commissaris, en overigens tijdens het voorbereidende onderzoek de officier van justitie, telkens bevelen dat de raadsman geen toegang tot den verdachte zal hebben of dezen niet alleen zal mogen spreken en dat brieven of andere stukken, tusschen raadsman en verdachte gewisseld, niet zullen worden uitgereikt. Het bevel omschrijft de bepaalde omstandigheden in den voorgaanden zin bedoeld; het beperkt de vrijheid van verkeer tusschen raadsman en verdachte niet meer en wordt voor niet langer gegeven, dan door die omstandigheden wordt gevorderd, en is in elk geval slechts gedurende ten hoogste zes dagen van kracht. Van het bevel geschiedt schriftelijke mededeeling aan den raadsman en aan den

verdachte."

Artikel 57, eerste en tweede lid

"1. De officier van justitie of de hulpofficier voor wie de verdachte wordt geleid, of die zelf de verdachte heeft aangehouden, kan, na hem verhoord te hebben, in het belang van het onderzoek bevelen dat hij tijdens het onderzoek ter beschikking van de justitie zal blijven en daarvoor op een in het bevel aangeduide plaats in verzekering zal worden gesteld.

2. De verdachte is bevoegd zich bij het verhoor door een raadsman te doen bijstaan. De raadsman wordt bij het verhoor in de gelegenheid gesteld de nodige opmerkingen te maken."

2. In Tekst & Commentaar Strafvordering (redactie: C.P.M. Cleiren en J.F. Nijboer), Kluwer-Deventer 2003, staat in de toelichting bij artikel 50 onder aantekening 1c het volgende vermeld:

"Bijstand ook bij politieverhoren? Of de verdachte, die van zijn vrijheid is beroofd, zich ook bij het politieverhoor kan laten bijstaan door een raadsman, is omstreden. Uit de omstandigheid dat in een aantal voorschriften in het Wetboek van Strafvordering wordt bepaald dat de verdachte bevoegd is zich door een raadsman te laten bijstaan (art. 24, 57 lid 2, 63 lid 4; zie Hof 's-Gravenhage 18 mei 1995, NJ 1996, 226), wordt afgeleid dat dit bij de politieverhoren niet het geval is (zie Blok/Besier I, p. 113 en T.N.B.M. Spronken, Verdediging, 2001, § 1.9.2 - § 1.9.2.4). In Melai supplement 53, aant. 5 bij art. 28 wordt geconcludeerd dat het wenselijk is, dat de verdachte bij politieverhoren gebruik kan maken van rechtsbijstand van een raadsman. Tot dezelfde conclusie komt C.J.F.C. Fijnaut, De toelating van raadslieden tot het politieële verdachtenverhoor, 1987. Daarop komt hij later echter weer terug: C.J.F.C. Fijnaut, De toelating van de raadsman tot het politieële verdachtenverhoor. Een status questionis op de drempel van de eenentwintigste eeuw, in: Tweede interimrapport van het onderzoeksproject Strafvordering 2001, Het vooronderzoek in strafzaken 2001, p. 671-755. *EVRM*. Uit de jurisprudentie van het EHRM kan worden afgeleid dat de verdachte in ieder geval een advocaat moet kunnen consulteren in de eerste fase van de politieverhoren, zeker voorafgaande aan belangrijke beslissingen die de verdachte moet nemen en die bepalend zijn voor de verdere vervolging en berechting (EHRM 8 februari 1996, NJ 1996, 725 (Murray); EHRM 6 juni 2000, NJB 2000, 33, p. 1631 (Averill). Uit de zaak Imbrioscia (EHRM 24 november 1993, NJ 1994, 459) kan worden afgeleid dat het EHRM ervan uitgaat, dat de verdachte in beginsel recht heeft zich door een raadsman (-vrouw) te laten bijstaan tijdens het politieverhoor, maar dat voor de effectuering van dit recht de raadsman (-vrouw) zich actief zal moeten opstellen en derhalve moet verzoeken bij de politieverhoren aanwezig te zijn, hetgeen in casu niet was geschied. In de zaken Dougan, EHRM 14 december 1999, nr. 44 738/98, Hudoc en Brennan, EHRM 16 oktober 2001, European Human Rights Cases 2002, 1 overweegt het EHRM expliciet dat art. 6 EVRM geen recht geeft op aanwezigheid van de advocaat bij het

politieverhoor. In de zaak Condron, EHRM 2 mei 2000, nr. 35 718/97, Hudoc, wijst het EHRM wel op het belang van de aanwezigheid van de advocaat tijdens het politieverhoor, met name in de situatie dat de verdachte zichzelf al vooruitlopend op de berechting kan incrimineren, in die zin dat op een ingenomen proceshouding of verklaring later niet zonder risico kan worden teruggekomen. *Hoge Raad*. De Hoge Raad heeft uitgemaakt dat aan de raadsman niet de bevoegdheid toekomt bij het politieverhoor aanwezig te zijn, met uitzondering van de situatie dat beginselen van behoorlijke procesorde vereisen dat hij wel uitgenodigd wordt bij het verhoor aanwezig te zijn. Dat is bijvoorbeeld het geval als met de RC hiertoe afspraken zijn gemaakt (HR 22 november 1983, NJ 1984, 805). Dit standpunt heeft de Hoge Raad, ook nadat een beroep was gedaan op de Murray-zaak (EHRM 8 februari 1996, NJ 1996, 725) in zijn uitspraak inzake de Zaanse verhoormethode HR 13 mei 1997, NJ 1998, 152, gehandhaafd. *Praktijk*. Overigens worden in de praktijk raadslieden, nu zij wel door de politie mogen worden toegelaten tot het verhoor van de verdachte, soms in de gelegenheid gesteld verhoren bij te wonen."

6. Verhoor: zwijgrecht en pressieverbod

Wetboek van Strafvordering

Artikel 29

"1. In alle gevallen waarin iemand als verdachte wordt gehoord, onthoudt de verhoorende rechter of ambtenaar zich van alles wat de strekking heeft eene verklaring te verkrijgen, waarvan niet gezegd kan worden dat zij in vrijheid is afgelegd. De verdachte is niet tot antwoorden verplicht.

2. Voor het verhoor wordt de verdachte medegedeeld dat hij niet verplicht is tot antwoorden.

3. De verklaringen van den verdachte, bepaaldelijk die welke eene bekentenis van schuld inhouden, worden in het proces-verbaal van het verhoor zooveel mogelijk in zijne eigen woorden opgenomen. De mededeling bedoeld in het tweede lid wordt in het proces-verbaal opgenomen."

7. Opnemen aangifte

Wetboek van Strafvordering

Artikel 12, eerste lid

"Wordt een strafbaar feit niet vervolgd of de vervolging niet voortgezet, dan kan de rechtstreeks belanghebbende daarover schriftelijk beklag doen bij het gerechtshof, binnen het rechtsgebied waarvan de beslissing tot niet vervolging of niet verdere vervolging is genomen. Indien de beslissing tot niet vervolging is genomen door de officier van justitie bij

het landelijk parket, is bevoegd het gerechtshof te 's-Gravenhage."

Artikel 161

"Ieder die kennis draagt van een begaan strafbaar feit is bevoegd daarvan aangifte of klachte te doen."

Artikel 163

- "1. De aangifte van eenig strafbaar feit geschiedt mondeling of schriftelijk bij den bevoegden ambtenaar, hetzij door den aangever in persoon, hetzij door een ander, daartoe door hem van eene bijzondere schriftelijke volmacht voorzien.
 2. De mondelinge aangifte wordt door den ambtenaar die haar ontvangt, in geschrifte gesteld en na voorlezing door hem met den aangever of diens gemachtigde ondertekend. Indien deze niet kan teekenen, wordt de reden van het beletsel vermeld.
 3. De schriftelijke aangifte wordt door den aangever of diens gemachtigde ondertekend.
- (...)
5. Tot het ontvangen van de aangiften bedoeld in de artikelen 160 en 161, zijn de opsporingsambtenaren, en tot het ontvangen van de aangiften bedoeld in artikel 162, de daarbij genoemde ambtenaren verplicht. (...)"

8. Klachtenregeling politiekorps Zeeland, zoals geldend ten tijde van de gedraging waarover verzoekster klaagt

Artikel 9

- "1. De bemiddeling vindt zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen vier weken na ontvangst van de klacht plaats. In uitzonderlijke gevallen kan de klachtencoördinator deze termijn met twee weken verlengen. (...)
2. De commissie brengt haar advies aan de korpsbeheerder uit binnen acht weken na ontvangst van de (...) schriftelijke klacht. (...)"

Artikel 13

"De klachtbehandeling wordt opgeschort, indien met betrekking tot de gedraging waarover wordt geklaagd aangifte is gedaan of een klacht bij de hoofdofficier van justitie is ingediend, dan wel een procedure bij een rechterlijke instantie aanhangig is, zolang op die aangifte of klacht respectievelijk in die procedure nog niet onherroepelijk is beslist. (...)"